

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och ändring av lagen om fritt bildningsarbete

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt lagen om fritt bildningsarbete ska ändras.

I anslagen för grundläggande yrkesutbildning ska det sparas 190 miljoner euro från och med 2017. Besparingen genomförs så att det högsta antal studerande som läggs till grund för finansieringen fastställs till en nivå som ligger 12,44 procent under det totala antalet studerande enligt tillstånden att ordna utbildning.

En effekt som motsvarar den temporära sänkningen av semesterpenningarna enligt konkurrenskraftsavtalet beaktas enligt förslaget vid beräkningen av finansieringen 2017—2019 för gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning, yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas vid en läroanstalt, grundläggande konstundervisning, läroanstalter för fritt bildningsarbete samt museer, teatrar och orkestrar. Effekten av de sänkta arbetsgivaravgifterna och ändringarna i finansieringsansvaret beaktas som en del av den uppskattade ändringen av kostnadsnivån enligt finansieringslagen.

Yrkesutbildning för invandrare kommer att kunna finansieras med statsunderstöd 2017. Det föreslås att giltigheten för bestämmelsen om statsunderstödsfinansiering för kompetensprogrammet för unga vuxna förlängs till utgången av 2018.

Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga ska enligt förslaget striktare än för närvarande kopplas till den faktiska omfattningen av undervisningen. Dessutom föreslås det att vissa bestämmelser om finansiering av utbildning som avses i lagen om grundläggande utbildning ska revideras.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2017. Bestämmelserna om övergångsersättning vid förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen föreslås gälla till och med den 31 december 2017. De bestämmelser som gäller finansiering utifrån uppskattning 2017 och 2018 för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och för grundläggande utbildning för dem som passerat läropliktsåldern samt de bestämmelser som gäller statsunderstöd för yrkesutbildning föreslås gälla till och med den 31 december 2018.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE	4
2.1 Finansieringen av grundläggande yrkesutbildning	4
2.2 Priserna per enhet för undervisnings- och kulturverksamhet.....	7
2.2.1 Undervisningsverksamhet	7
2.2.2 Museer, teatrar och orkestrar.....	8
2.2.3 Fritt bildningsarbete	9
2.3 Finansieringen av förskoleundervisning och grundläggande utbildning som avses i finansieringslagen	9
2.4 Kompetensprogrammet för unga vuxna och yrkesutbildning för invandrare	12
3 BEDÖMNING AV NULÄGET.....	13
4 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	17
4.1 Målsättning	17
4.2 Alternativ	18
4.2.1 Besparingar i yrkesutbildningen.....	18
4.2.2 Ändringar med anledning av konkurrenskraftsavtalet	18
4.2.3 Invandrarnas utbildningsbehov	19
4.3 De viktigaste förslagen.....	20
5 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	22
5.1 Ekonomiska konsekvenser.....	22
5.1.1 Besparingar i yrkesutbildningen.....	23
5.1.3 Yrkesutbildning för invandrare och kompetensprogrammet för unga vuxna.....	24
5.1.4 Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga	25
5.1.5 Museer, teatrar och orkestrar.....	28
5.2 Konsekvenser för kommunerna, utbildningsanordnarna, myndigheterna samt museernas, teaternas och orkestrarnas huvudmän	28
5.2.1 Besparingar i yrkesutbildningen.....	28
5.2.2 Konkurrenskraftsavtalet	32
5.2.3 Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga	32
5.2.4 Reformering av vissa bestämmelser som gäller utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning.....	33
5.2.5 Museer, teatrar och orkestrar.....	33
5.2.6 Övriga förslag.....	34
5.3 Samhälleliga konsekvenser	34
6 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	37
6.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	37
6.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	38
7 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	42
DETALJMOTIVERING	44
1 LAGFÖRSLAG	44
1.1 Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet	44
1.2 Lagen om fritt bildningsarbete.....	59
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	60
3 IKRAFTTRÄDANDE	60

4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	60
	LAGFÖRSLAG	65
	1. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet	65
	2. Lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete	75
	BILAGA	77
	PARALLELLTEXT	77
	1. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet	77
	2. Lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete	97

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Bestämmelser om det kalkylerade statsandelssystemet för undervisnings- och kulturverksamhet finns i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009), nedan finansieringslagen, och i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998). I finansieringslagen föreskrivs det om finansieringen av sådan förskoleundervisning och grundläggande utbildning som undervisnings- och kulturministeriet administrerar, om den på basis av antalet ledda timmar bestämda finansieringen av morgon- och eftermiddagsverksamhet, om den på basis av antalet undervisningstimmar bestämda finansieringen av grundläggande konstundervisning, om finansieringen av gymnasieutbildning och yrkesutbildning samt om finansieringen av museer, teatrar och orkestrar. Bestämmelser om finansieringen för läroanstalter för fritt bildningsarbete finns i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998). År 2015 fördelades finansiering för sammanlagt ungefär 1,9 miljarder euro via det kalkylerade statsandelssystemet.

Utöver det statsandelssystem som undervisnings- och kulturministeriet administrerar finansieras förskoleundervisning och grundläggande utbildning, biblioteksverksamhet, kommunernas kulturverksamhet och grundläggande konstundervisning per invånare som en del av det statsandelssystem för kommunal basservice som finansministeriet administrerar.

Statsminister Juha Sipiläs regering har i sitt regeringsprogram förbundit sig att under regeringsperioden fatta de beslut om besparingar och strukturella reformer som behövs för att täcka underskottet i de offentliga finanserna. Enligt planen för de offentliga finanserna 2017—2020 ska för yrkesutbildning anvisas en anslagsbesparing på 190 miljoner euro från och med 2017. Syftet med det konkurrenskraftsavtal som regeringen och arbetsmarknadsorganisationerna ingått är att öka den ekonomiska tillväxten, förbättra sysselsättningen och stödja anpassningen av de offentliga finanserna. Nivån och finansieringsansvaret för socialförsäkringsavgifterna och socialskyddsavgifterna ändras och semesterpenningarna för den offentliga sektorn skärs ner med 30 procent från den nuvarande nivån 2017—2019.

Genom denna proposition genomförs de sparåtgärder som riktas till yrkesutbildningen och de ändringar inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde som föranleds av konkurrenskraftsavtalet. Dessutom innehåller propositionen vissa ändringar som gäller finansieringen av grundläggande utbildning samt ändringar som gäller yrkesutbildningen för invandrare och kompetensprogrammet för unga vuxna.

2 Nuläge

2.1 Finansieringen av grundläggande yrkesutbildning

Den grundläggande yrkesutbildningen finansieras av staten och kommunerna tillsammans. Bestämmelser om hur finansieringsansvaret fördelas mellan kommunerna och staten finns i 6 och 8 § i finansieringslagen. Enligt bestämmelserna fås kommunernas invånarbaserade finansieringsandel genom att de andelar som motsvarar den kommunala finansieringsandelen och som beräknats utifrån statsandelsgrunderna för gymnasieutbildning som ordnats av kommunerna, samkommunerna, privata utbildningsanordnare och staten samt för grundläggande yrkesutbildning vid läroanstalter och i form av läroavtalsutbildning räknas samman, varefter det erhållna beloppet divideras med landets invånarantal. I kommunens finansieringsandel inräknas inte studerande utan hemkommun i Finland eller gymnasiestuderande för vilka undervisning ordnas utomlands.

År 2016 har kommunernas självfinansieringsandel av driftskostnaderna för undervisningsverksamhet uppgått till 58,11 procent och statens finansieringsandel till 41,89 procent. Kostnaderna fördelas mellan staten och kommunerna enligt en invånarspecifik huvudmannamodell som grundar sig på kommunens finansieringsandel. Kommunen deltar i finansieringen av grundläggande yrkesutbildning med ett belopp per invånare, som enligt en prognostiserad uppskattning kalkylmässigt uppgår till 173,26 euro år 2016. För gymnasier och grundläggande yrkesutbildning uppgår den sammanräknade självfinansieringsandelen till 238,46 euro år 2016, till vilket har lagts ett belopp på 53,65 euro per invånare med anledning av att kommunens finansieringsandel för yrkeshögskolor har strukits. Den offentliga finansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning utgör i sin helhet statsfinansiering och ingår inte i fördelningen av kostnader mellan staten och kommunerna.

Finansieringsandelen för en enskild kommun fås genom att den riksomfattande invånarrelaterade finansieringsandelen för kommunerna multipliceras med kommunens invånarantal. Statsandelen för en kommun fås genom att den kalkylerade grunden för statsandelen för respektive utbildningsform multipliceras med procentandelen för finansieringen för den aktuella utbildningsformen och de sålunda erhållna talen per utbildningsform räknas samman, varefter kommunens finansieringsandel dras av från beloppet i fråga.

Finansieringen av yrkesutbildning beviljas och betalas direkt till utbildningsanordnaren. Inom grundläggande yrkesutbildning består finansieringen av produkten av antalet studerande och priset per enhet per prestation. Till utbildningsanordnarna betalas finansieringen enligt priset per enhet till fullt belopp med undantag för kommuner i fråga om vilka kommunandelen per invånare dras av från den statsandelsfinansiering som de får.

Finansieringen av grundläggande yrkesutbildning grundar sig på det antal elever och studerande som utbildningsanordnarna uppgett vid statistikföringstidpunkterna. Uppgifterna om de studerande samlas in årligen enligt uppgifterna på två statistikföringsdagar. Som finansieringsgrundande studerande kan uppges de studerande som studerar på heltid.

Finansieringen från finansårets början bestäms utifrån antalet studerande under det föregående året. Bestämmelser om beräkningen av antalet studerande inom grundläggande yrkesutbildning finns i 48 § i finansieringslagen. För grundläggande yrkesutbildning beräknas förskottsfinansieringen för finansåret enligt det genomsnittliga antalet studerande året före finansåret. Den slutliga justerade finansieringen bestäms vid utgången av finansåret när det faktiska antalet studerande under finansåret har klarnat. Undervisnings- och kulturministeriet justerar före utgången av finansåret den finansiering som beviljats enligt 50 § i finansieringslagen så att den överensstämmer med det genomsnittliga antalet studerande under finansåret.

Utbildningsanordnarens högsta antal studerande fastställs i tillståndet att ordna grundläggande yrkesutbildning. Enligt 50 § i finansieringslagen beviljas finansiering under finansåret dock högst enligt det totala antal studerande som fastställts i tillståndet att ordna grundläggande yrkesutbildning. Närmare bestämmelser om beräkningen av antalet studerande i grundläggande yrkesutbildning finns i 21 § i statsrådets förordning om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1766/2009), nedan finansieringsförordningen. Finansieringen beviljas och justeras på basis av det viktade medeltalet av antalet studerande den 20 januari och den 20 september före nämnda åtgärd.

Kostnader för och antalet studerande i yrkesutbildning

År 2016 uppgår statsandelsanslagen för yrkesutbildning sammanlagt till uppskattningsvis 1 872 miljoner euro. Av detta belopp har en statsandelsfinansiering på 1 657 miljoner euro riktats till driftskostnaderna för grundläggande yrkesutbildning, varav kommunernas finansie-

RP 177/2016 rd

ringsandel uppgår till 1 171 miljoner euro och statens till 486 miljoner euro. Yrkesinriktad tilläggsutbildning finansieras av staten, och till driftskostnaderna för denna har riktats en statsandelsfinansiering på sammanlagt 255 930 000 euro (inklusive utbildning vid läroanstalter, läroavtalsutbildning och finansiering av särskilda yrkesläroanstalter).

År 2014 uppgick kostnaderna för grundläggande yrkesutbildning till i genomsnitt 11 679 euro per studerande. Om man ser till utbildningsområdena fanns de högsta driftskostnaderna per studerande inom naturbruk och miljöområdet (15 619 euro) och de lägsta inom det samhällsvetenskapliga, företagsekonomiska och administrativa området (8 153 euro). I följande tabell presenteras driftskostnaderna för grundläggande yrkesutbildning enligt utbildningsområde 2014.

Tabell 1.

DRIFTSKOSTNADER FÖR GRUNDLÄGGANDE YRKESUTBILDNING ENLIGT UTBILDNINGSMÅRÅDE (EURO/STUDERANDE)

Utbildningsområde	Undervisning %	Fastigheter %	Inkvartering %	Studerandemåltider %	Gemensamma funktioner %	Huvudm. förvaltning %	Totalt	Antal studerande
Humanistiska och pedagogiska omr.	4.798 48	1.476 15	495 5	1.040 10	1.356 14	818 8	9.983	2.538
Kultur	6.667 54	2.430 20	200 2	557 5	1.792 14	719 6	12.366	9.064
Samhällsvet., företagsek. och adm. omr.	4.489 55	1.068 13	85 1	407 5	1.510 19	594 7	8.153	17.749
Naturvetenskapliga området	4.690 54	1.211 14	125 1	401 5	1.637 19	603 7	8.666	4.367
Teknik och kommunikation	6.460 56	2.281 20	160 1	498 4	1.468 13	598 5	11.465	56.475
Naturbruk och miljöområdet	8.537 55	2.516 16	899 6	1.001 6	1.936 12	729 5	15.619	8.516
Social-, hälso- och idrottsområdet	5.225 57	1.369 15	105 1	477 5	1.356 15	589 6	9.121	29.005
Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen	6.214 56	1.864 17	249 2	519 5	1.580 14	670 6	11.095	16.237
Und. o. handl. för handik. i trän. o. rehab.yfte (särsk. uppg.)	19.729 61	3.579 11	1.973 6	1.116 3	4.281 13	1.525 5	32.203	1.802
Und. o. handl. för handik. i trän. o. rehab.yfte (icke särsk. uppg.)	9.466 69	1.340 10	248 2	525 4	1.418 10	717 5	13.715	911
Förberedande utbildning för invandrare	5.218 59	1.365 15	49 1	313 4	1.328 15	589 7	8.862	1.752
Orienterande och förberedande utbildning före grundläggande yrkesutbildning	5.595 59	1.505 16	91 1	449 5	1.261 13	577 6	9.479	1.346
Totalt	6.167 56	1.885 17	220 2	529 5	1.543 14	634 6	10.977	149.761

De största utgiftsposterna inom driftskostnaderna är undervisningsutgifter (56 procent) och fastigheter (17 procent).

Enligt datainsamlingsuppgifterna från september 2015 förfogar den grundläggande yrkesutbildningen över fastigheter på sammanlagt 3 086 632 m², varav ägarbaserade lokaler 2 545 110 m². Den genomsnittliga kostnaden per kvadrat var 91 euro, och i genomsnitt 21,2 m² stod till förfogande per studerande.

I följande tabell presenteras undervisningskostnaderna för grundläggande yrkesutbildning 2014.

Tabell 2.

UNDERVISNINGSKOSTNADER PER UTGIFTSPOST (EURO/STUDERANDE, EURO/TIMME, EURO/STUDIEVECKA)

Utbildningsområde	Antal studerande	Undervisning (K1.1) €/stud.	Inlärn timer i arbetet (K1.3) €/stud.	Ersättn. till arbetsg. (K1.4) €/stud.	Undervisningsverks. tot. €/stud.	Undervisning (K1.1) €/timme	Undervisningsverks. tot. €/godk. studiev.	Inlärn timer i arbetet (K1.3 + K1.4) €/vecka inl. i arb.
Rapporten tot.	149.761	5.698	435	35	6.167	77	172	69

Det genomsnittliga priset per enhet för yrkesutbildning är 10 465,32 euro år 2016. Priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning vid läroanstalter varierar enligt utbildningsområde från ungefär 7 670 euro inom det samhällsvetenskapliga, företagsekonomiska och administrativa området till ungefär 14 440 euro inom naturbruk och miljöområdet. De mervärdesskattefria priserna per enhet varierar enligt anordnare från ungefär 7 000 euro till ungefär 15 000 euro. För vissa utbildningsanordnare inom exceptionellt dyra enskilda utbildningsområden och för vissa utbildningsanordnare som utför en särskild utbildningsuppgift inom specialundervisning kan priset per enhet vara ännu högre än vad som nämns ovan.

Enligt Statistikcentralens utbildningsstatistik påbörjade sammanlagt cirka 69 700 nya studerande sina studier inom grundläggande yrkesutbildning under kalenderåret 2014. Av dessa började cirka 46 000 studera inom grundläggande yrkesutbildning för avläggande av grundexamen och 23 700 inom grundläggande yrkesutbildning som förbereder för fristående examen.

År 2014 bestod den genomsnittliga åldersklassen 16—18-åringar av omkring 60 700 unga. Under de senaste åren har ungefär 43—45 procent, dvs. ungefär 26 000—27 000 personer, av dem som avslutat den grundläggande utbildningen inlett grundläggande yrkesutbildning direkt efter att ha slutfört grundstadiet. Enligt Statistikcentralens befolkningsprognos kommer den genomsnittliga åldersklassen 16—18-åringar att bestå av cirka 59 100 unga år 2017. Ungdomsåldersklassen beräknas minska ytterligare år 2018 (58 700), men efter det beräknas den visa en svag ökning år 2019 och fortsätta öka efter det. Det beräknas att 2014 års nivå kommer att nås år 2021.

Tabell 3.

Utbildning för grundexamen 2014						
Nya studerande						
	läroplansbaserad utbildning/examen		läroplansbaserad utbildning/examen	utbildning som förbereder för fristående examen/examen		utbildning som förbereder för fristående examen/examen
	Utbildning vid läroanstalt	Läroavtals-utbildning	Summa	Utbildning vid läroanstalt	Läroavtals-utbildning	Summa
15–19-åringar	33 235	148	33 383	503	493	996
20–24-åringar	8 642	60	8 702	4 425	1 860	6 285
25–29-åringar	1 937	27	1 964	3 551	1 290	4 841
30–34-åringar	889	11	910	2 692	907	3 599
35–39-åringar	449	5	454	1 993	720	2 713
40–44-åringar	250	3	253	1 389	543	1 932
45–49-åringar	195	1	196	1 272	430	1 702
50–54-åringar	111	2	113	845	308	1 153
55–59-åringar	38	1	39	284	130	414
60-åringar och äldre	14		14	42	9	51
Okänd				2		2
Totalt	45 770	258	46 028	16 998	6 690	23 688

Källa: Vipunen

2.2 Priserna per enhet för undervisnings- och kulturverksamhet

2.2.1 Undervisningsverksamhet

Genomsnittliga priser per enhet

Bestämmelser om genomsnittliga priser per enhet för undervisningsverksamhet finns i 23 § i finansieringslagen. Enligt 1 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet årligen bestämmelser om de genomsnittliga priser per enhet för gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning och grundläggande konstundervisning som läggs till grund för finansieringen för det följande finansåret. De genomsnittliga priserna per enhet fastställs i enlighet med 54 § 2 mom. och 57 § i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009).

Priserna per enhet bestäms av undervisnings- och kulturministeriet. För gymnasier och grundläggande yrkesutbildning bestäms priserna per enhet så att de belopp som beräknas enligt priserna per enhet och som läggs till grund för finansieringen sammanlagt motsvarar de belopp som beräknas på basis av de genomsnittliga priserna per enhet.

Bestämmelser om avdrag från det genomsnittliga priset per enhet finns i 23 b § i finansieringslagen. Vid beräkning av de genomsnittliga priserna per enhet avdras enligt 1 mom. i fråga om gymnasieutbildning 1 048,52 euro, i fråga om grundläggande yrkesutbildning 826,73 euro och i fråga om grundläggande konstundervisning 2,41 euro. Enligt 2 mom. ska dock det genomsnittliga priset per enhet för gymnasieutbildning och grundläggande konstundervisning ligga minst på 2015 års nivå och det genomsnittliga priset per enhet för grundläggande yrkesutbild-

ning minst på den nivå som fås när det från det genomsnittliga priset per enhet för 2015 avdras 426,78 euro.

Enligt 1 § i statsrådet förordning om de genomsnittliga priser per enhet för gymnasier, yrkesutbildning, grundläggande konstundervisning och medborgarinstitut som läggs till grund för statsfinansieringen år 2016 (1299/2015), nedan genomsnittsförordningen, är det genomsnittliga priset per enhet för studerande i gymnasier 6 122,06 euro och i yrkesutbildning 10 465,32 euro. Enligt 2 § gäller att för grundläggande konstundervisning är det enligt antalet undervisningstimmar beräknade genomsnittliga priset per enhet 76,16 euro.

Priserna per enhet för gymnasier

Enligt 24 § 1 mom. i finansieringslagen beräknas priserna per enhet för studerande vid gymnasier årligen på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har orsakats av gymnasieutbildning under året före det år som föregår det år då priserna per enhet bestäms. När priserna per enhet beräknas beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning utomlands eller studerande som får sådan undervisning.

Om en studerande har inlett sina studier efter att ha fyllt 18 år, är priset per enhet enligt 24 § 7 mom. i finansieringslagen 58 procent av det per studerande bestämda priset per enhet för utbildningsanordnaren i fråga. Studerande vid en internatskola utgör dock ett undantag.

Priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning

Priserna per enhet för studerande i grundläggande yrkesutbildning beräknas enligt 25 § i finansieringslagen årligen genom att de riksomfattande totalkostnader som yrkesutbildningsanordnarna under året före det år som föregår det år då priserna per enhet bestäms har orsakats för utbildning enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998) samt för utbildning som enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) förbereder för sådana yrkesinriktade grundexamina som avläggs i form av fristående examina divideras med det totala antal studerande inom den nämnda utbildningen som läggs till grund för beviljandet av statsandelen under året i fråga.

När priserna per enhet beräknas beaktas inte kostnader för läroavtalsutbildning och inte heller studerande som genomgår sådan utbildning.

Priserna per enhet för grundläggande utbildning

Enligt 29 § i finansieringslagen fastställer undervisnings- och kulturministeriet årligen priserna per enhet för påbyggnadsundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998), för förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen, för förskoleundervisning och grundläggande utbildning för andra än läropliktiga, för i lagen om grundläggande utbildning avsedd förlängd läroplikt samt för sådan utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning som ordnas utomlands. Inom ramen för statsbudgeten fastställer undervisnings- och kulturministeriet årligen priset för flexibel grundläggande utbildning.

2.2.2 Museer, teatrar och orkestrar

Bestämmelser om priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar och om beräkningen av priserna finns i 35 och 35 a § i finansieringslagen. Enligt 35 § beräknas priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar särskilt för varje form av konst- och kulturinstitution varje år, genom att driftkostnaderna för institutionernas verksamhet under året före det år som föregår

det år då priset per enhet bestäms divideras med kulturinstitutionernas totala antal faktiska årsverken under samma kalenderår.

Undervisnings- och kulturministeriet bestämmer priset per enhet i enlighet med den beräknade kostnadsnivån för finansåret och så att de förändringar i verksamhetens omfattning och art som föranleds av statens åtgärder i tillämpliga delar beaktas i enlighet med vad som bestäms i 23 § 1 mom. Från de pris per enhet för museer, teatrar och orkestrar som beräknats avdras enligt 35 a § i finansieringslagen årligen 1) för museer 15 177 euro, 2) för teatrar 8 545 euro och 3) för orkestrar 8 479 euro.

Priset per enhet för museer, teatrar och orkestrar graderas inte. I statsandelsfinansieringen för museer, teatrar och orkestrar ingår ingen lagstadgad finansieringsandel för kommunerna.

2.2.3 Fritt bildningsarbete

Läroanstalter för fritt bildningsarbete är medborgarinstitut, folkhögskolor, studiecentraler, idrottsutbildningscenter och sommaruniversitet. Bestämmelser om deras verksamhet och finansieringen av dem finns i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) och i förordningen om fritt bildningsarbete (805/1998). Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeveckor, studerandedygn, studerandedagar och undervisningstimmar som läggs till grund för beräkningen av statsandelen.

Enligt 11 § 2—6 mom. i lagen om fritt bildningsarbete beräknas priserna per enhet för folkhögskolor, medborgarinstitut, riksomfattande idrottsutbildningscenter, sommaruniversitet och studiecentraler utifrån de faktiska kostnaderna så att driftskostnaderna för verksamheten vid läroanstalterna under det år som föregår året före det år då priset per enhet bestäms divideras med antalet faktiska prestationer under samma kalenderår.

Medborgarinstitutens genomsnittliga pris per enhet bestäms årligen i tillämpliga delar genom förordning av statsrådet så som föreskrivs i 23 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och med iakttagande av bestämmelserna i 54 § 2 mom. och 57 § i lagen om statsandel för kommunal basservice. Enligt genomsnittsförordningen är det enligt antalet undervisningstimmar beräknade genomsnittliga priset per enhet för medborgarinstitut 83,60 euro år 2016.

Från priserna per enhet för läroanstalter för fritt bildningsarbete avdras enligt 11 b § i lagen om fritt bildningsarbete för en folkhögskolas studerandevecka 9,47 euro, för ett riksomfattande idrottsutbildningscenters studerandedygn 2,81 euro, för ett medborgarinstituts undervisningstimme 2,66 euro, för ett sommaruniversitets undervisningstimme 5,00 euro och för en studiecentralers undervisningstimme 3,11 euro. Priset per enhet för en studerandevecka, ett studerandedygn och en undervisningstimme ska dock alltid vara minst på nivån för priset per enhet för finansåret 2015.

2.3 Finansieringen av förskoleundervisning och grundläggande utbildning som avses i finansieringslagen

Kommunen är skyldig att för barn i läropliktsåldern som bor på kommunens område ordna grundläggande utbildning samt förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer. Huvuddelen av den statsandel för förskoleundervisning och grundläggande utbildning som beviljas kommunerna utgör en del av den statsandel för kommunal basservice som beviljas av finansministeriet. Bestämmelser om finansieringen finns i lagen om statsandel för kommunal basservice. Beräkningen av statsandelen för kommunal basservice baserar sig på de kalkylerade kostnaderna för kommunens statsandelsuppgifter. År 2016 är statsandelsprocenten för

kommunal basservice 25,47 och uppgår kommunens kalkylerade självfinansieringsandel till 3 640,75 euro per invånare.

I finansieringslagen föreskrivs det om finansiering av sådana verksamheter inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen som inte finansieras med den åldersklassbaserade statsandel som finansministeriet administrerar. Sådan finansiering av förskoleundervisning och grundläggande utbildning som administreras av undervisnings- och kulturministeriet avser i lagen om grundläggande utbildning avsedd påbyggnadsundervisning, förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för andra än läropliktiga samt undervisning som ordnas utomlands, undervisning som grundar sig på förlängd läroplikt enligt lagen om grundläggande utbildning, skolhemsundervisning, grundläggande utbildning som ordnas vid en internatskola och flexibel grundläggande utbildning. Enligt 5 § 3 punkten i finansieringslagen bestäms finansieringen för dessa verksamheter på basis av antalet elever och det per elev bestämda priset per enhet. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om finansieringen för varje anordnare.

Grunden för priset per enhet för den förskoleundervisning och grundläggande utbildning som undervisnings- och kulturministeriet administrerar utgörs av hemkommunersättningens grunddel, som fastställs av finansministeriet och som är 6 693,89 euro år 2016. Från och med 2016 gäller att 194,08 euro dras av som en permanent besparing från hemkommunersättningens grunddel när priserna per enhet för förskoleundervisning och grundläggande utbildning beräknas. Priset per enhet för förskoleundervisning och grundläggande utbildning beräknas så att den erhållna skillnaden multipliceras med elevantalet inom respektive verksamhet och med en koefficient som anges i finansieringslagen.

Koefficienterna enligt finansieringslagen är 1,26 för grundläggande utbildning, 2,49 för förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen och 1,41 för förskoleundervisning och grundläggande utbildning för andra än läropliktiga.

Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen bestäms utifrån det genomsnittliga antalet studerande på beräkningsdagen den 20 september under finansåret och under det föregående året. Finansieringen består helt och hållet av statlig finansiering. Enligt 12 § 2 mom., som gäller 2016, ska beloppet av den finansiering som beviljas för de elever inom förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som fram till beräkningsdagen den 20 september 2016 har fått undervisning i minst fyra men mindre än åtta månader i en följd multipliceras med talet 0,5. De elever som anmälts under beräkningsdagen den 20 september 2016 påverkar också den finansiering som beviljas 2017.

Finansieringen för förskoleundervisning och grundläggande utbildning för andra än läropliktiga gäller över 16-åriga elever vid internatskolor och femåriga elever inom förskoleundervisning som omfattas av förlängd läroplikt. För andra studerande över 16 år sänks det ovan nämnda priset per enhet med 49 procent.

För slutförande av enskilda läroämnen som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs för andra än läropliktiga beviljas utbildningsanordnaren finansiering till ett belopp som fås genom att det pris per enhet som fastställts inom ramen för statsbudgeten multipliceras med det kalkylerade elevantalet. År 2016 är priset per enhet för ämnesundervisning 3 594,49 euro per elev och priset per enhet inklusive mervärdesskatt 3 732,16 euro för en privat utbildningsanordnare.

Utöver basfinansieringen för elever som omfattas av förlängd läroplikt enligt lagen om grundläggande utbildning beviljas utbildningsanordnaren tilläggsfinansiering av undervisnings- och

kulturministeriet. Tilläggsfinansieringen gäller inte elever inom förberedande undervisning för invandrare och inte elever inom ämnesundervisning. Tilläggsfinansieringen är bunden till hemkommunsersättningens grunddel med koefficienten 2,97, för elever med mycket svår utvecklingsstörning multiplicerad med talet 1,79. År 2016 är det mervärdesskattefria priset per enhet för elever med mycket svår utvecklingsstörning 30 939,10 euro och är det mervärdesskattefria priset per enhet för andra elever som omfattas av förlängd läroplikt 19 304,44 euro.

Om utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning ordnas vid en internatskola, beviljas utbildningsanordnaren finansiering för elever som erbjuds inkvartering och måltider vid internatskolan. Tillägg för internatskola gäller i praktiken grundläggande utbildning som ordnas vid folkhögskolor och de privata anordnare av grundläggande utbildning som utifrån sitt tillstånd att ordna utbildning ordnar utbildning vid en internatskola. Tillägget för internatskola är bundet till hemkommunsersättningens grunddel med koefficienten 0,46. År 2016 är tillägget för internatskola 2 989,91 euro (utan mervärdesskatt) per elev.

Privata anordnare av grundläggande utbildning som enligt tillståndet att ordna utbildning såsom särskild utbildningsuppgift har ålagts att ordna skolhemsundervisning beviljas tilläggsfinansiering för elever som får undervisning vid ett skolhem. Skolhemsförhöjningen är bunden till hemkommunsersättningens grunddel med koefficienten 1,86. År 2016 är skolhemsförsörjningen inklusive mervärdesskatt 12 552,68 euro per elev.

Enligt 18 § i finansieringslagen är finansieringen av grundläggande utbildning som ordnas utomlands bunden till hemkommunsersättningens grunddel med koefficienten 1,23. Finansieringen per elev kan höjas eller sänkas genom förordning av statsrådet eller undervisnings- och kulturministeriet. Höjningen eller sänkningen kan vara högst 20 procent.

Enligt 5 § i lagen om grundläggande utbildning kan kommunen i den omfattning kommunen beslutar ordna flexibel grundläggande utbildning för årskurserna 7—9. Enligt 16 § i finansieringslagen kan en privat utbildningsanordnare, utöver basfinansieringen för grundläggande utbildning, för de tilläggskostnader som föranleds av flexibel grundläggande utbildning beviljas ett belopp som fås när det antal elever som deltar i den flexibla grundläggande utbildningen multipliceras med det per elev bestämda priset per enhet för den nämnda utbildningen. Inom ramen för statsbudgeten har undervisnings- och kulturministeriet fastställt priset per enhet för flexibel grundläggande utbildning till 3 100 euro per elev år 2016. År 2016 får 121 kommuner och en samkommun finansiering för flexibel grundläggande utbildning för sammanlagt 1 855 elever.

Enligt 17 § i finansieringslagen beviljas privata anordnare av grundläggande utbildning finansiering för inledande av verksamheten för tiden från ingången av den månad under vilken verksamheten inleds till utgången av det finansår för vilket anordnaren inte får hemkommunsersättning enligt lagen om statsandel för kommunal basservice.

Den slutliga justerade finansieringen för grundläggande utbildning bestäms vid utgången av finansåret när det faktiska antalet studerande har klarnat. Finansieringen av den grundläggande utbildningen justeras enligt 50 § 2 mom. i finansieringslagen i enlighet med det genomsnittliga elevantalet den 20 september det år som föregår finansåret och det genomsnittliga elevantalet den 20 september under finansåret. Elevantalet korrigeras dock inte för eleverna inom flexibel grundläggande utbildning eller när det gäller det kalkylerade antalet studerande inom ämnesundervisning.

Enligt 44 § 2 mom. i finansieringslagen kan en privat anordnare av grundläggande utbildning beviljas extra statsunderstöd för utjämning av de verkningar som ändringarna av statsandels-

systemet medför. Detta extra understöd beviljas utöver vad som bestäms om hemkommunersättning i lagen om statsandel för kommunal basservice. Enligt detaljmotiveringen till paragrafen ska också Englantilaisen koulun säätiö, Helsingin Kansainvälisen Koulun Vanhempain Yhdistys ry och Kouluyhdistys Pestalozzi Schulverein Skolföreningen ry beviljas extra understöd för finansieringen av det första året av den tvååriga förskoleundervisning som ingår i deras tillstånd att ordna grundläggande utbildning.

2.4 Kompetensprogrammet för unga vuxna och yrkesutbildning för invandrare

Undervisnings- och kulturministeriet inledde 2013 ett kompetensprogram för unga vuxna i syfte att erbjuda unga vuxna som saknar examen på andra stadiet en stödd möjlighet att avlägga en yrkesinriktad examen. Från ingången av 2014 har de anslag som anvisats för kompetensprogrammet för unga vuxna beviljats som statsunderstöd med stöd 45 a § som temporärt fogats till finansieringslagen. I fråga om yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning har tilläggsfinansiering för kompetensprogrammet för unga vuxna beviljats i form av statsandelar.

Genom statsunderstöd kan man finansiera studierna för studerande som inte har fullgjort den grundläggande utbildningens lärokurs eller som saknar examen efter denna och som är 20—29 år det år då utbildningen inleds.

Statsunderstöd kan beviljas utbildningsanordnare som avses i 8 § i lagen om yrkesutbildning och i 4 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Ett villkor för beviljande av understöd är att utbildningsanordnaren har en plan som visar att sökanden vid en läroanstalt ordnar grundläggande yrkesutbildning med statsandelsfinansiering i sådan omfattning att det studerandantal som fastställts för sökanden i tillståndet att ordna grundläggande yrkesutbildning nås. För anordnande av yrkes- och specialyrkesexamina och examenstillfällen kan statsunderstöd beviljas, om det i ansökan ingår en plan som visar att sökanden vid en läroanstalt ordnar utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen med statsandelsfinansiering enligt minst det antal studerandeårsverken som undervisnings- och kulturministeriet i enlighet med 49 § 1 mom. har godkänt som grund för statsandelsfinansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning.

Statsunderstöd får inte användas för sådana kostnader för studerande som finansieras med statsandel eller som sådan arbetskraftsutbildning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

Av de 20—29-åringar som saknade examen på andra stadiet hade 9 160 inlett studier vid en läroanstalt och 785 läroavtalsutbildning inom ramen för kompetensprogrammet för vuxna före september 2015. Årsbudgeten för programmet har varit 52 miljoner euro, varav 4 miljoner euro har riktats till uppsökande och stödjande verksamhet. I genomsnitt har 4 000 studerande per år påbörjat en utbildning. Programmet har genomförts vid cirka 60 läroanstalter. Före oktober 2015 hade sammanlagt 1 075 examina och 3 060 examensdelar avlagts inom programmet. Av examina var 294 yrkesinriktade grundexamina och 765 yrkesexamina. Antalet specialyrkesexamina var 16.

Enligt Statistikcentralen har andelen personer med utländsk bakgrund av Finlands befolkning ökat från 0,8 till 5,9 procent under perioden 1990—2014. År 2015 immigrerade 28 746 personer till Finland. Enligt arbets- och näringsministeriet bodde ungefär 195 500 utländska medborgare i Finland 2012, och antalet utländska medborgare beräknas öka till ungefär 330 000 personer fram till 2020 och till ungefär 500 000 personer fram till 2030. År 2015 kom sammanlagt 32 400 asylsökande till Finland.

Inom grundläggande yrkesutbildning studerar sammanlagt ungefär 19 000 studerande med ett främmande språk som modersmål. Antalet personer med ett främmande språk som modersmål som söker in och antas till grundläggande yrkesutbildning har ökat mycket under de senaste åren. Före grundläggande yrkesutbildning kan en invandrare delta i handledande utbildning. Utbildningens syfte är att komplettera och fördjupa kunskaperna i undervisningsspråket, förbättra studiefärdigheterna och stödja övergången till fortsatta studier, i första hand till grundläggande yrkesutbildning. Utbildningen lämpar sig för invandrarnas utbildningsbehov efter det att de redan förvärvat språkkunskaper i integrationsutbildningen eller på något annat sätt. Den handledande utbildningen omfattar 60 kompetenspoäng och innehåller obligatoriska, valbara och fritt valbara utbildningsdelar.

Yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen som avläggs som fristående examen utgör ofta ett utbildningsalternativ som lämpar sig för invandrare. Antalet studerande med ett främmande språk som modersmål som avlägger yrkes- och specialyrkesexamina har de facto ökat. Proportionellt sett har ökningen var störst bland dem som avlägger yrkesexamen inom social- och hälsovård, men ökningen i antalet studerande har varit störst inom teknik och kommunikation.

3 Bedömning av nuläget

Finansieringen av yrkesutbildning

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering är det meningen att reformen av yrkesutbildningen ska åstadkomma en besparing om 190 miljoner euro från och med 2017. Inom ramen för regeringens spetsprojekt avseende yrkesutbildningen ska den lagstiftning som reglerar verksamheten ses över i sin helhet. Regeringens syfte är att avreglera yrkesutbildningen så att utbildningsanordnarna får bättre möjligheter än för närvarande att genomföra sin verksamhet kostnadseffektivt och som en helhet.

Också systemet för finansiering av yrkesutbildningen ska vidareutvecklas. Finansieringssystemet omformas till en enhetlig helhet, verksamhetens genomslagskraft och effektivitet får större vikt inom utbildningsanordnarnas finansiering och begränsningarna för en kundorienterad, resultatrik och effektiv verksamhet avregleras. Målet är också att läroavtalsutbildning och inläring på arbetsplatserna ska bli mer lockande. Vid sidan av att förbättra utbildningskvaliteten och öka arbetslivsmotsvarigheten är syftet att effektivisera utbildningsanordnarnas verksamhet och därigenom trygga utbildningens kvalitet och genomslagskraft trots minskade resurser. De nyheter som reformen medför träder i kraft 2018, och därför måste besparingen 2017 genomföras med metoder enligt det gällande finansieringssystemet.

Invandrarnas utbildningsbehov och utbildningsbakgrund

Den 3 maj 2016 fattade regeringen beslut om en handlingsplan för integration. I planen konstateras att en del av dem som anlänt till landet i slutet av läropliktsåldern har en mycket bristfällig utbildningsbakgrund, och därför är det sannolikt att de vid läropliktsålderns slut inte har slutfört den grundläggande utbildningen. År 2016 finns det uppskattningsvis sammanlagt ungefär 2 600 unga som har passerat läropliktsåldern och som behöver komplettera den grundläggande utbildningen. Invandrare med brister i grundstadiestudierna bör kunna studera på heltid och effektivt. Begränsningarna i arbetsmarknadsstödet och studiestödet försvagar studiemöjligheterna.

Som handlingsplanens mål fastställde regeringen att de som har passerat läropliktsåldern ska ges faktiska möjligheter att slutföra den grundläggande utbildningens lärokurs. Avsikten är därför att förnya timfördelningen, läroplansgrunderna och finansieringen när det gäller grund-

läggande utbildning för vuxna. Ordandet av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för vuxna bör effektiviseras genom att finansieringen på ett striktare sätt än för närvarande kopplas till den faktiska omfattningen av undervisningen. Samtidigt gäller det att undanröja de hinder för en effektiv undervisningsstart som ingår i finansieringssystemet.

Enligt en arbetsgrupp som utrett studiegångar för och integrering av invandrare (Studiegångar och integrering av invandrare – smärtpunkter och åtgärdsförslag. Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2016:5) är invandrarnas vägar till utbildning och arbetsliv långa och ineffektiva och innehåller överlappningar och ibland även oändamålsenliga studier. Mellan integrationsutbildningen och följande utbildningsskeden förekommer ofta pauser. Dessutom erbjuds invandrarna utbildning efter integrationsutbildningen och utbildning som ersätter integrationsutbildningen beroende på vilken utbildning som finns att tillgå och inte utifrån vilken utbildning som vore ändamålsenlig med tanke på den studerandes egen kunskaps- och utbildningsbakgrund. Invandrarnas studiegångar kan också avbrytas eller invandrarna kan fastna i olika förberedande utbildningar på grund av de höga språkkraven i den examensinriktade utbildningen.

Hösten 2015 startade undervisnings- och kulturministeriet en snabb kartläggning av asylsökandenas utbildnings- och arbetserfarenhetsprofil. Utvärderingscentret för vuxna invandrades språkkunskaper Testipiste genomförde kartläggningen i förläggningarna under januari–mars 2016. I utredningen deltog 1 004 asylsökande från 32 länder. Genom individintervjuer utredades bl.a. personernas utbildningsbakgrund och yrkeserfarenhet samt läs- och skrivkunnighet. Målet var att man ska kunna förutse det kommande utbildningsbehovet när antalet asylsökande ökar.

I fråga om utbildningsbakgrund utredde man personernas grundläggande utbildning, gymnasie- och yrkesstudier samt högre utbildning. Majoriteten (69 procent) hade gått i grundskola i 7–9 år. Ungefär hälften hade bedrivit gymnasiestudier. Yrkesstudier hade bedrivits av 14 procent, men den låga siffran kan bero på att man i asylsökandenas ursprungsländer genom praktik lär sig många konkreta arbeten som utförs för hand. Yrkesstudier var vanligast inom bygg- och industribranschen. De som hade högskolestudier bakom sig uppgick till 27 procent medan 7 procent inte hade någon utbildningsbakgrund över huvud taget.

Asylsökandena förfogade över kompetens av många slag. Cirka 90 procent hade tidigare arbetserfarenhet, många från flera branscher. Arbetserfarenhet från bygg- och transportbranschen var vanligast. Av asylsökandena hade 27 procent arbetat som byggarbetare, byggnadsmålare, byggnadsingenjörer och i andra yrken inom byggbranschen. De som hade arbetat som taxi-, buss- och lastbilschaufförer och i andra uppgifter inom transportbranschen utgjorde 21 procent. Andra stora yrkesområden var handels-, restaurang-, hotell- och matlagningsbranschen samt kultur-, kommunikations-, konst- och hantverksbranschen. Andelen före detta företagare var 19 procent.

I utredningen kartlades även läs- och skrivkunnigheten i modersmålet och skolspråket. Merparten kunde läsa och skriva. Endast 7 procent kunde inte läsa eller skriva alls. För planeringen av olika studiegångar utreddes även den tekniska läs- och skrivfärdigheten i anslutning till det latinska alfabetet. De flesta (73 procent) behöver olika grader av övning i att läsa och/eller skriva det latinska alfabetet. För majoriteten räcker det emellertid med en ganska kort utbildning som stöder läs- och skrivfärdigheterna.

Utredningen visar att en stor del av de vuxna asylsökande som fått uppehållstillstånd behöver utveckla sin yrkeskompetens åtminstone i någon mån för att komma in på arbetsmarknaden. För vissa kan det exempelvis räcka med att avlägga delar av en examen, medan andra behöver

en hel examen eller mycket omfattande stödåtgärder för att komma in på arbetsmarknaden. Tillräckliga färdigheter i finska eller svenska är i regel en förutsättning för att gå vidare i studierna och för att få arbete. Invandrarnas färdigheter att komma in på arbetsmarknaden bör således stödjas på ett effektiviserat sätt med beaktande av särdragen och vikten av tillräckliga stödåtgärder i anslutning till att invandrare studerar och avlägger examina.

Kompetensprogrammet för unga vuxna

Kompetensprogrammet för unga vuxna har framgångsrikt nått de utbildade unga vuxna som har det sämst ställt. Av de studerande som inlett programmet har dryga 40 procent varit arbetslösa och knappa 40 procent långtidsarbetslösa eller löpt risk att marginaliseras, medan de samskattas andel av målgruppen överstiger 60 procent. Andelen män av de nya studerandena har stigit till över 50 procent, medan deras andel av målgruppen är cirka 60 procent. Andelen nya studerande med ett främmande språk som modersmål har stigit till 18 procent, medan deras andel av målgruppen är en fjärdedel.

Genom kompetensprogrammet har ytterligare resurser kunnat sättas in för bl.a. handledning och individualisering av studierna, arbetspar bestående av lärare och handledare och studieorienterande perioder. För varje studerande har dessutom eventuella studiesvårigheter kartlagts (läs- och skrivtest) och en fadder/handledare utsetts; för studerande med ett främmande språk som modersmål har stödsinsatser inom fackfinska utökats (lärare i finska som andra språk som arbetspar till yrkesläraren) och för alla studerande har en multiprofessionell modell för stöd-tjänster för den studerande utformats. De aktörer som omsatt kompetensprogrammet för unga vuxna i praktiken har också samarbetat med de regionala Ohjaamo-informationsdiskarna.

Den temporära bestämmelsen om statsunderstödsfinansiering för kompetensprogrammet för unga vuxna upphör att gälla vid utgången av 2016. I budgetpropositionen har det dock föreslagits att programmet ska finansieras med sammanlagt 25 miljoner euro år 2017. I planen för de offentliga finanserna har 5 miljoner euro avsatts för 2018 för finansiering av slutförandet av studierna för dem som påbörjat studierna 2016 eller tidigare. För att finansiering ska kunna beviljas som statsunderstöd även 2017 och 2018 bör giltigheten för bestämmelsen i finansieringslagen förlängas med två år.

Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga

Inom den grundläggande utbildningen för andra än läropliktiga och inom den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen har det årliga antalet studerande varierat under de senaste åren. Till följd av den ökade invandringen och det ökade antalet asylsökande har antalet vuxna som behöver grundläggande utbildning stigit gradvis. Behovet av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga ökar 2016—2017. Antalet studerande beräknas öka något även under 2018—2019. Det behövs fler utbildningsplatser, vilket innebär att i fortsättningen kommer allt fler kommuner och eventuellt privata sammanslutningar att ordna grundläggande utbildning för andra än läropliktiga.

En betydande del av dem som har beviljats asyl och som passerat läropliktsåldern är unga personer som inte har förvärvat sådant kunnande som svarar mot slutbetyget från den grundläggande utbildningen. Därför behöver de få sådan grundläggande utbildning som är avsedd för andra än läropliktiga eller förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen. Om de nuvarande prognoserna om antalet asylsökande slår in beräknas ett fördubblat antal behöva grundläggande utbildning under de närmaste åren och beräknas behovet öka ytterligare under ett antal år innan det börjar minska. Det innebär att privata anordnare av grundläggande utbildning och de kommuner som ordnar grundläggande utbildning bör utöka sitt ut-

bildningsutbud med minst det dubbla för att alla behövande ska få en utbildningsplats. Många kommuner måste också för första gången ordna grundläggande utbildning för dem som passerat läropliktsåldern.

Ordandet av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga och förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen grundar sig på frivillighet. För att utbildning ska kunna ordnas i behövlig omfattning bör finansiering till ett belopp som motsvarar verksamhetens omfattning riktas till den tidpunkt då verksamheten är avsedd att inledas eller då den utvidgas. Om finansieringen inte kopplas till anordnandet av utbildning under verkställighetstiden, har utbildningsanordnaren inte nödvändigtvis ekonomiska resurser som kan riktas till anordnandet av utbildning. Det innebär i praktiken att utbildningen inte blir verklighet och många unga som passerat läropliktsåldern blir utan studiegångar med sikte på utbildning på andra stadiet och arbetslivet, vilket ökar risken för att unga invandrare marginaliseras.

Reformering av vissa bestämmelser som gäller utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning

Under giltighetstiden för den lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som gällde fram till 2010 (635/1998) var praxis att det för sådana elever inom påbyggnadsundervisning som tidigare omfattats av den förlängda läroplikten också betalades tilläggsförhöjning för den förlängda läroplikten för den tid påbyggnadsundervisningen varade. Efter det att den nuvarande finansieringslagen trädde i kraft ändrades inte denna vedertagna praxis, eftersom utgångspunkten för statsandelsreformen var att grunderna för bestämmande av statsandelarna inte ska ändras. Enligt regeringens proposition med förslag till lag om statsandel för kommunal basservice (RP 174/2009 rd) var syftet med reformen inte att förändra grunderna för bestämmande av statsandelarna, utan syftet var att trygga en långsiktig och förutsebar finansiering för alla undervisnings-, utbildnings- och verksamhetsanordnare. I den gällande finansieringslagen föreskrivs det inte om förhöjning för sådana personer med svår funktionsnedsättning och andra personer med funktionsnedsättning som har fullgjort den förlängda läroplikten inom påbyggnadsundervisning, även om sådan alltjämt har betalats. Det är därför ändamålsenligt att finansieringslagen preciseras till denna del.

I 11—15 och 18 § i finansieringslagen föreskrivs det om finansiering av påbyggnadsundervisning, förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för andra än läropliktiga och finansiering av sådan utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning som ordnas utomlands samt om tilläggsfinansiering för förlängd läroplikt och tillägg för internatskola och skolhemsförhöjning. I paragraferna upprepas samma beräkningsformel med stöd av vilken finansieringen av sådana ovannämnda verksamheter som avses i lagen om grundläggande utbildning i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice har bundits till hemkommunersättningens grunddel, som årligen fastställs av finansministeriet. Det är ändamålsenligt att bestämmelserna i finansieringslagen till denna del förtydligas genom att de sammanförs.

För inledande av verksamheten beviljas privata utbildningsanordnare för den tid under vilken anordnaren inte får hemkommunersättning ett belopp som motsvarar hemkommunersättningen. Begreppet verksamhet som inleds och utvidgas har etablerats, men regleras inte tillräckligt exakt i den gällande finansieringslagen. För tydlighetens skull bör bestämmelserna ändras till denna del.

Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och finansieringen av i 46 § i lagen om grundläggande utbildning avsedd utbildning för andra än läropliktiga justeras i enlighet med det genomsnittliga elevantalet den 20 september det år som fö-

regår finansåret och det genomsnittliga elevantalet den 20 september under finansåret. I enlighet med lagen om statsandel för kommunal basservice justeras inte finansiering som beviljas för grundläggande utbildning i efterhand. För enhetlighetens skull och för ett enklare administrativt förfarande är det ändamålsenligt att justeringen av den finansiering av grundläggande utbildning som avses i finansieringslagen slopas.

Privata språkskolor som har beviljats tillstånd att ordna tvåårig förskoleundervisning för femåringar beviljas för närvarande statsunderstöd till ett belopp som motsvarar andelen för det första året av den tvååriga förskoleundervisningen. Finansieringen har varit regelbunden och etablerad, och därför bör den omfattas av statsandelen.

Museer, teatrar och orkestrar

Besparingarna i statsandelarna till museer, teatrar och orkestrar har uppgått till sammanlagt 18 miljoner euro under perioden 2012—2016. Besparingarna har genomförts genom att priserna per enhet har sänkts. Under 2014 och 2016 har man dessutom genomfört besparingar motsvarande indexhöjningarna, sammanlagt ungefär 1,6 miljoner euro.

Det är svårt att fullständigt bedöma hur de sparbeslut som har fattats påverkar museernas, teaternas och orkestrarnas verksamhetsförutsättningar. Museernas, teaternas och orkestrarnas kostnadsbas för 2014 har påverkats dels av den engångsbesparing på 10 miljoner euro som genomfördes 2012, dels av indexhöjningen 2013. Besparingarna 2012, 2015 och 2016 permanentades 2016. Effekten av de besparingar som genomförts från och med 2015 avspeglar sig i kostnadsbasen för museer, teatrar och orkestrar och därmed i priserna per enhet tidigast från och med 2018 och fullskaligt alltid fyra år efter det att ett nytt sparbeslut fattas.

4 Målsättning och de viktigaste förslagen

4.1 Målsättning

Statsminister Juha Sipiläs regering har i sitt regeringsprogram förbundit sig att under regeringsperioden fatta de beslut om besparingar och strukturella reformer som behövs för att täcka underskottet i de offentliga finanserna. Regeringsprogrammet omfattar en överenskommelse om anpassningsåtgärder som omedelbart stärker de offentliga finanserna. Enligt planen för de offentliga finanserna 2017—2020 ska för yrkesutbildning anvisas en anslagsbesparing på 190 miljoner euro från och med 2017. Syftet med denna proposition är att genomföra den besparing inom yrkesutbildningen som regeringen utstakat.

Målet med regeringens och arbetsmarknadsorganisationernas konkurrenskraftsavtal är att förbättra det finländska arbetets och företagens konkurrenskraft, öka den ekonomiska tillväxten och skapa nya arbetstillfällen. Avtalet stöder samtidigt anpassningen av de offentliga finanserna. I enlighet med konkurrenskraftsavtalet ändras nivån och finansieringsansvaret för socialförsäkringsavgifterna och socialskyddsavgifterna och skärs semesterpenningarna för den offentliga sektorn ner med 30 procent från den nuvarande nivån 2017—2019. Syftet med denna proposition är att genomföra de kostnadsnivåsänkande ändringar som konkurrenskraftsavtalet medför när det gäller finansiering av verksamheter som avses i finansieringslagen och finansiering av läroanstalter som avses i lagen om fritt bildningsarbete.

Den ökande invandringen och invandrarnas utbildningsbehov innebär att det behövs ändringar som gäller ordnandet av grundläggande utbildning och yrkesutbildning. Exempelvis inom yrkesutbildningen finns det ett ökat behov av erkännande av examina och identifiering av kompetens och av olika kompletterande studier. Ett syfte med denna proposition är att ge dem som flyttar till Finland förutsättningar att fungera som likvärdiga medlemmar i det finska sam-

hållet. Ett mål är också att effektivisera ordnandet av grundläggande utbildning och göra det möjligt att snabbt inleda undervisning exempelvis när antalet elever ökar kraftigt till följd av invandring.

4.2 Alternativ

4.2.1 Besparingar i yrkesutbildningen

Sparmålet på 190 miljoner euro inom yrkesutbildningen kan nås under ett finansår genom att antalet studerande minskas, priset per enhet sänks eller dessa alternativ kombineras. Eftersom sparmålet ska nås helt och hållet inom ett år återstår som huvudsakligt alternativ i praktiken att skära ned priset per enhet. Om besparingen genomförs som en minskning av det högsta antalet studerande enligt tillstånden att ordna utbildning kommer antagningen till utbildning att reduceras drastiskt, vilket leder till en väsentlig minskning i utbildningsutbudet. Besparingen skulle då genomföras som en minskning av antalet studerande också i fråga om de anordnare som har möjligheter att anpassa sin verksamhet till den sjunkande anslagsnivån även genom andra metoder.

Om besparingen genomförs enbart som en nedskärning av priset per enhet, äventyras verksamhetsförutsättningarna för i synnerhet små utbildningsanordnare. Små utbildningsanordnare har ofta mer begränsade möjligheter än stora utbildningsanordnare att anpassa sin verksamhet genom andra metoder än genom att minska antalet studerande. Därför har ett förfarande där totalfinansieringen till anordnaren minskas kalkylmässigt bedömts vara det mest flexibla tillvägagångssättet för utbildningsanordnaren. Det möjliggör också sådana anordnarspecifika lösningar som är de mest ändamålsenliga i respektive fall och minskar på så vis de negativa konsekvenserna av besparingen.

I stället för till kommunernas finansieringsandel kan besparingen också hänföras till statens finansieringsandel eller i lika proportion till såväl kommunernas som statens finansieringsandelar. En minskning av statens finansieringsandel ökar kommunernas proportionella finansieringsandel ytterligare, och förfarandet ligger inte i linje med målet att minska kommunernas uppgifter, skyldigheter och ansvarsförbindelser. Kommunernas faktiska finansieringsandel är i praktiken större än den föreskrivna procentsatsen för statsandelen. Kommunernas faktiska finansieringsandel ökade till cirka 70 procent av kostnaderna 2015, då finansieringen för yrkeshögskolorna helt och hållet överfördes på staten.

Med stöd av vad som anförts ovan har regeringen i denna proposition gått in för att genomföra besparingen inom finansieringen av yrkesutbildning genom att rikta hela besparingen till kommunernas lagstadgade finansieringsandel. Förfarandet genomförs genom att kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna i fråga om grundläggande yrkesutbildning ändras och genom att statens finansieringsandel höjs så att det statliga finansieringsbeloppet inte ändras på grund av nedskärningen.

4.2.2 Ändringar med anledning av konkurrenskraftsavtalet

Till följd av konkurrenskraftsavtalet kommer kostnadsnivån för de verksamheter som avses i finansieringslagen och i lagen om fritt bildningsarbete att sjunka från och med 2017. Alla huvudmäns och utbildningsanordnares finansiering sjunker med anledning av förändringen om -0,7 procent i den enligt den gällande finansieringslagen uppskattade kostnadsnivån. Uppskattningen av kostnadsnivån påverkas av de ändringar som konkurrenskraftsavtalet medför i nivån för socialförsäkringsavgifterna och socialskyddsavgifterna och i finansieringsansvaret för dem. Dessutom sjunker kommunernas och samkommunernas finansiering till följd av att semesterpenningen sänks temporärt.

Finansieringen för 2017 enligt den gällande finansieringslagen och den gällande lagen om fritt bildningsarbete grundar sig på de faktiska driftskostnaderna 2014, och därför kommer den effekt baserad på finansieringslagen och lagen om fritt bildningsarbete som blir verklighet via sänkta kostnader att synas först 2020. Finansieringen av verksamhetsformer som grundar sig på kostnadsbasen bygger på de riksomfattande faktiska driftskostnaderna, och för att nedskärningarna i semesterpenningen ska upptas i finansieringen för 2017 krävs det därför att finansieringslagen och lagen om fritt bildningsarbete ändras. I enlighet med konkurrenskraftsavtalet ska effekten av de sänkta semesterpenningarna på lagstiftningsväg riktas till kommunernas och samkommunernas finansiering.

Den effekt som den temporära sänkningen av semesterpenningarna har på finansieringen kan genomföras genom ett kalkylerat avdrag i den kostnadsbas som ligger till grund för finansieringen, antingen så att avdraget beaktas i priserna per enhet eller så att avdraget beaktas när finansieringen beviljas. En sänkning i form av sänkta priser per enhet innebär i praktiken att flera olika priser per enhet måste beräknas för utbildningsanordnarna och huvudmännen. Förfarandet skulle komplicera den nuvarande statsandelsberäkningen ytterligare. Exempelvis för utbildning som avses i gymnasielagen skulle förfarandet dessutom innebära att sambandet mellan priset per enhet för en privat utbildningsanordnare och priset per enhet för kommunen måste hävas. Det skulle i sin tur innebära att det nuvarande finansieringssystemet för gymnasieutbildning förändras betydligt.

Med stöd av vad som anförts ovan har det bedömts vara mest ändamålsenligt att de effekter som nedskärningarna i semesterpenningarna har för kommunernas och samkommunernas finansiering genomförs i fråga om gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning genom att statsandelen och finansieringen beviljas till ett mindre belopp så att den besparing som de sänkta semesterpenningarna genererar i sin helhet riktas till statsfinanserna.

Vad gäller de effekter som nedskärningarna i semesterpenningen har för finansieringen av andra verksamheter enligt finansieringslagen och för finansieringen av läroanstalter enligt lagen om fritt bildningsarbete har det bedömts vara mest ändamålsenligt att de för kommunerna och samkommunerna genomförs genom att finansieringen beviljas till ett mindre belopp så att avdraget görs i statsandelsgrunden.

Det är meningen att semesterpenningarna ska sänkas temporärt, och för att den temporära sänkningen inte ska beaktas på nytt när finansiering beviljas för 2020—2022 bör ett tillägg som motsvarar sänkningen av semesterpenningarna i euro läggas till driftskostnaderna åren 2020—2022.

4.2.3 Invandrarnas utbildningsbehov

En kvantitativ ökning av yrkesutbildningen för invandrare kan åstadkommas genom en ökad statsandelsfinansiering för yrkesutbildning. Förfarandet möjliggör ett större antal studerande än för närvarande. Eftersom statsandelsfinansieringen är kalkylmässig till sin karaktär och har en allmän täckning, kan en allokering av tillägget till invandarmålgruppen anses vara ett osäkrare förfarande än statsunderstödsfinansiering – i synnerhet i ett läge där utbildningsanordnarna är tvungna att anpassa sin verksamhet.

Utifrån utbildningsanordnarnas ansökningar kan statsunderstödsfinansiering beviljas exakt för de anordnare som har möjligheter att utöka det utbildningsutbud som passar målgruppen och erbjuda tillräckliga stödtjänster. Statsunderstödsfinansieringen omfattas också av uppföljning. Dessutom möjliggör den bättre än kalkylerad statsandelsfinansiering en flexibel finansiering av de extra kostnader som stöd- och handledningstjänster medför. Till skillnad från statsan-

delsfinansieringen finansieras statsunderstödspengarna helt och hållet av staten, vilket även är i linje med de principer som hänför sig till finansieringen av en växande verksamhet.

Med stöd av vad som anförts ovan har statsunderstödsfinansiering bedömts vara ett mer ändamålsenligt sätt än statsandelsfinansiering när det gäller att rikta finansieringen till yrkesutbildning för invandrare.

4.3 De viktigaste förslagen

Besparingar i yrkesutbildningen

I anslagen för grundläggande yrkesutbildning ska det sparas 190 miljoner euro från och med 2017. Besparingen ska genomföras så att det antal studerande som utgör grund för det högsta finansieringsbeloppet för grundläggande yrkesutbildning fastställs till en nivå som ligger 12,44 procent under det högsta antalet studerande enligt tillstånden att ordna utbildning. Besparingen ska i sin helhet riktas till kommunernas andel av finansieringen för grundläggande yrkesutbildning på så sätt att finansieringsförhållandet mellan staten och kommunerna, dvs. procentsatsen för statsandelen, ändras.

Ändringar 2017—2019 med anledning av konkurrenskraftsavtalet

De effekter som den temporära sänkningen av semesterpenningen enligt konkurrenskraftsavtalet har för kommunernas och samkommunernas finansiering genomförs i fråga om gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning genom att statsandelen och finansieringen beviljas till ett mindre belopp så att den minskning som de sänkta semesterpenningarna genererar i sin helhet riktas till statsfinanserna.

Vad gäller de effekter som den temporära sänkningen av semesterpenningen har för finansieringen av andra verksamheter enligt finansieringslagen och för finansieringen av läroanstalter enligt lagen om fritt bildningsarbete genomförs de för kommunerna och samkommunerna genom att finansieringen beviljas till ett mindre belopp så att avdraget görs i statsandelsgrunden.

Vid beräkningen av den sänkta semesterpenningens effekter har semesterpenningarnas andel av personalkostnaderna 2014 omvandlats så att den motsvarar den prognostiserade finansieringsnivån i budgetpropositionen för 2017.

För att den planerade temporära sänkningen av semesterpenningarna inte ska beaktas på nytt när finansiering beviljas för 2020—2022 läggs ett belopp som motsvarar sänkningen av semesterpenningarna till driftskostnaderna åren 2020—2022.

Huvudmännens och utbildningsanordnarnas finansiering sjunker på grund av förändringen om -0,7 procent i den enligt den gällande finansieringslagen uppskattade kostnadsnivån. Uppskattningen av kostnadsnivån påverkas av den nivå på socialförsäkringsavgifterna och socialskyddsavgifterna samt den överföring av finansieringsansvaret från arbetsgivaren till arbetsstägaren som konkurrenskraftsavtalet medför. Den uppskattade sänkta kostnadsnivån beaktas genom att minimibeloppen av de genomsnittliga priserna per enhet ändras så att de motsvarar uppskattningen av den sänkta kostnadsnivån.

Yrkesutbildning för invandrare och kompetensprogrammet för unga vuxna

Det föreslås att 45 a § i finansieringslagen ändras temporärt så att yrkesutbildning för invandrare ska kunna finansieras genom statsunderstöd 2017. Utbildning som finansieras med statsunderstöd föreslås omfatta grundexamina inom grundläggande yrkesutbildning, yrkesinriktade

grundexamina som avläggs som fristående examina och utbildning som förbereder för sådana, handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning samt yrkesexamina och specialyrkesexamina och utbildning som förbereder för sådana. Även stöd-, handlednings- och rådgivningstjänster ska kunna ordnas med statsunderstöd. Avsikten är att man vid beviljande av statsunderstöd och vid utbildning som ordnas med hjälp av statsunderstöden ska utnyttja de verksamhetsmodeller som tagits fram inom ramen för kompetensprogrammet för unga vuxna.

Det föreslås att giltigheten för bestämmelsen om statsunderstödsfinansiering för kompetensprogrammet för unga vuxna förlängs med två år.

Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga

Finansieringen av *förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen* ändras enligt förslaget så att finansieringen på ett striktare sätt än för närvarande kopplas till den faktiska omfattningen av undervisningen. Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen bestäms i fortsättningen på basis av närvaromånader, inte längre enligt den årliga beräkningsdagen. Med en närvaromånad avses en tidsperiod på 30 kalenderdagar under vilken en elev har varit elev hos utbildningsanordnaren.

Finansieringen för finansåret bestäms så att skillnaden mellan det faktiska antalet närvaromånader och antalet uppskattade närvaromånader under året före det år som föregår finansåret läggs till det uppskattade antalet närvaromånader under finansåret. Uppskattningen är utfallet under året före det år som föregår finansåret, och med anledning av en betydande förändring i antalet studerande kan det ändras på ansökan av utbildningsanordnaren.

Anordnare av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen har haft möjlighet att temporärt till utgången av 2017 få finansiering för elever som inte varit närvarande på beräkningsdagen men för vilka det har ordnats förberedande undervisning i minst fyra månader i en följd. Den temporära bestämmelsen kan inte tillämpas när bestämningsgrunden för finansieringen ändras till närvaromånader. På grund av detta föreslås utbildningsanordnarna kunna få övergångsersättning 2017.

Finansieringen för *andra än läropliktiga* ändras enligt förslaget så att finansieringen grundar sig på de kurser som eleverna slutfört i stället för på den årliga beräkningsdagen. När det gäller grundläggande utbildning för andra än läropliktiga föreslås kurspriset i fortsättningen vara neutralt visavi anordnaren. Det per kurs bestämda priset per enhet föreslås vara detsamma oavsett om undervisningen ordnas vid en internatskola eller vid någon annan läroanstalt (exempelvis kvällsgymnasier). Heltidsstudier ska kunna bedrivas även någon annanstans än vid internatskolor. Ett separat tillägg för internatskola betalas dock även i fortsättningen för studerande som inkvarteras vid internatskolan. Finansieringen av ämnesundervisningen ändras inte, och dess pris per enhet bestäms även i fortsättningen årligen inom ramen för statsbudgeten.

För studerande som behöver undervisning under hela begynnelse- och slutskedet av den grundläggande utbildningen föreslås det maximala antalet kurser vara 100. För studerande som utöver undervisning under begynnelse- och slutskedet också behöver undervisning under ett läs- och skrivskede föreslås det maximala antalet kurser däremot vara 130.

Finansieringen för finansåret bestäms enligt förslaget utifrån det uppskattade antalet slutförda kurser under finansåret samt utgående från skillnaden mellan det faktiska antalet slutförda kurser och antalet uppskattade slutförda kurser under året före det år som föregår finansåret. Uppskattningen är utfallet under året före det år som föregår finansåret, och med anledning av

en betydande förändring i antalet studerande kan det ändras på ansökan av utbildningsanordnaren.

Reformering av vissa bestämmelser som gäller utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning

Bestämmelserna i 11—15 och 18 § i den gällande finansieringslagen sammanförs enligt förslaget i två paragrafer: den föreslagna 11 §, där det föreskrivs om finansiering av förskoleundervisning och grundläggande utbildning, och den föreslagna 29 §, där det föreskrivs om priserna per enhet för förskoleundervisning och grundläggande utbildning.

Den bestämmelse som gäller finansiering av verksamhet som privata anordnare av grundläggande utbildning inleder och utvidgar preciseras enligt förslaget så att den motsvarar etablerad praxis. Enligt förslaget ska finansiering beviljas när anordnaren beviljas tillstånd att ordna utbildning eller när tillståndet att ordna utbildning utvidgas eller när undervisningen utvidgas till en ny årskurs. Det föreslås att finansieringen beräknas enligt det uppskattade antalet elever. När det gäller förskoleundervisning och grundläggande utbildning som finansieras med stöd av finansieringslagen föreslås det att beräkningsfaserna förenklas genom att de årliga justeringsbesluten slopas. Till 11 § fogas dessutom en bestämmelse som motsvarar nuvarande praxis och gäller tilläggsfinansiering för förlängd läroplikt för elever inom påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen.

Ändring av bestämmelserna om privata språkskolor

Det föreslås att finansieringen av förskoleundervisning och grundläggande utbildning ändras så att när det gäller privata språkskolor som har haft tillstånd att ordna tvåårig förskoleundervisning för femåringar ska det första året av förskoleundervisningen omfattas av statsandelsystemet. Englantilaisen koulun säätiö, Helsingin Kansainvälisen Koulun Vanhempain Yhdistys ry och Kouluyhdistys Pestalozzi Schulverein Skolföreningen ry har beviljats statsunderstöd för det första året av den tvååriga förskoleundervisning som ingår i deras tillstånd att ordna grundläggande utbildning.

Museer, teatrar och orkestrar

Det föreslås att 35 a § i finansieringslagen ändras så att det från de priser per enhet för museer, teatrar och orkestrar som beräknas i enlighet med 35 § från och med 2017 årligen ska dras av 15 996 euro för museer, 10 323 euro för teatrar och 10 253 euro för orkestrar. Syftet med avdraget är att permanenta 2017 års besparing i enlighet med rambeslutet för 2016—2019.

5 Propositionens konsekvenser

5.1 Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna minskar finansieringen för undervisnings- och kulturverksamhet och fritt bildningsarbete och ändrar bestämningsgrunderna och inriktningen för finansieringen. Besparingen om 190 miljoner euro inom grundläggande yrkesutbildning och besparingarna för museer, teatrar och orkestrar minskar finansieringen med sammanlagt ungefär 194 miljoner euro enligt 2017 års nivå.

Konkurrenskraftsavtalets effekter genomförs enligt förslaget genom att kostnadsnivån ändras för finansieringen enligt finansieringslagen och lagen om fritt bildningsarbete och genom att finansieringen minskas med anledning av den temporära sänkningen av semesterpenningarna. Till följd av den temporära sänkningen av semesterpenningarna enligt konkurrenskraftsavtalet

minskar kommunernas och samkommunernas finansiering med sammanlagt cirka 23 miljoner euro för 2017. Effekten av arbetsgivares sänkta socialförsäkrings- och socialskyddsavgifter och av ändringarna i finansieringsansvaret beaktas som en del av den uppskattade ändringen av kostnadsnivån enligt finansieringslagen.

Den sänkta koefficienten för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen sänker nivån på finansieringen per elev med ungefär 33 procent, vars effekt i euro beror av elevantalet. Utifrån det uppskattade elevantalet i budgetpropositionen för 2017 motsvarar effekten cirka 30 miljoner euro.

5.1.1 Besparingar i yrkesutbildningen

De föreslagna ändringar som gäller hur finansieringen för grundläggande yrkesutbildning bestäms kommer att minska finansieringen för grundläggande yrkesutbildning med sammanlagt 190 miljoner euro. Besparingen föreslås vara av permanent natur. Det föreslås att besparingen i sin helhet riktas till kommunens andel av finansieringen av grundläggande yrkesutbildning genom att kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna ändras. Statens finansieringsandel av driftskostnaderna för grundläggande yrkesutbildning ökar relativt sett men kvarstår i euro nära den nuvarande nivån.

Besparingens inriktning innebär att kommunernas andel av finansieringen av grundläggande yrkesutbildning minskar. Kommunernas andel av finansieringen minskar till följd av besparingen med 190 miljoner euro år 2017 från år 2016, då finansieringen är 1 171 miljoner euro. Kommunernas självfinansieringsandel per invånare för grundläggande yrkesutbildning sjunker jämbördigt för alla kommuner i Finland.

I fortsättningen ska grundläggande yrkesutbildning och gymnasieutbildning finansieras genom olika stora procentsatser för statsandelen på så sätt att en kommuns finansieringsandel procentuellt sett är större för gymnasieutbildning än för yrkesutbildning. Driftskostnaderna för yrkesutbildning är emellertid större än driftskostnaderna för gymnasieutbildning. Enligt grunderna för betalningsandelen är en kommuns självfinansieringsandel per invånare för utbildning på andra stadiet 238,46 euro år 2016, varav den kalkylerade andelen för grundläggande yrkesutbildning är 173,26 euro och för gymnasieutbildning 65,21 euro.

För dem som ordnar grundläggande yrkesutbildning minskar besparingen inom grundläggande yrkesutbildning den årliga finansieringen med totalt 190 miljoner euro år 2017. Anslaget för grundläggande yrkesutbildning vid läroanstalter minskar därför med ungefär 12 procent från år 2016. Även om besparingen är av permanent natur kan inriktningen på olika anordnare också inom det nuvarande systemet förändras efter 2017, exempelvis på grund av att verksamheten hos olika anordnare förändras. Avsikten är dessutom att vid ingången av 2018 övergå till ett nytt system för finansiering av yrkesutbildning, som innebär att finansieringen fördelas mellan utbildningsanordnarna enligt nya bestämningsgrunder.

5.1.2 Minskningar på grundval av konkurrenskraftsavtalet

Konkurrenskraftsavtalets effekter beaktas i finansieringsbeloppet i samma omfattning som finansieringstagarnas skyldigheter minskar.

Sänkningen av arbetsgivares socialförsäkringsavgifter och socialskyddsavgifter och ändringarna i finansieringsansvaret beräknas sänka kostnadsnivån för alla verksamheter enligt finansieringslagen och för läroanstalterna enligt lagen om fritt bildningsarbete. Den uppskattade förändringen i kostnadsnivån 2017 är -0,7 procent (ungefär -11 miljoner euro). Här ingår effekterna av den sänkning av arbetsgivaravgifterna som nämns ovan.

Den temporära sänkning av semesterpenningen inom den offentliga sektorn (kommunerna och samkommunerna) som ingår i konkurrenskraftsavtalet beräknas minska kostnadsnivån för finansieringstagarna med sammanlagt cirka 23 miljoner euro. Besparingen till följd av nedskärningen i semesterpenningen riktas till fullt belopp till statens finansieringsandel.

Av följande tabell framgår hur sänkningen av semesterpenningen påverkar kommunernas och samkommunernas statsandel.

Tabell 4.

Minskningar i kommunernas och samkommunernas statsandel 2017—2019 till följd av den temporära sänkningen av semesterpenningarna

	Minskning, euro
Förskoleundervisning och grundläggande utbildning	-4 058 000
Grundläggande konstundervisning	-748 000
Gymnasieutbildning	-5 742 000
Grundläggande yrkesutbildning (inkl. läroavtalsutbildning)	-9 632 000
Yrkesinriktad tilläggsutbildning (vid en läroanstalt)	-713 000
Folkhögskolor	-55 000
Medborgarinstitut	-1 252 000
Sommaruniversitet	-9 000
Idrottsutbildningscenter	-8 000
Museer	-324 000
Teatrar	-233 000
Orkestrar	-426 000
Sammanlagt	-23 200 000

5.1.3 Yrkesutbildning för invandrare och kompetensprogrammet för unga vuxna

Enligt planen för de offentliga finanserna 2017—2020 ska studieplatserna inom yrkesutbildning utökas för att bemöta det växande behovet av utbildning för invandrare, och för detta ska anvisas full statlig finansiering. Ett anslag om 21 miljoner euro har anvisats för detta ändamål i budgetpropositionen för 2017. Avsikten är att anslaget ska delas ut som statsunderstöd för ordnande av utbildning som leder till en yrkesinriktad grundexamen, handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning, grundläggande yrkesutbildning som förbereder för en fristående examen, utbildning som förbereder för en yrkesexamen, utbildning som förbereder för en specialyrkesexamen och examenstillfällen samt stöd-, handlednings- och rådgivningstjänster för invandrare. Avsikten är att anslaget ska användas för att erbjuda cirka 2 000 invandrare yrkesutbildning och tjänster som stöder studierna.

I statsbudgeten för 2017 anvisas kompetensprogrammet för unga vuxna 25 miljoner euro år 2017. Med anslaget kan man ordna statsunderstödsfinansierad yrkesutbildning dels för studerande som har påbörjat sina studier inom kompetensprogrammet för unga vuxna åren 2013—2016, dels för de uppskattningsvis 1 000 personer som saknar examen efter grundstudiet och som inleder studier inom kompetensprogrammet för unga vuxna under 2017.

5.1.4 Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga

Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen

Det har fattats beslut om att finansieringsnivån per elev inom den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen ska sänkas från och med 2017. Den koefficient som används för att fastställa finansieringen sänks från 2,49 till 1,67, vilket motsvarar det genomsnittliga priset för den grundläggande utbildningen i en grupp med 12 elever. Till följd av ändringen sjunker finansieringen per elev med ungefär 33 procent. På grund av asylsökningssläget har det uppskattade antalet elever inom förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen ökat betydligt från och med 2015. Beräknat utifrån det uppskattade elevantalet i budgetpropositionen för 2017 minskar det riksomfattande behovet av finansiering för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen till följd av den ändrade koefficienten med cirka 30 miljoner euro år 2017.

För sådana elever som studerat i minst fyra månader under perioden den 21 september 2015—19 september 2016 och som inte varit närvarande på beräkningsdagarna den 20 september 2015 respektive den 20 september 2016 sänks inte finansieringen per elev 2017, utan finansieringsandelen 2017 betalas som en särskild övergångsersättning. Därmed kvarstår finansieringen på 2016 års nivå.

Hittills har det varit möjligt att en utbildningsanordnare fått full finansiering per elev medan en annan har blivit helt utan finansiering per elev. Den föreslagna ändringen av finansieringsgrunden från beräkningsdagen till närvaromånader sänker inte finansieringsbeloppet för de elever som studerar hos samma utbildningsanordnare under hela den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen. I det fallet att en elev slutar och övergår till en annan utbildningsanordnare kommer finansieringen att riktas till två olika utbildningsanordnare enligt antalet närvaromånader. Den ändrade finansieringsgrunden kan således minska finansieringen och dess inriktning en aning. Förändringens effekter i euro kan inte bedömas i detalj eftersom det inte finns några uppgifter om antalet närvaromånader.

Från ingången av 2018 begränsas den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen till att gälla dem som är i läropliktåldern, vilket innebär att antalet elever inom den förberedande undervisningen kommer att sjunka med flera hundra. Den nuvarande förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen inkluderas på motsvarande sätt i den grundläggande utbildningen för vuxna, och följaktligen överförs motsvarande finansiering till finansieringen för grundläggande utbildning för vuxna.

Finansieringen från och med 2018 av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga

Avsikten är att den grundläggande utbildningen för andra än läropliktiga ska revideras så att den bildar en enhetlig helhet vid ingången av 2018. Det är meningen att regeringen tillsammans med denna proposition ska överlämna en proposition om detta (regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 1 och 46 § i lagen om grundläggande utbildning och av lagen om statsandel för kommunal basservice). De ekonomiska konsekvenserna av ändringarna i anslutning till reformen av den grundläggande utbildningen för andra än läropliktiga beskrivs närmare i regeringspropositionen i fråga. Reformen förutsätter också att finansieringslagen ändras.

Genom att låta finansieringen av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga basera sig på slutförda kurser i stället för på en årlig beräkningsdag kan man på ett exaktare sätt rikta finansieringen till utbildningsanordnarna i enlighet med hur mycket undervisning som ordnas. Den nya per kurs bestämda finansieringen fastställs genom att den kalkylerade totala finansieringen divideras med de kalkylerade kurserna, som fås genom att antalet studerande inom de nuvarande finansieringsformerna omvandlas till kalkylerade kurser.

Tabell 5. Hur finansieringen för den grundläggande utbildningen för andra än läropliktiga fastställs

	Elevantal (år 2015)	Finansiering / elev (år 2016)	Finansiering totalt	Omvandling till kalkylerade kurser
Förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen	596 ¹	10 854,68 ²	6 469 000	21 456 ³
Grundläggande utbildning för andra än läropliktiga (minst 17 år), folkhögskolor	490 ⁴	9 164,73	4 491 000	14 700
Grundläggande utbildning för andra än läropliktiga (minst 17 år), andra än folkhögskolor	1 495 ⁵	4 674,01	6 988 000	22 425
Läs- och skrivundervisning	835 ⁶	7 533,00 ⁷	6 290 000 ⁸	22 545
SAMMANLAGT			24 238 000	81 126

Den kalkylerade finansieringen per kurs blir 298,77 euro när den kalkylerade totala finansieringen divideras med de kalkylerade kurserna. Den nya finansieringskoefficienten per kurs är 0,046, vilket innebär att finansieringen per kurs blir 298,99 euro. Priset per enhet för grundläggande utbildning för andra än läropliktiga ska räknas enligt följande formel:

(hemkommunsersättnings grunddel -194,08 euro) x 0,046

Finansieringen för utbildningsanordnarna bestäms i fortsättningen på basis av hur mycket kurser eleverna slutför. Utgående från de uppgifter som samlats in hos anordnarna kommer den per elev bestämda finansieringen att stiga eller sjunka beroende på om anordnarna med den

¹ Undervisnings- och kulturministeriets enkät enligt situationen 29.2.2016.

² Enligt den av planen för de offentliga finanserna förutsatta lägre finansieringsnivån som ska träda i kraft 2017 utan att justeringen av 2017 års kostnadsfördelning ännu har beaktats.

³ Enligt förordningen om grundläggande utbildning ska undervisning ges i minst 1 000 timmar, vilket motsvarar cirka 36 kurser à 28 timmar.

⁴ En studerande antas genomgå 30 kurser per läsår.

⁵ En studerande antas genomgå 15 kurser per läsår.

⁶ Antalet studerande enligt det som arbets- och näringsministeriet uppgett.

⁷ Priset per studerandearbetsdag 41,85 euro år 2015 enligt det som arbets- och näringsministeriet uppgett multiplicerat med 180 dagar. Arbets- och näringsministeriet har uppgett att utbildningen varar i genomsnitt 160–200 dagar.

⁸ Enligt arbets- och näringsministeriet är det faktiska totalbeloppet 2015 okänt på grund av att upphandlingarna till följd av en kodändring i kostnadsuppföljningen inte registrerats på rätt sätt.

per studerande bestämda finansieringen har ordnat fler eller färre kurser än enligt de kalkyleringsantaganden som beskrivits ovan.

Eftersom det ännu inte finns några uppgifter om antalet slutförda kurser är det svårt att på ett detaljerat sätt bedöma hur mycket den samlade per studerande bestämda finansieringen kommer att ändras.

I följande tabell uppskattas hur ändringen av finansieringsprestationerna kommer att förändra totalfinansieringen per studerande för en studerande som inte kan läsa och skriva och som saknar kunnande under begynnelseskedet. För andra än läropliktiga baserar sig uppskattningen av den nuvarande studietidens längd på den begränsade utredning av studietiderna som undervisnings- och kulturministeriet gjorde våren 2016.

Tabell 6. Uppskattning av den ändrade totalfinansieringen för en studerande som inte kan läsa och skriva och som saknar grundläggande kompetens

	Uppskattad nuvarande finansiering, studerande vid internatskola	Uppskattad nuvarande finansiering, studerande vid internatskola	Ny finansiering
Läs- och skrivundervisning	7 533 euro (1 år)	7 533 euro (1 år)	
Förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen	10 585 euro (1 år)	10 585 euro (1 år)	
Grundläggande utbildning för andra än läropliktiga, begynnelseskede	9 165 euro (1 år, i vissa fall 2 år)	9 165 euro (1 år)	
Grundläggande utbildning för andra än läropliktiga, slutskede	9 165—18 329 euro (1—2 år)	9 348—14 022 euro (2)	
Grundläggande utbildning för dem som passerat läropliktsåldern			33 188—38 869 euro (111—130 kurser, finansieringen är inte tidsbaserad)
SAMMANLAGT	36 448—45 612 euro (4—5 år)	36 631—41 305 euro (5—6 år)	33 188—38 869 euro (finansieringen är inte tidsbaserad)

Vid anordnande av utbildning ska utbildningsanordnaren i fortsättningen erkänna den studerandes tidigare kunnande. Det kan antas att de studerande i regel har tidigare kunnande som kan räknas till godo. Därmed kan det antas att antalet kurser för de studerande i regel kommer att vara lägre än det högsta antalet kurser.

Det finns inga begränsningar för kommunerna och samkommunerna i fråga om antalet elever, och anordnandet av grundläggande utbildning för vuxna baserar sig på utbildningsbehovet. Vissa privata utbildningsanordnare har dock ett högsta antal studerande enligt tillståndet att ordna utbildning, vilket innebär att det högsta antalet finansieringsberättigande kurser i fortsättningen bildas så att det högsta antalet studerande enligt tillståndet att ordna utbildning multipliceras med 30. Finansieringen för ämnesundervisning kvarstår som en separat finansieringsform och baserar sig på antalet slutförda kurser under det läsår som föregår finansåret. Ämnesundervisningen utvidgas till att omfatta även läs- och skrivundervisning, men för närvarande är det inte meningen att det anslag som reserverats för ändamålet ska höjas. Om ämnesundervisningen ökar betydligt från den nuvarande, kommer det per kurs bestämda priset att sjunka.

Finansieringen 2017 av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga

Enligt denna proposition ändras bestämningsgrunden för finansieringen av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga så att den baserar sig på slutförda kurser redan från ingången av 2017, även om den föreslagna lagen om ändring av 1 och 46 § i lagen om grundläggande utbildning avses träda i kraft den 1 januari 2018. Vid beräkningen av finansieringen för 2017 ska i de uppskattade kurserna inom grundläggande utbildning för andra än läropliktiga inkluderas kurserna inom den nuvarande grundläggande utbildningen för andra än läropliktiga för dem som fyllt 17 år och som siktar på att slutföra hela lärokursen.

Det är ändamålsenligt att den koefficient (0,046) som bestämmer finansieringen per kurs för andra än läropliktiga fastställs till 2018 års nivå redan med början 2017, eftersom kopplingen har en obetydlig inverkan på finansieringskoefficienten för en kurs (0,001 enhet), vilket motsvarar en finansieringsökning på ungefär 2 procent för 2017. Då behövs det inget separat övergångsarrangemang.

5.1.5 Museer, teatrar och orkestrar

De statsandelar som betalas till kommunala och privata huvudmän för museer, teatrar och orkestrar minskar med sammanlagt 2,863 miljoner euro till följd av att besparingen 2017 permanentas. Besparingen föreslås genomföras så att det i priset per enhet görs en extra minskning på 819 euro för museer, 1 778 euro för teatrar och 1 774 euro för orkestrar.

Följande tabell illustrerar hur besparingarna 2012—2017 påverkar bildandet av priset per enhet 2017.

Tabell 7. Priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar 2017

Priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar 2017			
	Museer	Teatrar	Orkestrar
Kostnadsjusterad, indexhöjd grund för mervärdesskattefritt pris per enhet 2017	78 916	62 762	60 371
Permanent besparingar i priserna per enhet 2012—2016	-15 177	-8 545	-8 479
Tilläggsbesparing i priset per enhet 2017	-819	-1 778	-1 774
Genomsnittligt mervärdesskattefritt pris per enhet 2017	62 920	52 439	50 118

5.2 Konsekvenser för kommunerna, utbildningsanordnarna, myndigheterna samt museernas, teatrarnas och orkestrarnas huvudmän

5.2.1 Besparingar i yrkesutbildningen

Hur besparingarna riktas till utbildningsanordnarna

Det finns 173 utbildningsanordnare som har tillstånd att ordna yrkesutbildning. Av dem har 126 tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning. Tillstånd att ordna enbart grundläggande yrkesutbildning innehas av 13 yrkesutbildningsanordnare.

Statsandelsfinansieringen för de flesta anordnare av grundläggande yrkesutbildning består av finansiering för flera olika utbildningsformer och examenstyper. Finansieringen av yrkesutbildning fördelas som helhet så att finansieringen av grundläggande yrkesutbildning vid läroanstalter utgör 83,5 procent, finansieringen av grundläggande yrkesutbildning i form av läro-

avtalsutbildning 5 procent, finansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning vid läroanstalter 8 procent och finansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning i form av läroavtal 3,5 procent av den totala finansieringen.

I denna proposition föreslås det att besparingen ska riktas till grundläggande yrkesutbildning vid läroanstalter. Förändringarna i utbildningsanordnarnas totala finansiering varierar således enligt anordnarnas finansieringsprofil.

Proportionellt sett minskar den totala anordnarrelaterade finansieringen av yrkesutbildning mest för de utbildningsanordnare vilkas hela finansiering består av finansiering av grundläggande yrkesutbildning. Eftersom besparingen hänförs till kommunernas andel av finansieringen för anordnande av yrkesutbildning, berör besparingen ännu inte 2017 de anordnare av yrkesutbildning vilkas hela statsandelsfinansierade yrkesutbildningsverksamhet består av yrkesinriktad tilläggsutbildning. I och med de reformer av finansieringssystemet som bereds som en del av reformen av yrkesutbildningen kommer de nu aktuella besparingarna i finansieringssystemet att från och med 2018 hänföra sig till alla anordnare av yrkesutbildning, också till de aktörer som ordnar enbart yrkesinriktad tilläggsutbildning.

Anpassning genom att minska antalet studerande

Utbildningsanordnarna kan anpassa sin verksamhet till den sjunkande anslagsnivån genom att minska antalet studerande eller sänka kostnaderna per studerande eller genom att kombinera dessa alternativ. De föreslagna sparalternativen gör att besparingen kan omsättas i praktiken på det sätt som är mest ändamålsenligt för varje utbildningsanordnare.

Antagandet är att utbildningsanordnarna anpassar sin verksamhet både genom att minska utbildningsutbudet och genom att sänka kostnaderna. På grund av detta bedöms utbildningsutbudet krympa mindre än om besparingen åstadkoms uteslutande genom att sänka antalet studerande.

Om besparingen genomförs i sin helhet genom att antalet studerande skärs ned motsvarar en minskning på 190 miljoner euro en kostnad för 18 000 årsstuderande inom grundläggande yrkesutbildning.

Beroende på hur en yrkesinriktad grundexamen avläggs är studietiden oftast 1,5—3 år. Att avlägga en grundexamen inom grundläggande yrkesutbildning tar i genomsnitt ungefär tre år medan det vanligen tar 1,5—2 år att avlägga en grundexamen som fristående examen. Grundexamensstuderande binder således en utbildningsanordnares studerandeantal under flera kalenderår. Eftersom utbildningsanordnaren måste slutföra en redan påbörjad utbildning, kan anordnaren minska sitt antal studerande endast i proportion till hur många utbildningsplatser som frigörs i takt med att de studerande avlägger examen eller avbryter utbildningen. Detta inverkar i sin tur på hur många nya studerande anordnaren kan anta inom ramen för sitt antal studerande.

Eftersom huvuddelen av nya studerande inom grundläggande yrkesutbildning inleder studierna på hösten, påverkar eventuella minskningar i antalet studerande kostnaderna under det första året endast med mindre än hälften av hela årets kostnader per studerande. Om en utbildningsanordnare vill genomföra besparingen 2017 under ett år enbart genom att minska antalet studerande, måste utbildningsanordnaren minska antalet studerande som börjar på hösten med det dubbla jämfört med behovet att minska antalet årsstuderande. Eftersom en del av de studerande som börjat tidigare avlägger examen under det följande året, fördubblar minskningen i finansieringen nedgången i antalet studerande följande år, om inte anordnaren på motsvarande sätt ökar utbildningsutbudet följande höst till nivån före minskningen. Eftersom an-

slagsminskningen är permanent går det i praktiken inte att öka antalet studerande enligt det som angetts ovan, eftersom kostnaderna under det följande finansåret då överstiger den finansiering som dimensionerats för anordnaren för det aktuella året. I praktiken kan utbildningsanordnarna således inte genom att minska antalet studerande genomföra nedskärningen på 190 miljoner euro fullt ut under 2017.

Om utbildningsanordnarna genomför hela besparingen inom loppet av mer än ett kalenderår genom att gradvis minska antalet studerande inom grundläggande yrkesutbildning, minskar det årliga antalet nya studerande inom grundläggande yrkesutbildning med cirka 6 000. Beräkningen grundar sig på antagandet att utbildningens längd är tre år, vilket motsvarar den nominella omfattningen av en examen. Genom detta förfarande nås en minskning på 18 000 årsstuderande motsvarande det belopp som ska sparas kalkylmässigt först 2020. Det innebär att utöver nedskärningen i antalet studerande måste utbildningsanordnarna 2017 och 2018 genomföra en betydande del av besparingarna genom andra effektiviseringsåtgärder. Effektiviseringen av verksamheten kommer antagligen att minska behovet att inskränka utbildningsutbudet i den utsträckning som nämns ovan. Om hälften av besparingen på 190 miljoner euro genomförs genom att antalet studerande minskas är den kalkylerade effekten på antalet årsstuderande cirka 9 000 studerande och på det årliga utbudet nybörjarplatser cirka 3 000 platser.

Våren 2016 sände undervisnings- och kulturministeriet ett brev till alla anordnare av yrkesutbildning. I enkäten efterlystes anordnarnas ekonomiska bärkraft samt yrkesmässiga och verksamhetsmässiga förutsättningar att ordna utbildning av hög kvalitet. Dessutom ställdes frågor om framtida mål och planer för anordnarens utbildningsutbud. På basis av svaren förefaller det som att anordnarna av yrkesutbildning inte i någon betydande grad anpassar sin verksamhet genom att minska antalet studerande, utan genom att effektivisera sin verksamhet på andra sätt. Utifrån anordnarnas bedömningar kommer utbildningsutbudets volym att kvarstå på en hög nivå i förhållande till ungdomsåldersklassen och behoven hos den vuxna befolkningen i arbetsför ålder. Många utbildningsanordnare planerar till och med att utöka sitt utbildningsutbud under kommande år.

Om utbildningsanordnarna genomför besparingen på 190 miljoner euro helt och hållet enbart genom att sänka kostnaden per enhet, sjunker det per studerande bestämda kalkylerade priset per anordnare med cirka 1 270 euro.

Anpassning genom att minska personalstyrkan

Största delen av driftskostnaderna inom yrkesutbildningen består av personalkostnader (cirka 62 procent) samt kostnader för lokaler och anordningar m.m. (cirka 36 procent). Om anordnarnas anpassningsåtgärder genomförs utifrån detta kostnadsförhållande sparas cirka 118 miljoner euro i personalutgifter och 68 miljoner euro i övriga utgifter. I så fall innebär besparingen en kalkylerad minskning med cirka 2 400 årsverken, om antagandet är att kostnaderna för ett årsverke rör sig kring 50 000 euro. Om besparingen däremot riktas enbart till personalutgifter, innebär sparbeloppet kalkylmässigt en minskning med 3 800 årsverken.

I verkligheten berör besparingarna emellertid utbildningsanordnarnas personal på olika sätt, eftersom dels organiseringen av de verksamheter hos anordnaren som påverkar personalkostnaderna, dels personalstrukturen varierar från en anordnare till en annan. Dessutom bör det beaktas att i och med besparingen i finansieringen enligt priset per enhet kommer utbildningsanordnarna att försöka öka finansieringen via annan särskild finansiering och avgiftsbelagd serviceverksamhet.

Enligt uppgifter från utbildningsanordnarna kommer man att minska utgifterna för personalen inom undervisning med cirka 80 miljoner euro, dvs. knappa 10 procent, under perioden

2016—2018. Under samma period minskar hela personalstyrkan med cirka 1 400 lärare från 21 500 till 20 100, och fortsätter att minska med ungefär 200 fram till år 2020. För lärare i huvudsyssa innebär minskningen att antalet minskar med cirka 800 lärare 2016—2018.

Anpassningen av personalstyrkan kan medföra att utgifterna för arbetslöshetsförmåner ökar. Enligt Finansinspektionens publikation om de av arbetslöshetskassorna utbetalda förmånerna 2014 fick de helt och hållet arbetslösa 2014 inkomstrelaterad dagpenning på i genomsnitt 69,67 euro per dag under i genomsnitt 93 dagar utgående från uppgifterna avseende Lärarnas arbetslöshetskassa. Beräknat enligt en lika lång arbetslöshetsperiod och lika stor inkomstrelaterad dagpenning ökar 1 000 personers arbetslöshet utgifterna för arbetslöshetsförmåner med cirka 6,5 miljoner euro, 2 400 personers arbetslöshet med cirka 15,5 miljoner euro och 3 800 personers arbetslöshet med cirka 24,6 miljoner euro per år.

Anpassning genom att minska på lokalerna, fastigheterna och investeringarna

Utbildningsanordnarna kan försöka spara också genom att sänka kostnaderna för fastigheter och lokaler, minska de administrativa kostnaderna och effektivisera användningen av läromedel och utrustning. Samarbetsarrangemang i anslutning till olika sorters lokaler, utrustning och personal kan ge utbildningsanordnarna ansevärda besparingar. Också olika utbildningsanordnare och olika utbildningsformer kan samarbeta.

Enligt enkäten planerar anordnarna att spara cirka 20 miljoner i fastighetsutgifterna 2016—2018. Också efter 2018 anpassas fastighetsutgifterna med ytterligare ungefär 5 miljoner euro. Nedskärningarna i fastighetsutgifterna motsvarar en minskning på ungefär 7 procent i de totala fastighetsutgifterna. En del av utbildningsanordnarna har inte möjlighet att minska lokalkostnaderna speciellt snabbt, eftersom hyresavtalen kan vara långvariga och försäljningen av fastigheter är förenad med osäkerhetsfaktorer. En del av utbildningsanordnarna har också skyddade lokaler som är förenade med specialvillkor och specialkostnader.

Anpassningen av fastighetsutgifterna syns också i dispositionsplanerna för lokalerna. Mer än hälften av anordnarna planerar att effektivisera användningen av lokalerna. För en effektivare användning av lokalerna kan det krävas ändringsarbeten i byggnaderna och delvis även nybyggande. Ungefär en tredjedel av utbildningsanordnarna planerar att minska antalet lokaler. Enligt anordnarnas uppskattningar stängs cirka 130 lokaler fram till 2020.

Utbildningsanordnarna avser att minska investeringarna med cirka 25 miljoner euro fram till 2018. I år används ungefär 194 miljoner euro till investeringar.

I samband med att yrkesläroanstalterna kommunaliserades och privatiserades på 1990-talet överlät staten till utbildningsanordnarna utan ersättning fastigheter och lösöre som behövdes i utbildningen samt lantbruksläroanstalternas skollägenheter. Avsikten är även att göra det lättare att avträda dessa fastigheter som inte längre behövs i yrkesutbildningen.

Konsekvenser för utbildningsanordnarnas totalekonomi

Tillräckligheten hos de offentliga medel som riktats till yrkesutbildningen kan bedömas via förhållandet mellan statsandelarna och kostnaderna för verksamheten. Detta operativa resultat har varierat kraftigt de senaste åren, men trots allt uppvisat ett överskott.

Från 2013 till 2016 sjönk utbildningsanordnarnas operativa resultat sammanlagt från 105 miljoner euro till 53 miljoner euro. Orsaken till nedgången är de besparingar som redan tidigare gjorts i yrkesutbildningen. De nedskärningar som regeringen beslutat om som saneringsåtgärder inom de offentliga finanserna minskar det sammanräknade operativa resultatet med ytter-

ligare cirka 5,5 miljoner euro år 2018. Enligt uppgifter från anordnarna inverkar dock de åtgärder som vidtas inom organisationerna för att balansera ekonomin på så vis att resultatet 2020 redan uppvisar ett överskott på cirka 24 miljoner euro. På basis av utbildningsanordnarnas svar lyckas man således genom anpassningsåtgärder hålla resultatet positivt på systemnivå. Situationen varierar dock kraftigt för enskilda anordnare.

När också andra än direkta utbildningsutgifter upptas i granskningen, är utbildningsanordnarnas sammanräknade resultat något sämre än det operativa resultatet. Fram till 2016 har alla anordnares sammanräknade nettoresultat uppvisat ett överskott. År 2016 uppvisade nettoresultatet ett överskott på cirka 75 miljoner euro och år 2016 cirka 29 miljoner euro. År 2018 sjunker utbildningsanordnarnas sammanräknade nettoresultat till ungefär 2 miljoner euro, och år 2019 uppvisar det enligt anordnarnas uppgifter ett underskott på cirka 1,6 miljoner euro. Anordnarnas anpassningsåtgärder påverkar emellertid också nettoresultatet, om än långsammare än det operativa resultatet. På basis av utbildningsanordnarnas uppskattning kommer nettoreultatet att vara positivt igen 2020, cirka 4 miljoner euro.

Yrkesutbildningsanordnarnas driftsekonomi beräknas återgå till en stabil nivå efter en övergångsperiod. Anordnarstrukturen inom yrkesutbildningen är dock både ekonomiskt och verksamhetsmässigt varierande, och därför finns det stora skillnader mellan anordnarna.

5.2.2 Konkurrenskraftsavtalet

Den temporära sänkningen av semesterpenningarna enligt konkurrenskraftsavtalet genomförs till övervägande del på ett kostnadsneutralt sätt för kommunerna och samkommunerna så att den motsvarar effekten av sänkningen av de driftskostnader som ligger till grund för finansieringen riktad till statsandelen till fullt belopp. Till denna del har propositionen inte några betydande konsekvenser för kommunernas verksamhet.

Sänkningen av arbetsgivares socialförsäkringsavgifter och socialskyddsavgifter beaktas som en del av ändringen av kostnadsnivån.

5.2.3 Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga

Bestämningsgrunden för finansieringen i fråga om förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och när det gäller andra än läropliktiga ändras enligt förslaget från den årliga beräkningsdagen till närvaromånader och slutförda kurser, vilket antas minska utbildningsanordnarnas ekonomiska hinder för att inleda undervisning på ett effektivt sätt och i större omfattning än i dag även på vårterminen. Finansieringen kommer på ett striktare sätt än för närvarande att riktas till anordnarna utifrån hur mycket undervisning det ordnas. På så vis har utbildningsanordnarna ekonomiska resurser att ordna undervisningen.

Om antalet elever inom förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen eller om antalet elever i fråga om andra än läropliktiga ändras betydligt, föreslås utbildningsanordnaren ha möjlighet att ansöka om att finansieringen beräknas enligt det uppskattade antalet kurser. En betydande förändring i antalet elever påverkar således snabbt den finansiering som utbildningsanordnaren får.

I och med reformen kan också finansieringen för andra än de som ordnar grundläggande utbildning vid internatskolor ändras från deltid till heltid, om anordnaren ordnar fler kurser än vad som har förutsatts inom den grundläggande deltidsutbildningen. Samtidigt blir det möjligt för andra än de som ordnar grundläggande utbildning vid internatskolor att få finansiering för ett större antal kurser än tidigare. Den kursbaserade finansieringen minskar också ojämlikhet-

en mellan utbildningsanordnarna i och med att utbildningsanordnarna, oavsett organisationsform, ska kunna ordna och få finansiering för heltidsundervisning.

Åren 2017 och 2018, då det inte finns några statistikuppgifter om antalet kurser och närvaromånader under tidigare år, föreslås finansieringen för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och för grundläggande utbildning för andra än läropliktiga bli beräknad utifrån en uppskattning av antalet kurser och närvaromånader. Utbildningsanordnaren kommer att ha möjlighet att korrigera uppskattningen under finansårets gång, vilket innebär att förfarandet främjar utbildningsanordnarnas möjligheter att i rätt tid få finansiering som baserar sig på de faktiska prestationerna.

5.2.4 Reformering av vissa bestämmelser som gäller utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning

SlopanDET av justeringen av finansieringen för grundläggande utbildning beräknas spara in utbildningsanordnarnas kostnader med sammanlagt 170 000 euro. Beräkningen av besparingen utgår från uppskattningen att när det gäller utbildningsanordnarnas arbetstid kommer slopanDET av justeringen av finansieringen att spara in i genomsnitt 16 arbetstimmar per anordnare. Ändringen minskar den arbetstid som utbildningsanordnarna använder för budgetering, bokslutsprocesser och rättelser av finansieringen. SlopanDET av justeringen av finansieringen antas också minska den arbetstid som statsbidragsmyndigheten använder för beslutsfattande och statsandelskalkylering.

Den tilläggsfinansiering som på grundval av förlängd läroplikt beviljades för elever inom påbyggnadsundervisning uppgick till cirka 1,78 miljoner euro år 2014. År 2014 omfattades totalt 102 elever av förlängd läroplikt, och av dem var 37 elever med svår funktionsnedsättning. Genom att föreskriva att finansiering som motsvarar tilläggsfinansieringen för förlängd läroplikt ska gälla dem som får påbyggnadsundervisning och som under sin läropliktstid har omfattats av förlängd läroplikt garanterar man utbildningsanordnarna tilläggsfinansiering enligt nuvarande nivå för dessa elever. Den ändrade lagstiftningen kan öka antalet elever något, eftersom handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning och utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv inte anordnas på alla orter och eftersom de, till skillnad från påbyggnadsundervisning, omfattas av reglering av antalet studerande. Det samlade antalet elever inom påbyggnadsundervisning har dock sjunkit redan flera år i rad.

Ändringen av finansieringen för det första året av den tvååriga förskoleundervisning som ingår i de privata språkskolornas tillstånd att ordna utbildning från statsunderstöd till statsandel beräknas i någon mån minska arbetsmängden för både statsbidragsmyndigheten och utbildningsanordnaren. Med undantag för enskilda elever kommer ändringen från statsunderstöd till statsandel inte att förändra den nuvarande finansieringsnivån.

5.2.5 Museer, teatrar och orkestrar

Museistatistiken visar att år 2014 stod statsandelen och övriga statliga stöd för 29,1 procent och kommunerna för 45,9 procent av finansieringen för de museer som är berättigade till statsandel. Egna intäkter stod för 14,4 procent och annan finansiering för 10,6 procent av den totala finansieringen. Museibranschen anser att besparingarna försämrar museernas verksamhetsförutsättningar och möjligheterna att utveckla verksamheten. Det går inte att ta till vara de möjligheter som museerna erbjuder som producenter av inkomster från turism och andra tjänster och när det gäller att höja välbudet. Museernas kapacitet att fullgöra sin samhällsuppgift försvagas. Enligt de uppgifter som branschen lagt fram har besparingarna redan påverkat museernas verksamhet. Antalet anställda har minskat, förvärven till samlingarna och antalet utställningar har minskat och man har avstått från fastigheter. Antalet visstidsanställningar håller

på att öka, och till följd av sparbesluten sjunker den redan nu låga lönenivån inom branschen ytterligare. Risken är att den positiva utvecklingen med ett ökat antal museibesökare och ökade inkomster från turism stannar upp.

Av de teatrar som får statsandel (57) är ungefär 80 procent privata, och av de orkestrar som får statsandel (28) är ungefär 40 procent privata. Ungefär en tredjedel av teatrarnas och orkestrarnas finansiering består av statsandelar och ungefär en tredjedel av understöd från kommunerna. Återstoden av inkomsterna uppkommer som avkastning av verksamheten. En ökning eller minskning av statsandelarna och kommunernas understöd inverkar direkt på de egna avkastningsbeloppen.

Enligt teaterbranschens utredningar kan de sparåtgärder som inleddes 2012 skönjas dels i form av nedskärningar i teatrarnas verksamhet, dels i form av minskade egna intäkter. De statistikuppgifter som teaterbranschen samlat visar att sparåtgärderna inverkar direkt också på sysselsättningen för den ordinarie och den tillfälliga konstnärliga personalen. Kostnadsbasen för det pris per enhet som läggs till grund för beräkningen av statsandelarna korrigerades 2008—2010, vilket ökade den konstnärliga personalens sysselsättningsmöjligheter i betydande grad. De sparåtgärder som inleddes 2012 har minskat sysselsättningen för både den ordinarie och den tillfälliga konstnärliga personalen med ungefär 12 procent fram till 2015. Fortsatta sparåtgärder kommer att öka arbetslösheten bland konstnärerna ytterligare.

Enligt yttranden från orkesterbranschen har de nedskärningar som pågått sedan 2012 försämrat orkestrarnas verksamhetsmöjligheter. Ungefär 80 procent av orkestrarnas kostnader utgörs av lönekostnader. De föreslagna ytterligare nedskärningarna påverkas således möjligheterna att anställa personal och frilansare och försvagar därmed hela orkesterinstitutionen. De föreslagna besparingarna ökar också arbetslösheten, eftersom musikerna har svårt att utan tilläggsutbildning få sysselsättning någon annanstans än i orkestrar.

5.2.6 Övriga förslag

Statsunderstöd för ordnande av yrkesutbildning för invandrare ska enligt förslaget beviljas på ansökan av utbildningsanordnaren. Utbildningsanordnarna ska också lämna undervisnings- och kulturministeriet rapporter om användningen av statsunderstödet. Ändringen ökar i någon mån det administrativa arbetet, eftersom erhållandet av statsunderstöd förutsätter att en ansökan upprättas, att ansökan behandlas av undervisnings- och kulturministeriet och att det vidtas åtgärder i samband med uppföljningen av anslagsanvändningen. Utbildningsanordnarna och undervisnings- och kulturministeriet har dock redan verksamhetsmodeller och praxis för detta, eftersom grunderna för beviljande av understöd i hög grad sammanfaller med grunderna för beviljande av understöd inom ramen för kompetensprogrammet för unga vuxna.

5.3 Samhälleliga konsekvenser

Besparingar i yrkesutbildningen

Enligt regeringens spetsprojekt för att utveckla ungdomsgarantin i riktning mot en samhällsgaranti ska alla som går ut grundskolan också i fortsättningen garanteras en utbildningsplats. Målet äventyras inte ens i det fallet att alla som anordnar grundläggande yrkesutbildning genomför besparingen uteslutande genom att minska antalet studerande.

En årskull som gått ut den grundläggande utbildningen består av cirka 59 000 elever, varav cirka 44—45 procent omedelbart efter slutförandet av den grundläggande utbildningen påbörjar antingen examensinriktad yrkesutbildning eller handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning. Sammanlagt påbörjade cirka 69 700 studerande grundläggande yrkesutbild-

ning 2014. Vid den gemensamma ansökan 2016 fanns det cirka 82 900 nybörjarplatser i hela landet, varav cirka 45 400 inom yrkesutbildning. Vid den gemensamma ansökan våren 2015 fanns det inom yrkesutbildningen platser för 47 000 studerande och vid den gemensamma ansökan 2016 för 45 400 studerande.

Om anordnarna genomför besparingen uteslutande genom att minska antalet studerande, kommer antalet nybörjarplatser inom grundläggande yrkesutbildning att minska kalkylmässigt med 6 000 platser. Om minskningen av antalet nybörjarplatser riktas uteslutande till den utbildning som omfattas av gemensam ansökan, kommer antalet nybörjarplatser att minska från nuvarande cirka 45 000 till cirka 39 000. Utbildningsutbudet räcker emellertid också i det fallet till för att täcka behovet av yrkesutbildning för den årskull som slutför den grundläggande utbildningen; dessutom kan utbildning allttjämt erbjudas även andra målgrupper, såsom de som gått ut gymnasiet och vuxna.

Grundläggande yrkesutbildning ordnas med stöd av lagen om grundläggande yrkesutbildning i form av grundexamina inom grundläggande yrkesutbildning och i form av fristående examina med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Av de yngsta som avlägger en yrkesinriktad grundexamen, dvs. personer i åldersklassen 15—19 år, antas 97 procent av de nya studerandena för att avlägga en yrkesinriktad grundexamen inom grundläggande yrkesutbildning.

Om utbildningsanordnarna anpassar sin verksamhet genom att minska antalet studerande, kan minskningen eventuellt komma att fokusera på grundläggande yrkesutbildning för fristående examen. Antagandet baserar sig på att ansökan till grundexamina inom grundläggande yrkesutbildning sker inom ramen för gemensam ansökan, och den utbildning som leder till sådana examina inleds i regel i augusti till skillnad från utbildning för fristående examina med kontinuerlig ansökan. En minskning av antalet studerande genast i början av året kommer således att hänföra sig i första hand till utbildning som förbereder för fristående examen.

Av dem som deltar i utbildning som förbereder för en yrkesinriktad grundexamen som avläggs som fristående examen är 97 procent vuxna och 11 procent invandrare med ett annat modersmål än finska eller svenska. En eventuell minskning av antalet studerande försämrar följaktligen i någon mån även deras möjligheter att delta i utbildning och avlägga en examen. När resurserna minskar kan det dessutom hända att utbildningsanordnarna börjar fokusera grundläggande utbildning som avläggs som fristående examina på sådana branscher och målgrupper som inte medför särskilda ekonomiska risker eller merkostnader. Detta kan ytterligare försämra antagningsmöjligheterna för de mest utsatta vuxenmålgrupperna.

Den reform av examensstrukturen inom yrkesutbildningen som är aktuell minskar behovet att anpassa antalet studerande och dess negativa konsekvenser för antalet nybörjare. Den nya examensstrukturen möjliggör betydligt större individuell flexibilitet än i dagens läge, och framför allt för de vuxna i arbetslivet framstår examensdelar tydligare än förut som ett alternativ till att avlägga en hel examen. För dem som är verksamma i arbetslivet räcker det ofta med en examensdel eller till och med ännu mindre icke examensinriktade kompetenshelheter för att uppdatera kompetensen. I och med detta är målet att kunderna i fortsättningen ska kunna betjänas mer kostnadseffektivt med de disponibla resurserna.

Genomförandet av besparingen torde medföra en anpassning av verksamheten också genom en minskning av personalutgifterna. En nedskärning av personalutgifterna kan påverka både personalstyrkan och personalstrukturen. En nedskärning av personalutgifterna kan innebära att tidsbegränsade arbetsavtal och tjänsteförhållanden för viss tid inte förnyas. En nedskärning kan också leda till pensionsarrangemang, uppsägningar, permitteringar och nedskärningar i vikariearrangemangen. Därutöver kan eventuella personalminskningar påverka undervisningskvaliteten när personalresurserna i förhållande till antalet studerande blir knappare, och

såväl undervisningsvolymen som handledningen på arbetsplatserna kan minska. Utbildningsanordnarnas ekonomiska situation och möjligheter att kompensera den minskade statsandelsfinansieringen varierar.

I den enkät som utfördes bland utbildningsanordnare uppgav många utbildningsanordnare att de antingen redan hade eller planerade sådana åtgärder för en effektivare verksamhet som innebär att minskningen av antalet lärare inte behöver återspeglas i kvaliteten eller tillgången. Speciellt nämndes möjligheterna att på ett nytt sätt utnyttja teknologin i undervisningen och omorganisera verksamheten.

Besparingen kan också försämra tillgången till yrkesutbildning. Utbildningsanordnarna beslutar själva om sitt nätverk av läroanstalter. En effektivisering kan öka många utbildningsanordnarnas behov av att omvärdera nätverket av verksamhetsställen. En effektivisering kan medföra en strävan att sammanföra verksamheten i kostnadseffektiva enheter, och verksamheten kan koncentreras till stora tätorter i större utsträckning än i dag.

Eventuella förändringar i nätverket av verksamhetsställen kan förlänga de studerandes dagliga resor. Förändringarna kan således öka rese- och inkvarteringskostnaderna. På längre sikt kan tillgången till utbildning förbättras genom att studier på arbetsplatsen och i en digital lärmiljö effektiviseras.

En kvantitativ minskning av lokalerna innebär emellertid inte i alla situationer att tillgången på eller tillgängligheten till utbildning försämras. Enkäten bland utbildningsanordnarna visar att de största kvantitativa minskningarna av lokaler ser ut att genomföras i Nyland, Birkaland, Egentliga Finland och Norra Savolax. Åtminstone i de tre förstnämnda landskapen handlar det om att verksamheten sammanförs till större campus, och avståndet till utbildningen ökar inte nödvändigtvis i någon betydande grad.

Kostnaderna för ordnandet av läroavtalsutbildning och priset per enhet för sådan utbildning är lägre än för utbildning vid läroanstalter. Besparingen sporrar utbildningsanordnarna till att effektivisera utnyttjandet av läroavtalsutbildning i stället för ordnandet av utbildning vid läroanstalter. En kvantitativ ökning av läroavtalsutbildningen är dock beroende av utbudet på nya läroavtalsplatser och av företagens och de offentliga samfundens förmåga att ta emot nya läroavtalsstuderande. Också läroavtalsstuderande behöver undervisning, handledning och stöd. Ett högklassigt genomförande av läroavtalsutbildningsprocessen kräver personalresurser för skötseln av samarbetet med arbetslivet.

Dessutom kan besparingen i den grundläggande yrkesutbildningen ge återverkningar i ordnandet av gymnasieutbildning, fritt bildningsarbete och grundläggande konstundervisning. Verksamhetsförutsättningarna för i synnerhet många läroanstalter inom fritt bildningsarbete är kopplade till ordnandet av yrkesutbildning.

När den offentliga finansieringen av yrkesutbildningsverksamheten minskar i betydande grad blir det en viktig uppgift för undervisnings- och kulturministeriet att säkerställa att det finns ett högklassigt anordnarnät inom yrkesutbildningen med serviceförmåga samt att det finns utbildning som möter behoven hos olika sektorer i arbetslivet. I detta syfte har undervisnings- och kulturministeriet initierat ett program för att utveckla anordnarstrukturen inom yrkesutbildningen. Målet med programmet är att säkerställa yrkesutbildningens serviceförmåga och tillgången till yrkesutbildning samt att utreda om yrkesutbildningsanordnarna trots nedgången i anslagsnivån har yrkesmässiga och ekonomiska möjligheter att tillhandahålla utbildning som är förenlig med lagstiftningen om yrkesutbildning.

Enligt uppgifterna från enkäten varierar yrkesutbildningsanordnarnas ekonomiska bärkraft kraftigt. En stor del av anordnarna uppger sig klara av att anpassa sin verksamhet så att kvaliteten och tillgången på utbildningen kan tryggas när de ekonomiska resurserna minskar. För en del utbildningsanordnare kommer de minskade anslagen dock antagligen att innebära betydande utmaningar. I sådana fall inleder ministeriet fortsatta diskussioner om de åtgärder som behövs för att trygga verksamhetsförutsättningarna.

Besparingarna i de offentliga finanserna genomförs med framförhållning, och i enlighet med regeringsprogrammet genomförs besparingen i yrkesutbildningen därför 2017. Genomförandet av besparingen utgör den första etappen inom den reform av yrkesutbildningen på andra stadiet som i enlighet med regeringsprogrammet genomförs i sin helhet 2018. Reformen genomförs för att yrkesutbildningen mer flexibelt, högklassigt och effektivt ska generera kompetens-tjänster för olika målgrupper.

Yrkesutbildning för invandrare och kompetensprogrammet för unga vuxna

Avsikten med de statsunderstöd som 2017 ska betalas för yrkesutbildning för invandrare är att erbjuda cirka 2 000 invandrare yrkesutbildning och tjänster som stöder studierna. Avsikten är att man genom anslaget ska utöka i synnerhet handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning, utbildning som förbereder för fristående examen och till denna kopplade studier som förbättrar studiefärdigheterna. Syftet med de studier som förbättrar studiefärdigheterna är att även de som har bristfälliga studiefärdigheter eller brister i exempelvis de datatekniska färdigheterna eller språkkunskaper ska kunna avlägga en fristående examen.

För att främja invandrarnas tillträde till utbildning är avsikten att samtidigt se över rekommendationerna om språkkunskaper i grunderna för den handledande utbildningen för yrkesutbildning och att öka språkundervisningen under studierna för att göra det möjligt att efter en kortare integrationsutbildning än för närvarande påbörja studier inom den handledande utbildningen och efter den handledande utbildningen fortsätta inom examensinriktad utbildning.

Integrationen av invandrare i det finska samhället främjas av att de så tidigt som möjligt integreras i en finländsk social gemenskap. Detta främjar också språkinläringen. Inom en utbildning med statsunderstödsfinansiering är det enklare att integrera undervisningen i undervisningsspråket i en examensinriktad yrkesutbildning. Detta kan genomföras så att yrkesutbildningen och undervisningen i det undervisningsspråk som hänför sig till studieområdet kopplas närmare till varandra. Om utbildningen genomförs på arbetsplatserna främjar det förankringen på arbetsplatsen och motivationen att använda och utveckla språkkunskaperna i yrket.

Statsunderstöd till kompetensprogrammet för unga vuxna innebär att i synnerhet unga som riskerar att bli marginaliserade får möjlighet att bli delaktiga av aktiv verksamhet. Utbildning som ordnas med hjälp av understöden främjar möjligheterna för unga vuxna i åldern 20–29 år som inte fullgjort den grundläggande utbildningens lärokurs eller som saknar examen efter grundstadiet att få tillträde till och kvarstå i arbetslivet samt nå en karriärutveckling. På detta sätt eftersträvas en förändring i sysselsättningsgraden för målgruppen.

6 Beredningen av propositionen

6.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Proposition har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet.

Genomförandet av besparingarna i yrkesutbildningen utgör en del av reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet. För beredningen av reformen tillsatte undervisnings- och kulturmini-

steriet den 12 november 2015 en bredbasig uppföljningsgrupp bestående av företrädare för de centrala intressentgrupperna inom yrkesutbildningen. Uppföljningsgruppen har behandlat den mekanism för genomförande av besparingarna som föreslås i denna proposition.

Undervisnings- och kulturministeriet tillsatte den 5 november 2015 en styrgrupp med uppgift att bereda och samordna ministeriets och förvaltningsområdets åtgärder på både kort och lång sikt till följd av asylsökningssläget och den växande invandringen. Styrgruppen skulle lämna sitt förslag om långsiktiga åtgärder till undervisnings- och kulturministeriet senast den 31 januari 2016.

För yrkesutbildningens del föreslog styrgruppen bl.a. att den för invandrare avsedda handledande utbildningen för grundläggande yrkesutbildning och den examensinriktade utbildningen ska utökas, framför allt fristående examina och utbildning som förbättrar studiefärdigheterna i anslutning till dessa, att undervisningen i finska eller svenska och stödet i form av handledning under studietiden ska stärkas och att språkundervisningen ska integreras i de övriga studierna. Styrgruppens ovannämnda förslag om yrkesutbildning har beaktats i denna proposition.

I fråga om grundläggande utbildning föreslog styrgruppen att ordnandet av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för vuxna ska effektiviseras genom att finansieringen på ett striktare sätt än för närvarande kopplas till den faktiska omfattningen av undervisningen och att hindren för ett effektivt inledande av undervisning bör undanröjas. Styrgruppen ansåg att de nu aktuella förslagen till ändringar av finansieringslagen bör beredas så att ändringarna kan träda i kraft vid ingången av 2017. Styrgruppens ovannämnda förslag om grundläggande utbildning har beaktats i denna proposition.

I finansministeriets brev till ministeriet daterat den 13 juni 2016 och i avsnittet om den kommunala ekonomin i budgetpropositionen för 2017 har det redogjorts för beräkningen av effekten av den temporära sänkning av semesterpenningarna som avses i konkurrenskraftsavtalet och för hur besparingen genomförs. Enligt finansministeriets brev kommer de spareffekter av nedskärningen i semesterpenningarna och förlängningen av arbetstiden som konkurrenskraftsavtalet medför i kommunarbetsgivarnas utgifter att beaktas till fullt belopp i dimensioneringen av statsandelarna. Enligt budgetpropositionen för 2017 dras en besparing som motsvarar den sänkta semesterpenningen av från statsandelarna för undervisnings- och kulturverksamhet samt fritt bildningsarbete till fullt belopp.

Propositionen behandlades av delegationen för kommunal ekonomi och förvaltning den 27 september 2016.

Propositionen har granskats vid justitieministeriets laggranskningsenhet.

6.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Den 7 juni 2016 sände undervisnings- och kulturministeriet ett propositionsutkast på remiss till följande remissinstanser: inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, Riksdagens justitieombudsmans kansli, Kyrkostyrelsen/Kyrkans arbetsmarknadsverk, Migrationsverket, Utbildningsstyrelsen, dataombudsmannens byrå, Sametinget, KT Kommunarbetsgivarna, Undervisningssektorns Fackorganisation rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Finlands Kommunförbund rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Företagarna i Finland rf, yrkesutbildningsanordnarna,

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry, Finlands näringsliv rf, Esbo stad, Forssa stad, Helsingfors stad, Helsingfors universitet, Idensalmi stad, Iltakoulujen Liitto IKLO ry,

Enare kommun, Jyväskylä stad, Jyväskylä universitet, Kajana stad, Kalajoki stad, Kannus stad, Kansalaisopistojen liitto KoL - Medborgarinstitutens förbund ry, Kemi stad, Kiuruvesi stad, Kouvola stad, Kristinestads stad, Kuopio stad, Kuusamo stad, Lahtis stad, Villmanstrands stad, Lieksa stad, Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Björneborgs stad, Borgå stad, Raseborgs stad, Raumo stad, Rovaniemi stad, Nyslotts stad, Bildningsarbetsgivarna rf, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry, Ledare för Yrkesutbildningen i Finland rf, Finlands nationalopera och -balett sr, Suomen Kansanopistoyhdistys - Finlands Folkhögskolförening ry, Finlands Sommaruniversitet rf, Finlands museiförbund rf, Suomen Nuoriso-Opiston kannatusyhdistys ry, Studiehandledarna i Finland rf, Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry, Läroavtalsutbildningsarrangörerna i Finland rf, Finlands Rektorer rf, Suomen Sinfoniaorkesterit ry, Suomen Teatteri - Finlands Teatrar ry, Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö, Tammerfors stad, Teatercentrum rf, Toimihenkilöjärjestöjen opintoliitto ry, Touko Voutilaisen koulusäätiö, Åbo stad, Urheiluopistojen Yhdistys ry, Nystads stad, Vasa stad, Vanda stad, Fritt Bildningsarbete rf, minoritetsombudsmannens byrå, Privatskolornas Förbund rf, Yksityisten Ammatillisten Oppilaitosten liitto ry och Etseri stad.

Det inkom sammanlagt 84 remissvar; varav 74 från dem som fått begäran om utlåtande och 8 från andra. Utöver de som fått begäran om utlåtande yttrade sig Akavas Specialorganisationer rf, Finlands museiförbund, Specialyrkesläroanstalternas nätverk Ameo, Finlands närvårdar- och primärskötarförbund SuPer rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Suomen Näyttelijäliitto - Finlands Skådespelarförbund ry, Centralförbundet för Finlands Teaterorganisationer rf, Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme ry och Helsingfors stad/Svenska Arbetarinstitutet.

Ett sammandrag av remissyttrandena har sammanställts vid undervisnings- och kulturministeriet.

Besparingar i yrkesutbildningen

Remissinstanserna ansåg att besparingarna i yrkesutbildningen var omfattande. I de flesta yttrandena krävdes det att sparåtgärderna slopas eller åtminstone genomförs etappvis under flera finansår. De flesta remissinstanserna ansåg att verksamhetslagstiftningen bör reformeras samtidigt som besparingarna genomförs. I flera remissyttrandena påminde man om att det inte går att snabbt minska de fasta kostnaderna för anordnande av utbildning, exempelvis när det gäller fastighetsarrangemang och anpassning av personalstyrkan. I anslutning till detta efterlyste många också snabbare åtgärder för att underlätta möjligheterna att avträda fastigheter.

I yttrandena oroade man sig över kontinuiteten i och framtiden för ett utbildningsutbud som möter kompetensbehoven. Det befarades att nedskärningarna försvårar tillgången på kunnig arbetskraft. Nedskärningarna i finansieringen ansågs också stå i strid med målen att förbättra sysselsättningen, eftersom nedskärningarna dels leder till uppsägningar av personal hos utbildningsanordnarna, dels i och med att de riktas till utbildning som förbereder för fristående examen försvårar tillträdet till utbildning i synnerhet för dem som är mest utsatta på arbetsmarknaden, för dem som ska byta yrke, för dem som ska komplettera sin kompetens och för vuxna invandrare.

En stor del av ansåg det vara motiverat att utbildningsanordnarna själva genom egna beslut kan inrikta behövliga anpassningsåtgärder med hänsyn till sin egen situation och sina behov. Några remissinstanser ansåg dock att utbildningsanordnarnas prövningsrätt var oroväckande med tanke på prognostiseringen av konsekvenserna. Det ansågs att samarbetet och arbetsfördelningen mellan utbildningsanordnarna samt betydelsen av samarbete med arbetslivet accentueras när det gäller att säkerställa tillgången och kvaliteten på utbildningen. Det ansågs att besparingens inriktning på kommunens andel av finansieringen kunde förespråkas. Vissa re-

missinstanser ansåg att nedskärningarna borde riktas även till annan än grundläggande yrkesutbildning. En del av de remissinstanser som företrädde utbildningsanordnarna ansåg att regleringen av maximiantalet i anslutning till tillstånden att ordna utbildning borde slopas helt och hållet.

Vissa remissorgan påpekade att besparingen per utbildningsanordnare var större än vad som hade kunnat förutses. I vissa yttranden ifrågasattes också storleken av den procentuella nedskärningen i det högsta antal studerande som ligger till grund för finansieringen i förhållande till den besparing som uppnås. Motiveringarna i propositionen har preciserats till denna del för att förhållandet mellan den minskade finansieringen å ena sidan och nedskärningen i det högsta antal studerande som ligger till grund för finansieringen å andra sidan ska bli genomskinligare.

Många remissorgan oroade sig över hur konsekvenserna av nedskärningarna kommer att återspeglas i tillträdet till utbildning, i synnerhet i glesbygdsområden, samt över hur besparingarna kommer att påverka tillgången och kvaliteten på undervisning och handledning. I några yttranden framfördes att konsekvensbedömningen var bristfällig med tanke på jämlikhet och likabehandling. Konsekvensbedömningarna har preciserats till denna del.

Yrkesutbildning för invandrare och kompetensprogrammet för unga vuxna

Det ansågs att förslagen om att stödja yrkesutbildning för invandrare genom statsunderstöd kunde förespråkas. Inte enda remissinstans förhöll sig negativ till den föreslagna ändringen.

I utkastet ingick ett förslag enligt vilket beviljande av understöd för utbildning av invandrare skulle villkoras av att statsunderstödet kan användas för att finansiera bara sådana invandrades studier som inte har fullgjort den grundläggande utbildningens lärokurs eller som saknar examen efter den grundläggande utbildningens lärokurs. Enligt några yttranden ansågs det vara svårt att verkställa detta och att villkoret skulle medföra onödiga ytterligare utredningar. I yttrandena ansågs det att inom ramen för understödet borde utbildningen kunna riktas till hela gruppen av invandrare eller att målgruppsdefinitionen bör bedömas med tanke på hur den främjar asylsökandes sysselsättning på arbetsmarknaden i Finland. Några utbildningsanordnare ansåg i sina yttranden att statsandelsfinansiering skulle vara ett enklare finansieringssätt för utbildningsanordnarna än understödsfinansiering. På basis av yttrandena har grunderna för beviljande av statsunderstöd luckrats upp i denna proposition i fråga om tidigare avlagda examina.

Det framfördes önskemål om att finansiering av samma typ skulle riktas även till medborgarinstitutens invandrarutbildning, eftersom många invandrare har svårt att inleda yrkesinriktade studier utan grundläggande kunskaper och allmänna inlärningsfärdigheter.

Möjligheten för studerande inom kompetensprogrammet för unga vuxna att slutföra studierna med hjälp av understöd ansågs vara ett positivt alternativ, men i flera yttranden ansågs det vara beklagansvärt att kompetensprogrammet upphör och att den utgången står i konflikt med det dåliga sysselsättningsläget bland unga.

Finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för dem som passerat läropliktsåldern

Remissorganen ansåg att propositionsutkastets förslag till ändringar av finansieringen för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och av grundläggande utbildning för dem som passerat läropliktsåldern till övervägande del var ändamålsenliga och motiverade. Alternativet att koppla finansieringen till antalet närvaromånader i stället för till den

årliga beräkningsdagen ansågs vara ett behövligt förslag. I vissa remissyttranden framfördes dock oro över att undervisningskvaliteten kan äventyras, om utbildningsanordnarna börja samla kurser som ligger till grund för finansiering.

I några yttranden ansågs tidtabellen för reformen vara alltför snabb. På basis av yttrandena har propositionsutkastet ändrats så att det 2017 och 2018 ska vara möjligt att ändra uppskattningen av antalet prestationer under finansåret när det gäller förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och grundläggande utbildning för dem som passerat läropliktsåldern. Samtidigt har detaljmotiveringen i propositionsutkastet preciserats.

I fråga om förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen konstaterades det i yttrandena att en sänkning av priset per enhet och elev försvårar möjligheterna att ordna undervisning bl.a. i en situation där elevernas förmåga att studera varierar i hög grad. En del av remissorganen betonade att priset per enhet för grundläggande utbildning för dem som passerat läropliktsåldern bör höjas, eftersom kostnaderna för att ordna undervisningen överstiger det nuvarande priset per enhet. I vissa yttranden bedömdes dessutom att en sänkning av priset per enhet för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen försvårar möjligheterna att ordna undervisningen på ett ändamålsenligt sätt och försämrar möjligheterna att ge eleverna stöd i ett tidigt skede.

Trots det som framfördes i yttrandena föreslås det inte i denna proposition någon höjning av priserna per enhet för den utbildning som avses i lagen om grundläggande utbildning. Priset per enhet för den förberedande undervisningen följer rambeslutet för statsfinanserna. Priserna per enhet för den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern har i propositionen fastställts så att finansieringen per elev ska vara så kostnadsneutral som möjligt.

I propositionsutkastet föreslogs det att justeringen av finansieringen skulle slopas för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning. Några remissinstanser ansåg att förslaget var ett steg i rätt riktning och kunde förespråkas. I vissa yttranden ansågs det att möjligheten att slopa justeringen av finansieringen för gymnasieutbildning kunde bedömas i samband med reformen av finansieringen av gymnasieutbildning. Vissa yttranden uttryckte en negativ inställning till förslaget, eftersom utbildningsanordnaren beviljas finansiering enligt kostnaderna för ordnande av verksamheten på basis av det faktiska antalet elever och studerande. Den administrativa besparingen till följd av att justeringen av finansieringen slopas ansågs vara liten med hänsyn till fördelarna med förfarandet. I ett yttrande påpekades också att i kommuner där antalet studerande ökar måste anordnaren av gymnasieutbildning finansiera ökningen av antalet studerande helt och hållet med egna medel då finansieringen enligt priset per enhet kommer först i efterhand. I denna proposition föreslås inte att justeringsbeslutet om gymnasiernas finansiering ska slopas.

Museer, teatrar och orkestrar

I yttrandena om regeringspropositionen fästes uppmärksamhet vid sparåtgärdernas konsekvenser.

Finlands museiförbund rf anser att de föreslagna ändringarna av 35 a § i finansieringslagen bör beredas på nytt. Enligt museiförbundet försämrar de föreslagna nedskärningarna museibranschens möjligheter att tillhandahålla positiva effekter för det ekonomiska välbefindandet bl.a. genom inkomster av turism. Nedskärningarnas inverkan förvärras av underskottet i statsandelsårsverkerna och av de ökade personal- och fastighetsutgifterna. Tidigare nedskärningar har redan inverkat negativt på museernas verksamhetsförutsättningar och utvecklingsmöjligheter. De genomförda och de föreslagna nedskärningarna medför svårigheter i synnerhet för mindre museer och museer utanför stadscentrumen, som har svårt att få kompensering för finansiering.

Akavas Specialorganisationer rf/Museoalan ammattiliitto - Museifackförbundet - MAL ry anser att utkastet till regeringsproposition inte borde föras vidare i den föreslagna formen. Nedskärningarna i priserna per enhet enligt 35 a § i lagförslaget bör göras skäligare, och i den allmänna motiveringen till propositionen bör ingå en övergripande konsekvensbedömning av de planerade nedskärningarna. Enligt yttrandet kommer nedskärningarna att skada branschen på ett allvarligt sätt. Museerna har redan tidigare tvingats reducera sina tjänster och säga upp personal. De föreslagna nedskärningarna hotar i synnerhet museernas samhällseliga uppgift (integration av invandrare, Finland 100) och äventyrar tillgången till kultur. Nedskärningarna inverkar direkt på sysselsättningen inom museibranschen och indirekt på bl.a. sysselsättningen i serviceföretag. Lönenivån inom museibranschen är redan nu låg.

Enligt teaterbranschens yttranden kan den minskade offentliga finansieringen för teatrar och orkestrar skönjas som en reduktion av verksamhetens omfattning och därmed som minskade egna inkomster. I yttrandena uppmärksammas också den ökade arbetslösheten bland den konstnärliga personalen. Enligt branschens utredningar har de sparåtgärder som inleddes 2012 minskat sysselsättningen för både den ordinarie och den tillfälliga konstnärliga personalen med ungefär 12 procent fram till 2015. Fortsatta sparåtgärder kommer att öka arbetslösheten bland konstnärerna.

Suomen Sinfoniaorkesterit ry anser att utkastet till regeringsproposition bör remitteras till ny beredning. Vid den fortsatta beredningen bör uppmärksamhet fästas vid följderna av eventuella nedskärningar och vid deras multiplikatoreffekter. Om propositionen genomförs kommer den enligt yttrandet att öka arbetslösheten. Eftersom ungefär 80 procent av orkestrarnas alla utgifter består av löne- och socialutgifter, kommer de föreslagna nedskärningarna tillsammans med nedskärningarna under tidigare år att försvaga hela orkesterinstitutionen. Suomen Sinfoniaorkesterit ry hänvisar i sitt yttrande till regeringsprogrammets spetsprojekt för tillgången till kultur och påpekar att nedskärningsförslagen strider mot regeringsprogrammet.

Enligt Kommunförbundets yttrande försvårar sparåtgärderna i statsandelarna kommunernas totalekonomiska situation samt möjligheterna att ordna undervisnings- och kulturtjänster.

På basis av yttrandena om museer, teatrar och orkestrar har propositionens konsekvensbedömning preciserats till denna del.

Utöver de ändringar som beskrivits ovan har propositionen förtydligats och omdisponerats efter remissförfarandet. Propositionen har också kompletterats med bestämmelser som innebär att en effekt som motsvarar sänkningen av semesterpenningarna enligt konkurrenskraftsavtalet genomförs i finansieringen 2017—2019 för gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning, grundläggande konstundervisning, fritt bildningsarbete samt för museer, teatrar och orkestrar. På grund av den anslagsökning som ingår i budgetpropositionen för 2017 har ordalydelsen i bestämmelsen om det statsunderstöd som beviljas för kompetensprogrammet för unga vuxna ändrats så att bestämmelsen möjliggör finansiering även för nya studerande som inleder studierna 2017.

7 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Vid undervisnings- och kulturministeriet bereds regeringens proposition till lagar om ändring av 1 och 46 § i lagen om grundläggande utbildning och av lagen om statsandel för kommunal basservice. Det är meningen att den propositionen ska överlämnas samtidigt som denna proposition. I det lagförslag som gäller ändring av lagen om grundläggande utbildning föreslås

det att strukturen för den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern ska ändras. Den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern ska utgöra en helhet som omfattar den nuvarande förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen och den grundläggande utbildningen för andra än läropliktiga samt efter behov läs- och skrivundervisning. I enlighet med vad som föreslås i denna proposition ska det i fortsättningen finnas endast en finansiering för dem som passerat läropliktsåldern. Den finansieringen ska täcka den samlade grundläggande utbildning som avses i det lagförslag som gäller ändring av 46 § i lagen om grundläggande utbildning. Lagen om ändring av 1 och 46 § i lagen om grundläggande utbildning avses träda i kraft den 1 januari 2018.

Den 15 september 2016 överlämnade regeringen en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice (RP 140/2016 rd). I den propositionen föreslås det att hänvisningarna till finansieringslagen i lagen om statsandel för kommunal basservice ändras så att det hänvisas till de bestämmelser i finansieringslagen som föreslås i denna proposition. I den propositionen föreslås det också att den finansieringsandel för tvåårig förskoleundervisning som beviljas för femåringar ska beaktas. Lagen om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice avses träda i kraft den 1 januari 2017.

Vid undervisnings- och kulturministeriet bereds en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om grundläggande utbildning, av gymnasielagen, av lagen om grundläggande yrkesutbildning, av lagen om elev- och studerandevård och av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. I den propositionen föreslås det att lärokursen för dem som genomgår gymnasieutbildning enligt gymnasiets lärokurs för vuxna ska harmoniseras med lärokursen för andra studerande. I propositionen föreslås också att 24 § 1 mom. i finansieringslagen ändras så att priset per enhet för dem som studerar inom lärokursen för vuxna är detsamma för alla och oberoende av den studerandes ålder. Lagen om ändring av gymnasielagen avses träda i kraft den 1 januari 2017 och lagen om ändring av 24 § i finansieringslagen avses träda i kraft den 1 januari 2018. De ändringar i priset per enhet för gymnasier som föreslås i denna proposition avses träda i kraft vid ingången av 2017.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

2 §. Tillämpning av lagen i vissa fall. Det föreslås att 2 mom. 2 punkten ändras så att den motsvarar ordalydelsen i 5 § i lagen om grundläggande utbildning. Enligt punkten föreskrivs det i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet om finansieringen av sådan förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning.

I 2 mom. 3 punkten föreskrivs för närvarande om finansieringen för såväl femåringar som omfattas av förlängd läroplikt som dem som är minst 17 år och slutför grundläggande utbildning för vuxna (andra än läropliktiga). Det föreslås att punkten ändras så att till en egen a-underpunkt avskiljs finansieringen av förskoleundervisning enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning för elever som omfattas av förlängd läroplikt och som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds. I punktens b-underpunkt föreskrivs åter om finansieringen av sådan grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning.

Det föreslås att formuleringen i 2 mom. 4 punkten preciseras så att den motsvarar rådande praxis. Det föreslås att 5 punkten ändras så att en definition av skolhemsförhöjning tillfogas. För närvarande definieras skolhemsförhöjning i 15 §, som föreslås bli upphävd. Det föreslås att 7 punkten preciseras så att med en privat anordnare av grundläggande utbildning avses en anordnare som har fått ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning. I ordalydelsen i 10 punkten föreslås en teknisk precisering.

Det föreslås att en ny 11 punkt fogas till 2 mom. Där föreskrivs om finansieringen det första året av en tvåårig förskoleundervisning som omfattas av ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning, i fråga om de elever som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds. Det är fråga om en fortlöpande finansiering som ersätter finansieringen enligt lagen om statsandel för kommunal basservice, som betalas först från och med sex års ålder.

5 §. Grunden för beräkning av finansieringen. I propositionen föreslås att finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen ändras så att finansieringen i fortsättningen bestäms på basis av antalet närvaromånader i stället den nuvarande årliga beräkningsdagen. För dem som passerat läropliktsåldern, både de som slutför hela lärokursen och så kallade ämnesstuderande som slutför enskilda läroämnen, baserar sig finansieringen i fortsättningen på de kurser eleverna slutfört i stället för en årlig beräkningsdag. Till följd av ändringarna föreslås motsvarande ändringar även i 5 § 3 mom., som gäller grunden för beräkning av finansieringen. Trots att de prestationer som ligger till grund för beräkningen ändras bestäms tillägget för internatskola fortfarande på basis av antalet elever och det per elev bestämda priset per enhet, på samma sätt som inom annan undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning.

Dessutom föreslås att 3 punkten preciseras genom att till den fogas ett omnämnande av inledande av verksamhet som privat utbildningsanordnare och om förskoleundervisning under det första året av en tvåårig förskoleundervisning som omfattas av ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning. Finansieringen av denna verksamhet bestäms på basis av antalet elever och det per elev bestämda priset per enhet.

6 §. Kommunens statsandel och grunden för statsandelen för utbildning som avses i gymnasielagen och för grundläggande yrkesutbildning. Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen temporärt. Det föreslås att sättet att beräkna grunden för statsandelen för utbildningar som avses i 2 mom. ändras så att när statsandel beviljas åren 2017—2019 beaktas 98,96 procent av statsandelsgrunden, som utgörs av produkten av antalet studerande inom gymnasieutbildning som ordnas av kommunen och inom utbildning som förbereder invandrare och personer med ett främmande språk som modersmål för gymnasieutbildning och de per studerande bestämda priserna per enhet.

På motsvarande sätt beaktas åren 2017—2019 99,10 procent av produkten av antalet studerande inom grundläggande yrkesutbildning som ordnas av kommunen samt de per studerande bestämda priserna per enhet som beräknats särskilt för utbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning och i form av grundläggande yrkesutbildning som ordnas vid en läroanstalt.

Procentsatserna motsvarar inverkan av den temporära nedskärningen av semesterpenningen på de kalkylerade kostnader som ligger till grund för finansieringen. Utan den föreslagna bestämmelsen skulle nedskärningen av semesterpenningen åren 2017—2019 i enlighet med bestämmelserna i den gällande finansieringslagen inverka på de faktiska kostnader som ligger till grund för finansieringen först i fråga om finansieringen för åren 2020—2022. Den ändring som företas i den statsandel som beviljas inverkar dock inte på kommunens självfinansieringsandel, som bestäms med stöd av 8 §.

7 §. Finansiering av gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning som ordnas av samkommuner och privata utbildningsanordnare. Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen temporärt. Det föreslås att sättet att beräkna statsandelen för utbildningar som avses i 1 mom. ändras så att när statsandel beviljas åren 2017—2019 beaktas 98,96 procent av statsandelsgrunden, som utgörs av produkten av antalet studerande inom gymnasieutbildning som ordnas av samkommunen och inom utbildning som förbereder invandrare och personer med ett främmande språk som modersmål för gymnasieutbildning och de per studerande bestämda priserna per enhet.

På motsvarande sätt beaktas åren 2017—2019 99,10 procent av produkten av antalet studerande inom grundläggande yrkesutbildning som ordnas av samkommunen samt de per studerande bestämda priserna per enhet som beräknats särskilt för utbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning och i form av grundläggande yrkesutbildning som ordnas vid en läroanstalt.

Procentsatserna motsvarar inverkan av den temporära nedskärningen av semesterpenningen på de kalkylerade kostnader som ligger till grund för finansieringen. Utan den föreslagna bestämmelsen skulle nedskärningen av semesterpenningen åren 2017—2019 i enlighet med bestämmelserna i den gällande finansieringslagen inverka på de faktiska kostnader som ligger till grund för finansieringen först i fråga om finansieringen för åren 2020—2022. Den ändring som företas i den statsandel som beviljas inverkar dock inte på kommunens självfinansieringsandel, som bestäms med stöd av 8 §.

8 §. Kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för utbildning som avses i gymnasielagen och för yrkesutbildning. I propositionen föreslås att den besparing på 190 miljoner euro som riktas mot den grundläggande yrkesutbildningen ska riktas mot kommunens finansieringsandel. Av denna orsak föreslås att 1 mom. ändras så att kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för grundläggande yrkesutbildning ska utgöra 52,52 procent i stället för nuvarande 58,11 procent. Statens finansieringsandel för grundläggande yrkesutbildning höjs från 41,89 procent till 47,48 procent.

Procentsatserna för kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för gymnasieutbildning samt utbildning som förbereder för gymnasieutbildning ändras inte.

8 a §. *Beräkning av det belopp som läggs till kommunens självfinansieringsandel med anledning av att kommunens finansieringsandel för yrkeshögskolor stryks från och med år 2016.* Det föreslås att paragrafen ändras i sin helhet. Det föreslås att den undantagsbestämmelse som gäller beräkning av det belopp som årligen läggs till kommunens självfinansieringsandel med anledning av att kommunens finansieringsandel för yrkeshögskolor stryks ändras så att den gäller beräkningen av den uppskattade förändringen i kostnadsnivån för endast åren 2016, 2018 och 2019.

Den gällande paragrafen gäller åren 2016—2019 och genom den genomfördes indexfrysningarna enligt regeringsprogrammet. I den nya paragrafen avstår man från att frysa förändringen i kostnadsnivån för 2017, eftersom den negativa (-0,7 procent) förändringen av kostnadsnivån beaktas delvis i konkurrenskraftsavtalets effekter på finansieringen och statsandelsbeloppen.

10 §. *Statsandelen för driftskostnaderna för yrkesinriktad tilläggsutbildning.* Det föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen. Där föreskrivs hur den temporära nedskärningen av semesterpenningen som man kommit överens om i konkurrenskraftsavtalet inverkar på statsandelen för yrkesinriktad tilläggsutbildning som kommuner och samkommuner ordnar.

Beloppet av den statsandel som beviljas beräknas så att statsandelsgrunden, som beräknats i enlighet med 1 mom., multipliceras med 0,9893 och den erhållna produkten multipliceras med statsandelsprocenten enligt 1 mom.

11 §. *Finansiering av förskoleundervisning och grundläggande utbildning.* Det föreslås att paragrafen ändras i sin helhet. I denna paragraf och i 29 § samlas de bestämmelser i de gällande 11—18 § som gäller påbyggnadsundervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning, förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen, förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas för andra än läropliktiga, tilläggsfinansiering för förlängd läroplikt som avses i lagen om grundläggande utbildning, tillägg för internatskola och skolhemsförhöjning inom den grundläggande utbildningen, tillägg för flexibel grundläggande utbildning, inledande av verksamheten hos en privat anordnare av grundläggande utbildning samt finansiering av sådan undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning och som ordnas utomlands. De nuvarande 11—18 § upphävs.

I 1 mom. föreskrivs om finansiering som beviljas en kommun, en samkommun eller en privat utbildningsanordnare som har fått ett tillstånd att ordna utbildning för följande verksamheter: förberedande undervisning enligt 5 § i lagen om grundläggande utbildning, förskoleundervisning för elever som omfattas av förlängd läroplikt och som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds, undervisning för andra än läropliktiga, kostnader som föranleds av förskoleundervisning och grundläggande utbildning för elever med mycket svår utvecklingsstörning som omfattas av förlängd läroplikt och andra som omfattas av förlängd läroplikt samt tillägg för internatskola som ordnar sådan undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning. För dessa verksamheter beviljas finansiering till ett belopp som fås genom att antalet prestationer multipliceras med priset per enhet för prestationen. Bestämningsgrunden för finansieringen ändras inte.

En privat utbildningsanordnare som har fått ett tillstånd att ordna utbildning beviljas enligt 1 mom. dessutom skolhemsförhöjning samt finansiering för inledande av verksamheten. Innehållsmässigt motsvarar bestämmelsen nuläget.

I 2 mom. föreskrivs närmare om finansiering som beviljas en privat utbildningsanordnare som har fått tillstånd att ordna utbildning för inledande av verksamheten. För närvarande föreskrivs det om saken i 17 §. I momentet preciseras den gällande bestämmelsen så att finansiering beviljas för inledande av verksamheten i följande fall: 1) en privat utbildningsanordnare beviljas tillstånd att ordna utbildning, 2) tillståndet att ordna utbildning utvidgas till att omfatta förskoleundervisning eller grundläggande utbildning, eller 3) undervisningen utvidgas till att omfatta nya årskurser. Finansiering beviljas till ett belopp som motsvarar hemkommunsersättningen från ingången av den månad under vilken verksamheten inleds till utgången av det finansår för vilket anordnaren inte får sådan hemkommunsersättning för förskoleundervisning och grundläggande utbildning som avses i lagen om kommunal basservice.

I 3 mom. föreskrivs om finansieringen för det första året av förskoleundervisning som ingår i en privat utbildningsanordnares tillstånd att ordna utbildning. För närvarande har finansieringen beviljats i form av statsunderstöd. Avsikten är att finansieringen i fortsättningen ska beviljas i form av statsandel.

Som pris per enhet används i fråga om de elever som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds ett belopp som motsvarar den hemkommunsersättning för sexåringar som avses i 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice.

I 4 mom. föreskrivs om tillägg för flexibel grundläggande utbildning. Till sitt innehåll motsvarar bestämmelsen den gällande 16 §.

I den gällande 18 § föreskrivs om sådan utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning som ordnas utomlands. Enligt paragrafen kan finansieringen per elev höjas eller sänkas genom förordning av statsrådet eller förordning av undervisnings- och kulturministeriet. Det föreslås att bestämmelsen intas i 5 mom. Bestämmelsen preciseras så att bestämmelser om höjningens maximi- och minimibelopp utfärdas genom förordning av statsrådet och bestämmelser om landsspecifika höjningar eller sänkningar genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

Enligt 6 mom. beaktas när kommuner och samkommuner beviljas statsandelar åren 2017—2019 för verksamhet som avses i 1 mom. 98,97 procent av statsandelsgrunden, som utgörs av produkten av antalet prestationer och priset per enhet för prestationen. Sänkningen av procentsatsen motsvarar inverkan av den temporära nedskärningen av semesterpenningen på de kalkylerade kostnader som ligger till grund för finansieringen. Utan den föreslagna bestämmelsen skulle nedskärningen av semesterpenningen åren 2017—2019 i enlighet med bestämmelserna i den gällande finansieringslagen inverka på de faktiska kostnader som ligger till grund för finansieringen först i fråga om finansieringen för åren 2020—2022.

Enligt 7 mom. beaktas den i 6 mom. föreskrivna temporära nedskärningen av semesterpenningen åren 2017—2019 som en faktor som ökar finansieringen när finansieringen för åren 2020—2022 bestäms. Avsikten är att säkerställa att inverkan av nedskärningen av semesterpenningen varar endast en viss tid (tre år) och att nedskärningen inte beaktas på nytt när finansieringen bestäms på grundval av de faktiska kostnaderna åren 2017—2019.

11 a §. *Övergångsersättning år 2017 vid förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen.* Det är fråga om en ny paragraf. Den ska vara temporär och i den föreskrivs om betalning av övergångsersättning för de elever inom förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som enligt det gällande 48 § 7 mom. anmäls som elever på beräkningsdagen, den 20 september 2016. Övergångsersättningen är ändamålsenlig, för efter att bestämningsgrunden för finansieringen ändrats beaktas inte de elever som anmälts vid uppgiftsinsamlingen om elever hösten 2016 med stöd av 48 § 7 mom. i lagen om temporär änd-

ring av 12 och 48 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, som gäller till utgången av 2016, när finansiering beviljas för 2017. Syftet med den temporära lagändringen har uttryckligen varit att garantera utbildningsanordnarna finansiering även på grund av de elever som har studerat minst fyra månader mellan beräkningsdagarna.

I 1 mom. föreskrivs om bestämningsgrunden för finansieringen av övergångsersättningen. Ersättningsbeloppet beräknas genom att elevantalet hösten 2016 multipliceras med priserna per enhet och elev. Enligt 2 mom. beaktas i elevantalet de elever i åldern 6—16 år som på beräkningsdagen hösten 2016 har anmälts som elever och som deltagit i den förberedande undervisningen och vars undervisning har inletts tidigast den 21 september 2015 och avslutats senast den 19 september 2016 och som fått undervisning i minst fyra månader i en följd. Priset per enhet och elev är 4 046,13 euro för de elever som deltagit i undervisningen i minst fyra men mindre än åtta månader. För de elever som deltagit i undervisningen i minst åtta månader är priset per enhet dock 8 092,27 euro.

Enligt 3 mom. ska lagen om temporär ändring av 12 och 48 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1690/2015) inte tillämpas när finansieringen för 2017 bestäms trots det som sägs i ikraftträdandebestämmelsen i lag 1690/2015.

20 §. *Statsandelen för driftskostnaderna för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar.* Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Där föreskrivs om inverkan på statsandelen för grundläggande konstundervisning av den temporära nedskärningen av semesterpenningen som man kommit överens om i konkurrenskraftsavtalet. Inverkan av den temporära nedskärningen av semesterpenningen som man kommit överens om i konkurrenskraftsavtalet på kommunernas och samkommunernas finansiering för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar beaktas genom att det belopp som ligger till grund för statsandelen sänks.

Den statsandel som beviljas beräknas så att det belopp som beräknats i enlighet med 1 mom. och som ligger till grund för statsandelen multipliceras med 0,9798 och produkten multipliceras med statsandelsprocenten enligt 1 mom.

22 §. *Statsandelen för driftskostnaderna för museer, teatrar och orkestrar.* Det föreslås att paragrafen revideras i sin helhet. Det föreslås att 1 mom. preciseras så att momentets statsandelsprocent på 37 procent beräknas på det belopp som utgör grund för statsandelen. Det belopp som används som grund för statsandelen fås när det antal kalkylerade årsverken som fastställts för huvudmannen för museet, teatern eller orkestern multipliceras med det pris per enhet och årsverke som bestämts för verksamheten i fråga.

I 2 mom. föreskrivs om inverkan på statsandelen för museer, teatrar och orkestrar med kommuner och samkommuner som huvudmän av den nedskärning av semesterpenningen som man kommit överens om i konkurrenskraftsavtalet. Nedskärningen av semesterpenningen beaktas genom att den statsandel som beviljas sänks. Den statsandel som beviljas beräknas så att statsandelsgrunden, som beräknats i enlighet med 1 mom., multipliceras med 0,9829 i fråga om museerna, med 0,9772 i fråga om teatrarna och med 0,9734 i fråga om orkestrarna och den erhållna produkten multipliceras med statsandelsprocenten enligt 1 mom.

23 b §. *Avdrag från det genomsnittliga priset per enhet.* Det föreslås att 2 mom. ändras så att miniminivån på priserna per enhet för gymnasieutbildning, grundläggande konstundervisning och yrkesutbildning sänks med 0,7 procent, alltså lika mycket som den negativa förändringen i kostnadsnivån 2017. Sänkningen beräknas motsvara inverkan på utbildningsanordnarnas finansiering av sänkningen av socialförsäkringsavgifterna och socialskyddsavgifterna enligt konkurrenskraftsavtalet.

När avdraget från den genomsnittliga priset per enhet för grundläggande yrkesutbildning beräknas beaktas också den negativa förändringen i kostnadsnivån 2017.

24 §. *Priserna per enhet för gymnasier.* Det föreslås att 1 mom. preciseras så att till momentet fogas en bestämmelse enligt vilken vid beräkningen av priserna per enhet viktas antalet studerande som deltar i utbildning som förbereder för gymnasieutbildning med koefficienten 1,21. Utbildning som förbereder för gymnasieutbildning har inletts 2014 och kostnaderna för den påverkar de riksomfattande totalkostnaderna första gången när priserna per enhet beräknas 2017. Ytterligare bestämmelser om avtrappning av gymnasieutbildningsanordnarens pris per enhet med 1,21 föreslås ingå i finansieringsförordningen.

För att undvika oklarheter föreslås dessutom att momentets ordalydelse preciseras så att där konstateras uttryckligen att kostnadsunderlaget för utbildning som avses i gymnasielagen är gemensamt för gymnasieutbildning, utbildning som förbereder för gymnasieutbildning och studerande som inlett gymnasiestudierna efter att de fyllt 18 år.

Det föreslås att ett nytt 10 mom. fogas till paragrafen. Enligt det begränsas den sänkande inverkan som nedskärningen av semesterpenningen enligt konkurrenskraftsavtalet har på finansieringen till att gälla åren 2017—2019.

Eftersom de priser per enhet som ligger till grund för finansieringen åren 2020—2022 baserar sig på de faktiska kostnaderna åren 2017—2019, ska vid beräkningen av priserna per enhet till de kostnader som respektive bestämningsår ligger till grund för dem läggas beloppet av inverkan av nedskärningen av semesterpenningen, som inom gymnasieutbildningen är 5 742 000 euro.

25 §. *Priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning.* Det föreslås att ett nytt 8 mom. fogas till paragrafen. Enligt det begränsas den sänkande inverkan som nedskärningen av semesterpenningen enligt konkurrenskraftsavtalet har på finansieringen till att gälla åren 2017—2019.

Eftersom de priser per enhet som ligger till grund för finansieringen åren 2020—2022 baserar sig på de faktiska kostnaderna åren 2017—2019, ska vid beräkningen av priserna per enhet till de kostnader som respektive bestämningsår ligger till grund för dem läggas beloppet av inverkan av nedskärningen av semesterpenningen, som inom den grundläggande yrkesutbildningen är 9 089 000 euro.

28 §. *Priserna per enhet för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar.* Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt det begränsas den sänkande inverkan som nedskärningen av semesterpenningen enligt konkurrenskraftsavtalet har på finansieringen till att gälla åren 2017—2019.

Eftersom de priser per enhet som ligger till grund för finansieringen åren 2020—2022 baserar sig på de faktiska kostnaderna åren 2017—2019, ska vid beräkningen av priserna per enhet till de kostnader som respektive bestämningsår ligger till grund för dem läggas beloppet av inverkan av nedskärningen av semesterpenningen, som inom den grundläggande konstundervisningen är 748 000 euro.

29 §. *Priserna per enhet för förskoleundervisning och grundläggande utbildning.* Det föreslås att paragrafen revideras i sin helhet. I 1 mom. sammanförs för tydlighetens skull formlerna och koefficienterna för beräkning av priserna per enhet för förskoleundervisning och grundläggande utbildning från de nuvarande 11—18 §.

I 1 mom. föreskrivs om beräkning av priserna per enhet för följande verksamheter: påbygg-nadsundervisning inom den grundläggande utbildningen, förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen, förskoleundervisning för elever som omfattas av förlängd läro-plikt och som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds, grundläggande utbild-ning för andra än läropliktiga, tilläggskostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning för elever med mycket svår utvecklingsstörning som omfattas av förlängd läroplikt och andra som omfattas av förlängd läroplikt, tillägg för internatskola och skolhemsförhöjning för privata utbildningsanordnare.

Enligt formeln i momentet minskas hemkommunsersättningens grunddel med 194,08 euro, som uppkommer av att ingen ändring företas i kostnadsnivån åren 2013—2014 och en bespa-ring som är lika stor som indexförhöjningen 2016. Priserna per enhet för de verksamheter som avses fås per elev, närvaromånad eller kurs när hemkommunsersättningens grunddel minskas med nämnda 194,08 euro och skillnaden multipliceras med koefficienten för den berörda verksamheten i tabellen i momentet.

Finansieringen per elev inom förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen sjunker från och med 2017 i enlighet med det som regeringen föreslagit i planen för de offentliga finanserna 2017—2020. Enligt planen för de offentliga finanserna kan den koefficient som bestämmer den finansiering som ska betalas för en elev inom förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen sänkas till 1,67 då antalet elever ökar och undervis-ningsgrupperna växer till följd av det ökade antalet asylsökande. Detta motsvarar det genom-snittliga priset i en grupp med tolv elever inom den grundläggande utbildningen. Den nya ko-efficienten fås genom att koefficienten 1,67 divideras med 9, varvid den avrundade koefficien-ten för en närvaromånad blir 0,186.

I fortsättningen ska det finnas en finansiering per kurs inom den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern. Den ska omfattande den nuvarande förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen och den grundläggande utbildningen för andra än läropliktiga, med undantag för ämnesundervisning samt vid behov undervisning i läs-och skrivkunnighet. Finansieringen ska vara densamma för alla kurser. Den nya finansieringen per kurs fås genom att den kalkylerade totalfinansieringen divideras med de kalkylerade kur-ser som fås genom att antalet elever enligt de nuvarande finansieringsformerna omvandlas till kalkylerade kurser. Den kalkylerade finansieringen per kurs blir 298,77 euro, då den kalkyle-rade totalfinansieringen divideras med de kalkylerade kurserna. Den nya avrundande finansie-ringskoefficienten per kurs är 0,046, varvid finansieringen per kurs blir 298,99 euro.

Följande tabell beskriver hur finansieringskoefficienten för grundläggande utbildning för den som passerat läropliktsåldern bildas.

Tabell 8.

	Elevantal (år 2015)	Finansiering / elev (år 2016)	Samman- lagd finansie- ring	Omvandling till kalkyle- rade kurser
Förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen	596 ⁹	10 584,68 ¹⁰	6 308 000	21 285 ¹¹
Grundläggande utbildning för andra än läropliktiga (minst 17 år fyllda), folkhögskolor	490 ¹²	9 164,73	4 491 000	14 700
Grundläggande utbildning för andra än läropliktiga (minst 17 år fyllda), andra än folkhögskolor	1 495 ¹³	4 674,01	6 988 000	22 425
Undervisning i läs- och skrivkunnet	835 ¹⁴	7 533,00 ¹⁵	6 290 000	22 545
SAMMANLAGT			24 077	80 955

I fortsättningen, då den grundläggande utbildningen för vuxna ändra på ovan beskrivet sätt, avskiljs priset per enhet för förskoleundervisning för dem som omfattas av den förlängda läroplikten för femåringar till en separat helhet i paragrafen. Finansieringen kvarstår på nuvarande nivå. I övrigt överensstämmer koefficienterna med de gällande bestämmelserna.

Den gällande finansieringslagen innehåller ingen uttrycklig bestämmelse om tilläggsfinansiering för påbyggnadsundervisning för elever med mycket svår utvecklingsstörning och andra elever med utvecklingsstörning som omfattas av förlängd läroplikt, trots att tilläggsfinansiering har betalats i praktiken. För tydlighetens skull fogas till 2 mom. en bestämmelse om priserna per enhet för påbyggnadsundervisning för elever som tidigare omfattats av förlängd läroplikt.

Enligt 3 mom. fastställer undervisnings- och kulturministeriet årligen de priser per enhet och elev eller prestation som avses i paragrafen. Innehållsmässigt motsvarar bestämmelsen den gällande bestämmelsen.

Enligt 4 mom. fastställer undervisnings- och kulturministeriet årligen priserna per enhet för verksamhet som inleds av en privat utbildningsanordnare som ordnar grundläggande utbildning liksom priserna per enhet det första året av tvåårig förskoleundervisning för sådana elever som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds. Priserna per enhet fastställs i enlighet med 11 §. Bestämmelsen motsvarar den gällande finansieringslagens bestämmelser.

Enligt 5 mom. fastställer undervisnings- och kulturministeriet årligen inom ramen för statsbudgeten priset per enhet för flexibel grundläggande utbildning. Bestämmelsen motsvarar det gällande 29 § 2 mom.

⁹ Undervisnings- och kulturministeriets förfrågan enligt situationen 29.2.2016

¹⁰ Enligt den lägre finansieringsnivå som förutsätts i planen för de offentliga finanserna och som träder i kraft 2017, i finansieringen har inte beaktats justeringen av kostnadsfördelningen 2017

¹¹ Enligt förordningen om grundläggande utbildning ska undervisning ges minst 1000 timmar, vilket motsvarar ca 36 kurser, som omfattar 28 timmar

¹² En studerande antas slutföra 30 kurser per läsår

¹³ En studerande antas slutföra 15 kurser per läsår

¹⁴ Antalet studerande enligt uppgift från arbets- och näringsministeriet

¹⁵ Priset på en studerandearbetsdag 2015 enligt uppgift från arbets- och näringsministeriet, 41,85 euro, multiplicerat med 180 dagar. Arbets- och näringsministeriet har uppgett att utbildningens genomsnittliga längd är 160-200 dagar

¹⁶ Enligt arbets- och näringsministeriet är det faktiska sammanlagda beloppet 2015 inte känt därför att upphandlingen inte har inriktats korrekt till följd av att kostnadsuppföljningens koder har ändrats

Enligt 6 mom. ska priset per enhet för kurser som slutförts av så kallade ämnesstuderande, som slutför läroämnena inom den grundläggande utbildningen, fastställas inom ramen för statsbudgeten. Priset per enhet för ämnesstuderande fastställs på ett sätt som avviker från principen för fastställande av priserna per enhet för andra som passerat läropliktsåldern. Bestämmelsen motsvarar nuvarande praxis.

35 §. *Priset per enhet för museer, teatrar och orkestrar.* Det föreslås att ett nytt 5 mom. fogas till paragrafen. Enligt det begränsas den sänkande inverkan som nedskärningen av semesterpenningen enligt konkurrenskraftsavtalet har på finansieringen till att gälla åren 2017—2019.

Eftersom de priser per enhet som ligger till grund för finansieringen åren 2020—2022 baserar sig på de faktiska kostnaderna åren 2017—2019, ska vid beräkningen av priserna per enhet till de kostnader som respektive bestämningsår ligger till grund för dem läggas beloppet av inverkan av nedskärningen av semesterpenningen, som för museerna är 324 000 euro, teatrarna 233 000 euro och orkestrarna 426 000 euro.

35 a §. *Avdrag från priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar.* Det föreslås att paragrafen ändras så att till avdragen från priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar läggs den permanenta besparing som gäller 2017 och som ingår i rambeslutet för 2016—2019.

45 a §. *Statsunderstöd för kompetensprogrammet för unga vuxna och för yrkesutbildning för invandrare.* Den gällande 45 a § har innehållit bestämmelser om statsunderstöd för kompetensprogrammet för unga vuxna. Bestämmelsen upphör att gälla i slutet av 2016.

I stället för den paragraf som upphävs föreslås att det temporärt tillfogas en ny paragraf, som gäller verksamhet som finansieras med statsunderstöd som beviljas ur anslaget för kompetensprogrammet för unga vuxna och med statsunderstöd som beviljas för yrkesutbildning för invandrare.

I 2 mom. föreskrivs om målgruppen för utbildning som finansieras med anslag för kompetensprogrammet för unga vuxna och om den utbildning som ska finansieras 2017 och 2018. Målgruppen motsvarar målgruppen för kompetensprogrammet för unga vuxna enligt den gällande bestämmelsen. Den verksamhet som ska finansieras med statsunderstöd motsvarar den gällande lagen.

I 3 mom. föreskrivs om statsunderstödsfinansiering som kan beviljas för yrkesutbildning för invandrare. Med statsunderstödet kan studierna finansieras för de invandrare som avses i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration (1386/2010). Bestämmelsens tillämpningsområde är kopplat till tillämpningsområdet för lagen om främjande av integration. Lagens tillämpningsområde omfattar alla personer som har giltigt uppehållstillstånd eller vilkas uppehållsrätt har registrerats eller som har beviljats ett uppehållskort i enlighet med utlänningslagen. Bestämmelsen gäller också EU-medborgare och nordiska medborgare. Arten av uppehållstillstånd saknar betydelse, även personer som tillfälligt flyttar till landet ska omfattas av bestämmelsen.

Bestämmelsen ska inte tillämpas på personer som är finska medborgare. Tillämpningsområdet ska inte heller omfatta personer som söker internationellt skydd eller som uppehåller sig i landet med visum eller visumfritt. Även personer som ansöker om sitt första uppehållstillstånd står utanför tillämpningsområdet tills de har beviljats uppehållstillstånd.

Med statsunderstödet kan finansieras yrkesinriktade grundexamina som avläggs i form av både grundläggande yrkesutbildning och fristående examina, utbildning som förbereder för yrkesinriktad grundexamen, utbildning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning, yr-

kesexamina, specialyrkesexamina och utbildning som förbereder för dem samt ordnande av stöd-, handlednings- och rådgivningstjänster. Grundexamina som ordnas i form av grundläggande yrkesutbildning och utbildning som förbereder för grundläggande yrkesexamen ska ordnas vid en läroanstalt.

När understöden beviljas och utbildning ordnas med dem är avsikten att utnyttja de verksamhetsmodeller som tillkommit inom kompetensprogrammet för unga vuxna. I de utbildningsprojekt som genomförs med understöden kan man betona i synnerhet omfattande individualisering, integrering av stärkande av språkkunskaperna i yrkesutbildningen, samarbetet mellan yrkesläraren, läraren i finska som andra språk och handledaren, arbetslivsorientering, inlärn timer på arbetsplatsen, integrering av undervisningsinnehållet, pedagogiskt kunnande om invandrarutbildning och kunskaper om språkmedveten undervisning.

Grundläggande yrkesexamina, yrkesexamina och specialyrkesexamina kan avläggas i form av fristående examina. I examina som avläggs som fristående examina tillämpas inte kraven på språkkunskaper enligt grunderna för antagningen av studerande, utan utbildning som förbereder för fristående examen gör det i praktiken möjligt att komma in på utbildningen med lägre språkkunskaper än på grundläggande yrkesutbildning. I det personliga ansökningsskedet bedöms sökandens kunskaper i undervisningsspråket i förhållande till kraven enligt den examen som ska avläggas och arbetslivets behov. I grundexamina, yrkesexamina och specialyrkesexamina som avläggs som fristående examina varierar kraven på språkkunskaper enligt arbetslivets krav på yrkesskicklighet. Vanligtvis integreras kraven på språkkunskaper i och påvisas som en del av den övriga yrkesskickligheten.

Yrkesutbildningen kan i början av studierna genomföras antingen på personens eget modersmål eller engelska och i detta sammanhang studerar man samtidigt branschens fackspråk på finska eller svenska. Parallellt kan det ordnas intensifierad utbildning i finska eller svenska. När kunskaperna i det egentliga undervisningsspråket, dvs. finska eller svenska, utvecklas, kan studierna fortsätta på undervisningsspråket. De nuvarande bestämmelserna möjliggör ett sådant förfarande eftersom en del av undervisningen kan ges på något annat språk än det undervisningsspråk som nämns i utbildningsanordnarens tillstånd att ordna utbildning.

Inom utbildning som förbereder för fristående examen individualiseras studierna. När det gäller vuxna invandrare är det viktigt att kunna erbjuda dem den utbildning de behöver i arbetslivet samt att säkra eller stärka yrkesskicklighet som de redan förvärvat. Målet är att examina, studier och arbetserfarenhet som förvärvats i utlandet ska ligga till grund för planering och komplettering av utbildningen i Finland. Vid kompetenskartläggningen i anslutning till individualiseringen bedömer man inte bara den tidigare utbildningen, kompetensen och arbetserfarenheten och språkkunskaperna, utan också till exempel läs- och skrivkunnigheten samt de informations- och kommunikationstekniska färdigheterna. Inom utbildning som finansieras med statsunderstöd i enlighet med de verksamhetsmodeller som tillämpats inom kompetensprogrammet för unga vuxna vore det möjligt att koppla även så kallad stödjande verksamhet till utbildningen, där tyngdpunkten ligger på att stöda studieberedskapen, inlärn timermetoder, språkundervisning i kombination med yrkesundervisning och psykosocialt stöd.

Till skillnad från kompetensprogrammet för unga vuxna kan med statsunderstöd finansieras även grundexamina som ordnas i form av grundläggande yrkesutbildning samt utbildning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning. Grundexamina som ordnas i form av grundläggande yrkesutbildning är ofta primära examina som avslutar grundstadiet. För invandrare kan det dock vara mer krävande att avlägga dem än en fristående examen på grund av de gemensamma examensdelar som ingår i grundexamina som ordnas i form av grundläggande yrkesexamina och kraven på språkkunskaper i anslutning till antagningen av studerande. Det är ändå motiverat att finansiera alla olika former av yrkesutbildning med statsunderstöd, då man

beaktar att invandrarungdomars inlärningsresultat i genomsnitt är sämre än majoritetsbefolkningens. Situationen har varit särskilt problematisk för unga som anlänt i det skede då den grundläggande utbildningen håller på att slutföras. Risken för att stanna utanför utbildningen på andra stadiet har också varit ungefär dubbelt större bland dem som talar främmande språk än bland majoritetsbefolkningen.

I 4 mom. föreskrivs att statsunderstöd som avses i paragrafen kan beviljas utbildningsanordnare. Med utbildningsanordnare avses kommuner, samkommuner, registrerade sammanslutningar eller stiftelser som har sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998) eller lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998).

Förutsättningen för att statsunderstöd ska beviljas för grundläggande yrkesutbildning som ordnas vid en läroanstalt och för utbildning som förbereder för yrkesutbildning är att det i ansökan om statsunderstöd ingår en plan som visar att utbildningsanordnaren kommer att ordna grundläggande yrkesutbildning med statsandelsfinansiering i sådan omfattning att det antal studerande som ligger till grund för finansieringen för finansåret enligt 48 § 1 mom. är 87,56 procent av det högsta antalet studerande enligt tillståndet att ordna utbildning. Eftersom omfattningen av grundläggande utbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning inte regleras, kan den ordnas med statsandelsfinansiering i överensstämmelse med efterfrågan.

På motsvarande sätt ska förutsättningen för att statsunderstöd ska beviljas för ordnande av yrkes- och specialyrkesexamina vid en läroanstalt och för ordnande av examenstillfällen vara att det i ansökan ingår en plan som visar att sökanden ordnar utbildning minst i en omfattning som motsvarar det antal studerandeårsverken som godkänns som grund för statsandelsfinansieringen för yrkesinriktad tilläggsutbildning eller det högsta antal studerande som fastställts som grund för finansieringen för läroavtalsutbildning. Med statsunderstödet ersätts inte ordnandet av statsandelsfinansierad utbildning och utbildningsanordnaren kan inte överföra studerande som hör till målgruppen och som redan påbörjat statsandelsfinansierad utbildning så att de börjar omfattas statsunderstödsfinansieringen.

I 5 mom. föreslås på samma sätt som i nuläget att statsunderstöd får inte användas för sådana kostnader för studerande som finansieras med statsandel som betalas för driftskostnaderna för grundläggande yrkesutbildning eller yrkesinriktad tilläggsutbildning eller som arbetskraftsutbildning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

48 §. Beräkning av antalet studerande och elever. I det gällande 1 mom. föreskrivs om beräkning av antalet elever i förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt antalet studerande i utbildning som avses i gymnasielagen och i yrkesutbildning. Det föreslås att momentet ändras vad gäller förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen samt den grundläggande yrkesutbildningen.

På grund av de besparingar som riktas mot den grundläggande yrkesutbildningen föreslås att det högsta antal studerande som används som finansieringsgrund ska ligga på en nivå som är 12,44 procent lägre än det totala antalet studerande enligt tillståndet att ordna utbildning. Förfarandet minskar finansieringen under finansåret för dem som anordnar grundläggande yrkesutbildning. Förfarandet gör det dock möjligt att genomföra besparingarna på det sätt som är mest ändamålsenligt för respektive utbildningsanordnare genom att antingen effektivisera verksamheten, minska antalet studerande eller bägge. Förfarandet innebär vidare att det totala antalet studerande enligt tillstånden att ordna yrkesutbildning i regel inte behöver ändras för 2017, och priserna per enhet inom den grundläggande yrkesutbildningen behöver inte skäras ned.

Eftersom det föreskrivs i den nya 48 a § om de prestationer som ska användas som grund för finansieringen av förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, föreskrivs det inte längre i 1 mom. om beräkning av antalet studerande inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen.

Det föreslås att 3 mom. upphävs. Bestämmelser om beräkning av finansieringen av förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen föreslås ingå i den nya 48 a §.

I propositionen föreslås att som grund för finansieringen kan användas inte bara antalet elever och studerande utan också andra prestationer, såsom kurser och närvaromånader. Av denna orsak föreslås att 4 mom. preciseras så att det motsvarar den förändrade situationen. Innehållet i momentet förblir oförändrat. Det ska fortfarande vara möjligt att samtidigt räkna en studerande och en elev som en sådan prestation som utgör grund för finansiering inom endast en utbildning som omfattas av tillämpningsområdet för finansieringslagen.

I 5 mom. företas en teknisk precisering. Det föreslås att momentets ordalydelse ändras så att det gäller även andra prestationer som utgör grund för finansiering än elever och studerande.

48 a §. *Prestationer inom den grundläggande utbildningen som används som grund för finansieringen.* Det är fråga om en ny paragraf och i den föreskrivs om de nya prestationer som kan användas som grund för finansiering.

Enligt 1 mom. ska finansieringen för finansåret när det gäller grundläggande utbildning på nuvarande sätt beräknas enligt elevantalet den 20 september det år som föregår finansåret, med undantag av finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen och den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern. Tillägget för internatskola för undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning ska fortfarande beräknas enligt elevantalet den 20 september även i fråga om den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildning och den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern.

I 2 mom. föreskrivs om finansiering som beviljas för att inleda verksamhet. Finansieringen beräknas enligt det uppskattade antalet elever eller studerande, och den ses över det år som följer på året efter det aktuella finansåret.

I 3 mom. föreskrivs om finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen. Finansieringen ska basera sig på antalet närvaromånader i stället för den nuvarande årliga beräkningsdagen. Men en närvaromånad avses inom den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen en tidsperiod på 30 kalenderdagar under vilken en elev har varit elev hos utbildningsanordnaren. Vid beräkningen av finansieringen beaktas det uppskattade antalet närvaromånader under finansåret och skillnaden mellan det faktiska och det uppskattade antalet närvaromånader under året före det år som föregår finansåret.

Om elevantalet har förändrats avsevärt, kan finansieringen på ansökan av utbildningsanordnaren beräknas i enlighet med det uppskattade antalet närvaromånader. Som en avsevärd förändring anses i regel en förändring på över 20 procent i elevantalet.

Som grund för finansieringen kan för en elevs del godkännas högst nio närvaromånader. Detta motsvarar den nuvarande finansieringen som gäller ett års studier. För privata utbildningsanordnare för vilka ett högsta tillåtet antal elever har fastställts i tillståndet att ordna utbildning kan som grund för finansieringen under finansåret godkännas högst det antal månader som fås när det högsta tillåtna antalet studerande enligt tillståndet multipliceras med nio. Avsikten är

att man även i fortsättningen som grund för finansieringen i dessa fall årligen ska kunna räkna högst antalet elever enligt tillståndet att ordna utbildning.

Följande tabell beskriver hur finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern ska fastställas i fortsättningen.

Tabell 9.

Studerande i läropliktsåldern

Förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen

Finansiering på basis av den studerandes närvaro

2016	2017	2018	2019	2020
------	------	------	------	------

+ minst 4 mån.

20.9.2016	x 0,5	2017 uppsk.	2018 uppsk.	2019 uppsk.	2020 uppsk.
+		+		+	+
20.9.2015	x 0,5	+ minst 4 mån.		2017 skillnad mellan utfall och uppsk.	2018 skillnad mellan utfall och uppsk.

*) baserar sig på antalet studerande 20.9.2016

I 4 mom. föreskrivs om finansieringen för dem som passerat läropliktsåldern, så kallad ämnesundervisning. Finansieringen ska basera sig på antalet slutförda kurser i stället för en årlig beräkningsdag. Finansieringen ska vara densamma för alla kurser. Vid beräkningen av finansieringen ska beaktas det uppskattade antalet slutförda kurser under finansåret och skillnaden mellan det faktiska och de uppskattade antalet slutförda kurser under året före det år som föregår finansåret. Med slutförd kurs avser en kurs som en elev slutfört. Det förutsätts ändå inte att kursen ska ha slutförts med godkänt betyg. Det räcker att utbildningsanordnaren har ordnat eller skaffat en kurs som berättigar till finansiering. Tillgodoräknade kurser är inte kurser som berättigar till finansiering.

Om elevantalet har förändrats avsevärt, beräknas finansieringen på ansökan av utbildningsanordnaren i enlighet med det uppskattade antalet kurser. Som en avsevärd förändring anses i regel en förändring på över 20 procent i elevantalet.

Följande tabell beskriver hur finansieringen för andra än läropliktiga fastställs i fortsättningen.

Tabell 10.

Grundläggande utbildning för andra än läropliktiga (2017)

Grundläggande utbildning för dem som passerat läropliktsåldern (2018-)

Finansiering på basis av den studerandes närvaro		Finansiering på basis av antalet kurser			
2016	2017	2018	2019	2020	
20.9.2016	x 0,5	2017 uppsk.	2018 uppsk.	2019 uppsk.	
+			+	+	
20.9.2015	x 0,5		2017 skillnad mellan utfall och uppsk.	2018 skillnad mellan utfall och uppsk.	

Enligt 5 mom. räknas finansieringen för finansåret för ämnesundervisning inom den grundläggande utbildningen utifrån antalet kurser som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs och som slutförts under det läsår som föregår finansåret.

I 6 mom. föreskrivs om det högsta antalet kurser per studerande som berättigar till finansiering. I regeringens proposition som gäller ändring av 1 och 46 § i lagen om grundläggande utbildning föreslås att strukturen på den grundläggande utbildning som är avsedd för dem som passerat läropliktsåldern ska ändras. Den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern ska enligt förslaget byggas upp av tre skeden, för vilka timfördelningarna föreskrivs genom förordning av statsrådet. Undervisningen i läs- och skrivkunighet ska utgöra en del av den grundläggande utbildningen.

Enligt momentet ska som grund för finansieringen kunna godkännas högst 100 kurser för sådana studerande som behöver undervisning i hela inlednings- och slutskedet och högst 130 kurser för sådana studerande som dessutom behöver undervisning i läskunighetsskedet. Även ämnesstudier inom den grundläggande utbildningen ska räknas in i ovannämnda kursantal. Den gällande lagstiftningen innehåller inga motsvarande begränsningar.

I momentet föreskrivs dessutom att för privata utbildningsanordnare för vilka ett högsta tillåtet antal studerande har fastställts i tillståndet att ordna utbildning kan som grund för finansieringen under finansåret godkännas högst det antal kurser som fås när det högsta tillåtna antalet studerande enligt tillståndet multipliceras med 30. Avsikten är att man även i fortsättningen i dessa fall ska kunna räkna högst antalet elever enligt tillståndet att ordna utbildning som grund för finansieringen.

Enligt 7 mom. ska utbildningsanordnarens ansökan, genom vilken man ansöker om att det uppskattade antalet studerande ska ändras på grund av en avsevärd förändring, inlämnas till undervisnings- och kulturministeriet före utgången av september det år som föregår finansåret.

48 b §. *Prestationer som 2017 och 2018 används som grund för finansieringen inom den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen.* Det är fråga om en ny paragraf. Den är temporär och i den föreskrivs om beräkning av finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen 2017 och 2018.

Finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen ska i fortsättningen fastställas på basis av närvaromånaderna. Eftersom det inte finns någon statistik över närvaromånaderna, ska beräkningen av finansieringen 2017 och 2018 enligt 1 mom. basera sig på en uppskattning av antalet närvaromånader, som ställs i relation till antalet elever tidigare år. Den finansiering som baserar sig på uppskattningen ska ses över så att den överensstämmer med de faktiska närvaromånaderna året efter det år som följer på finansåret genom att skillnaden mellan det faktiska och det uppskattade antalet kurser beaktas.

Enligt 2 mom. kan undervisnings- och kulturministeriet på ansökan av utbildningsanordnaren ändra uppskattningen av antalet närvaromånader. Ansökan ska lämnas till ministeriet före utgången av augusti under finansåret.

48 c §. *Prestationer som 2017 och 2018 används som grund för finansieringen av den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning.* Det är fråga om en ny paragraf. Den är temporär och i den föreskrivs om beräkning av finansieringen för andra än läropliktiga 2017 och 2018.

Grunden för fastställandet av finansieringen för andra än läropliktiga ska i fortsättningen vara antalet slutförda kurser. Eftersom det inte finns någon statistik över antalet kurser, ska beräkningen av finansieringen 2017 och 2018 enligt 1 mom. basera sig på en uppskattning av antalet kurser, som ställs i relation till antalet elever tidigare år. Den finansiering som baserar sig på det uppskattade antalet kurser ska ses över så att den överensstämmer med det faktiska antalet slutförda kurser året efter det år som följer på finansåret genom att skillnaden mellan det faktiska och det uppskattade antalet kurser beaktas. Momentet ska inte gälla sådan ämnesundervisning inom den grundläggande utbildningen som avses i 46 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning.

Enligt 2 mom. kan undervisnings- och kulturministeriet på ansökan av utbildningsanordnaren ändra uppskattningen av antalet kurser. Ansökan ska lämnas till ministeriet före utgången av augusti under finansåret.

50 §. *Beviljande och justering av finansiering.* Det föreslås att paragrafen revideras i sin helhet. Innehållet i 1 mom. motsvarar det gällande 1 mom. I momentet företas endast tekniska ändringar som gäller paragrafhänvisningarna, eftersom det föreslås att 12—18 § i den gällande lagen upphävs.

I 2 mom. föreskrivs om justering av det genomsnittliga antalet studerande. Antalet elever och studerande ska inte längre justeras vid finansieringen av verksamheter enligt lagen om grundläggande utbildning. Eftersom det har varit etablerad praxis att inte justera antalet studerande inom yrkesinriktad tilläggsutbildning och vid särskilda yrkesläroanstalter, preciseras momentet till denna del. På grund av de besparingar som riktas mot den grundläggande yrkesutbildningen ska dock finansieringen av den grundläggande yrkesutbildningen kunna justeras så att den högst motsvarar 87,56 procent av det totala antalet studerande som fastställts i tillståndet att ordna yrkesutbildning.

Förfarandet minskar rätten till finansiering för dem som ordnar grundläggande yrkesutbildning med sammanlagt 190 miljoner euro. I statsbudgeten beaktas utvecklingen av såväl det faktiska antalet årsstuderande inom den grundläggande yrkesutbildningen som det kalkylerade antalet

årsstuderande, som ligger till grund för finansieringen. I antalet årsstuderande, som ligger till grund för finansieringen, har man vid sidan av annat beaktat över- och underskridningar av tillstånden att ordna utbildning. I statsbudgeten motsvarar den faktiska uppskattningen av antalet årsstuderande 2016 det högsta tillåtna antalet studerande enligt tillstånden att ordna utbildning, men den uppskattning av antalet studerande som ligger till grund för finansieringen är lägre än så. Som grund för finansieringen 2017 ska fastställas det antal årsstuderande, för vilket finansieringen räcker enligt statsbudgeten efter att inverkan av besparingen på 190 miljoner euro har dragits av. I statsbudgeten kan då det inte längre ingå det beläggingsglapp som uppskattats tidigare år mellan det antal studerande som ligger till grund för finansieringen och det högsta tillåtna antalet studerande enligt tillstånden att ordna utbildning. Av denna orsak måste det högsta antalet tillåtna studerande enligt tillstånden att ordna utbildning minskas med 12,44 procent, trots att det uppskattade antalet studerande som ligger till grund för finansieringen i statsbudgeten minskar mindre än så från 2016 till 2017.

Enligt 3 mom. beviljar undervisnings- och kulturministeriet 2017 en övergångsersättning vid förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen. Enligt ikraftträdandebestämmelsen gäller momentet till utgången av 2017. Avsikten är att övergångsersättningen ska beviljas och betalas i samband med annan statsandelsfinansiering.

Ikraftträdandebestämmelse. Enligt ikraftträdandebestämmelsen ska lagen träda i kraft vid ingången av 2017. Bestämmelserna om övergångsersättning vid förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen ska gälla till utgången av 2017. Bestämmelserna om den finansiering som baserar sig uppskattning av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen och den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern 2017 och 2018 liksom bestämmelserna om statsunderstödsfinansiering av yrkesutbildningen ska gälla till utgången av 2018. Lagen ska tillämpas första gången på den finansiering och statsandel som beviljas för 2017.

1.2 Lagen om fritt bildningsarbete

9 §. Statsandelens belopp. Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen. Enligt det ska den inverkan på statsandelen för folkhögskolor, medborgarinstitut, sommaruniversitet och idrottsutbildningscenter vars huvudman är en kommun som den temporära nedskärning av semesterpenningen som man kommit överens om i konkurrenskraftsavtalet har beaktas genom att den statsandel som beviljas sänks. Den sänkande inverkan av nedskärningen av semesterpenningen ska inte beaktas i studiecentralernas statsandel, eftersom studiecentralerna har privata huvudmän.

Den statsandel som beviljas ska beräknas så att den i enlighet med 1 mom. beräknade statsandelsgrunden multipliceras med 0,9853 i fråga om folkhögskolorna, med 0,9819 i fråga om medborgarinstituten, med 0,9865 i fråga om sommaruniversiteten och med 0,9910 i fråga om idrottsutbildningscentren.

11 §. Pris per enhet. Det föreslås att ett nytt 11 mom. fogas till paragrafen. Enligt det begränsas den sänkande inverkan på finansieringen av nedskärningen av semesterpenningen enligt konkurrenskraftsavtalet till att gälla åren 2017—2019.

Eftersom de priser per enhet som ligger till grund för finansieringen åren 2020—2022 baserar sig på de faktiska kostnaderna åren 2017—2019, ska vid beräkningen av priserna per enhet till de kostnader som respektive bestämningsår ligger till grund för dem läggas beloppet av inverkan av nedskärningen av semesterpenningen, som för folkhögskolorna är 55 000 euro, de riksomfattande idrottsutbildningscentren 8 000 euro, medborgarinstituten 1 252 000 euro och sommaruniversiteten 9 000 euro.

11 b §. *Avdrag från priset per enhet för läroanstalter.* Det föreslås att 2 mom. ändras så att den lägsta nivån på priserna per enhet för en folkhögskolas studerandevecka, ett medborgarinstituts undervisningstimme, ett riksomfattande idrottsutbildningscenters studerandedygn, ett sommaruniversitets undervisningstimme och en studiecentrals undervisningstimme sänks med 0,7 procent, alltså lika mycket som den negativa förändringen i kostnadsnivån 2017. Sänkningen beräknas motsvara inverkan av konkurrenskraftsavtalets sänkning av socialförsäkringsavgifterna och socialskyddsavgifterna på finansieringen för huvudmännen för läroanstalter för fritt bildningsarbete.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I 17 § i statsrådets gällande förordning om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet föreskrivs om priserna per enhet för grundläggande utbildning som ordnas utomlands. I propositionen föreslås att det till 11 § 5 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet fogas ett noga avgränsat och exakt bemyndigande att utfärda förordning om höjning eller sänkning av finansieringen för grundläggande utbildning som ordnas utomlands. Avsikten är inte att ändra 17 § i den gällande förordningen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

3 Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2017. Bestämmelserna om övergångsersättning för den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen ska gälla till den 31 december 2017. Bestämmelserna om den finansiering som baserar sig på uppskattning åren 2017 och 2018 för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern liksom bestämmelserna om statsunderstödsfinansiering för yrkesutbildningen ska gälla till den 31 december 2018.

Lagarna tillämpas första gången på finansiering och statsandel som beviljas för 2017.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Besparingarna inom yrkesutbildningen

Det är skäl att bedöma de föreslagna bestämmelserna som syftar till besparingar inom den grundläggande yrkesutbildningen med avseende på den kommunala självstyrelsen enligt 121 § i grundlagen (731/1999), de kulturella rättigheterna som tryggas i 16 § i grundlagen samt jämlikheten enligt 6 § i grundlagen.

Enligt 121 § 2 mom. i grundlagen utfärdas bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna genom lag. Grundlagsutskottet har i sina tidigare utlåtanden om saken betonat att när man lagstiftar om kommunernas uppgifter måste man samtidigt se till att kommunerna har faktiska möjligheter att klara av dem (GrUU 12/2011 rd, GrUU 29/2009 rd, GrUU 44 /2016, GrUU 60/2014 rd). Utskottet har emellertid samtidigt ansett att lagstiftaren har tämligen stort bedömningsutrymme när den beslutar om nedskärningar i statsandelssystemet, också när nedskärningarna har stor effekt på enskilda kommuners statsandel (se GrUU 44/2014 rd, s. 2/II).

Ovannämnda finansieringsprincip måste beaktas även då man granskas kommunernas finansieringsandelar inom utbildningen på andra stadiet. Kommunerna har inte lagfäst skyldighet

att ordna grundläggande yrkesutbildning. Kommunerna ska emellertid delta i finansieringen av grundläggande yrkesutbildning även när de inte ordnar den själva.

Propositionen ökar inte kommunernas finansieringsansvar och den ingriper inte i omfattningen av den verksamhet som kommunerna ska finansiera, utan de föreslagna bestämmelserna om besparingar som riktas mot finansieringen av den grundläggande utbildningen minskar kommunernas självfinansieringsandel för den grundläggande yrkesutbildningen. Propositionen äventyrar inte den kommunala självstyrelsens ekonomiska dimension, som tryggas i 121 § i grundlagen.

Enligt 16 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna, enligt vad som närmare bestäms genom lag, säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning samt utveckla sig själv.

Grundlagsutskottet har i sin tidigare utlåtandepraxis konstaterat att statsfinansiella sparmål under en lågkonjunktur i och för sig kan vara en godtagbar grund för att i viss mån göra ingrepp också i nivån på de grundlagsfästa rättigheterna. Då gäller det dock att beakta att bestämmelserna sammantaget inte får urholka den grundlagsfästa stödförpliktelsen (jfr t.ex. GrUU 32/2014 rd, s. 2 och GrUU 25/2012 rd, s. 3/I, GrUU 44/2014 rd). Utskottet har också påpekat att de så kallade konstitutionella uppdragen är viktiga vid utövningen av lagstiftningssmakten och att de också måste beaktas vid utövningen av budgetmakten. Det här bör beaktas också när det bestäms var det ska sparas inom statsfinanserna (GrUU 32/2014 rd, s. 2/II, se också GrUB 25/1994 rd, s. 3/II och s. 6).

Vid finansieringen av yrkesutbildningen är det fråga om att trygga tillgodoseendet av de kulturella rättigheterna. Syftet med de föreslagna bestämmelserna är att minska finansieringen för dem som ordnar grundläggande yrkesutbildning med sammanlagt 190 miljoner euro. Finansieringen minskas genom att det finansieringsbelopp som betalas per anordnare för grundläggande yrkesutbildning begränsas. Däremot är avsikten inte att genom lagstiftning eller myndighetsbeslut minska antalet studerande för att genomföra besparingen, utan utbildningsanordnare får besluta hur besparingen inriktas i den egna verksamheten.

Besparingen kan genomföras genom att effektivisera verksamheten, minska antalet studerande eller bägge. I propositionens konsekvensbedömningsavsnitt beskrivs mer ingående anordnarspecifika alternativa sätt att genomföra besparingen och deras konsekvenser. Enligt uppgifter från utbildningsanordnarna tänker man inte just anpassa verksamheten till den sänkta finansieringsnivån genom att minska antalet studerande. Även om hela besparingen skulle genomföras genom att minska antalet studerande, äventyras inte möjligheterna att få studieplats inom yrkesutbildningen för dem som går ut grundstadiet ansökningsåret. Resurserna räcker även i fortsättningen till för att ordna yrkesutbildning också för andra målgrupper. Den försämring av utbildningsutbudet som eventuellt hänför sig till sänkningen av anslagsnivån ointetgör inte kärninnehållet i de kulturella rättigheterna. Dessutom är syftet med de reformer som genomförs som en del av yrkesutbildningsreformen att på längre sikt försöka skapa större möjligheter och utrymme för utbildningsanordnarna att bygga upp utbildningslösningar utifrån kundernas behov och utnyttja olika lärmiljöer på studievägen.

Minskad anordnarspecifik finansiering för yrkesutbildningen kan leda till att vissa utbildningsanordnares ekonomiska verksamhetsbetingelser försämrats på ett sätt som kan göra det svårt att ordna verksamhet på alla nuvarande verksamhetsställen och orter. Undervisnings- och kulturministeriet har inlett ett program för att utveckla anordnarstrukturen, vars syfte är att säkra anordnarnätverkets funktions- och serviceförmåga inom yrkesutbildningen samt tillgången till utbildning trots att de ekonomiska förutsättningarna försämrats.

Yrkesutbildningen för invandrare

Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Enligt 2 mom. får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

I propositionen föreslås att resurserna för yrkesutbildningen utökas så att 2017 kan yrkesutbildningen för invandrare finansieras med statsunderstöd utöver den normala statsandelsfinansieringen.

Lagen ska tillämpas på finansieringen av yrkesutbildning för invandrare, oberoende av arten av och grunden för invandrarens vistelse i landet. Utanför bestämmelsens tillämpningsområde ställs invandrare som har fått finskt medborgarskap. Motsvarande begränsning finns i lagen om främjande av integration, och i samband med att den stiftades ansågs det att när en person får finskt medborgarskap kan det anses att han eller hon redan är så pass integrerad i det finländska samhället att åtgärder enligt integrationslagen inte längre behövs för hans eller hennes del.

I 16 § 2 mom. föreskrivs särskilt om lika möjligheter att enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning. Lika möjligheter innehåller möjlighet till jämlikhet men i bestämmelsen nämns särskilt förmåga och särskilda behov. Sålunda kan man och tar man i praktiken i undervisningsarrangemangen hänsyn till sådana omständigheter som förutsätter särskilt stöd eller andra grunder för exceptionella arrangemang inom annan än grundläggande utbildning. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att bidra till att främja jämlikhet och att underlätta och påskynda tillträde till utbildning samt att med hjälp av stödåtgärder, i synnerhet i anslutning till språkinläring, göra det möjligt att avlägga en examen eller examensdel eller slutföra förberedande utbildning, oberoende av eventuellt låg utgångsnivå på språkkunskaperna och dålig beredskap att söka sig till utbildning. Att inrikta utbildningen och effektivisera stödåtgärderna i anslutning till den är särskilt viktigt för olika invandrargrupper som befinner sig i en utsatt ställning. Detta är väsentligt eftersom yrkesutbildning ger förutsättningar att försörja sig själv.

De ändringar som beror på konkurrenskraftsavtalet 2017—2019

De ändringar som på grund av konkurrenskraftsavtalet företas i den finansiering som avses i finansieringslagen och lagen om fritt bildningsarbete genomförs så att när de kostnader som ligger till grund för finansieringen sjunker minskar också finansieringen med motsvarande belopp. De ändringar som företas på grund av konkurrenskraftsavtalet strider alltså inte mot finansieringsprincipen, eftersom de inte äventyrar kommunernas faktiska förutsättningar att sköta sina förpliktelser. Med stöd av vad som anförts ovan äventyrar minskningen inte heller, åtminstone inte granskad som en enskild förändring, tillgodoseendet av de kulturella rättigheterna.

Finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen och den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern

Enligt 16 § i grundlagen har alla rätt till avgiftsfri grundläggande utbildning. Bestämmelser om läroplikten utfärdas genom lag. Det allmänna ska, enligt vad som närmare bestäms genom lag, säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning samt utveckla sig själv.

I propositionen föreslås att ordnandet av förberedande undervisning före den grundläggande utbildning och grundläggande utbildning för dem som passerat läropliktsåldern effektiviseras

genom att finansieringen noggrannare än nu kopplas till den faktiska undervisningen. Samtidigt rivs finansieringssystemets hinder för att inleda undervisningen effektivt. När elevantalet förändras minskas finansieringen både inom den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen och inom undervisningen för andra än läropliktiga på ansökan av utbildningsanordnaren i överensstämmelse med det uppskattade antalet kurser eller närvaromånader. Därmed påverkar en betydande ändring i elevantalet snabbt den finansiering som ges utbildningsanordnaren. I enlighet med regeringens handlingsplan för integration ska dröjsmål med finansieringen sålunda inte vara ett hinder för att snabbt och effektivt inleda undervisning till exempel när elevantalet ökar kraftigt på grund av invandring.

När den reform av finansieringen av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och finansieringen av undervisning för andra än läropliktiga som föreslås i propositionen genomförs kan man anta att den förbättrar möjligheterna att få grundläggande utbildning och bli behörig för fortsatta studier för dem som passerat läropliktsåldern. Sålunda bedöms propositionen i detta avseende vara förenlig med 16 § i grundlagen och främja målen enligt paragrafen.

I propositionen föreslås att det högsta antalet kurser som berättigar till finansiering av undervisning för läropliktiga ska vara 100 per studerande för dem som behöver undervisning under hela inlednings- och slutskedet, men inte undervisning i läskunnighet. Det högsta antalet ska emellertid vara 130 kurser för dem som inleder sina studier med läs- och skrivkunnighetsskedet. Gränsen för det högsta antalet kurser som finansieras ska ändå inte hindra utbildningsanordnaren från att ordna fler kurser än vad som föreskrivs. De ska ändå inte kunna räknas som kurser som berättigar till statsandel. Den gällande finansieringslagen har inga motsvarande gränser. Att begränsa antalet kurser kan anses vara ändamålsenligt både av samhällsekonomiska orsaker och ur de studerandes synvinkel.

Den gällande lagstiftningen innehåller inget minsta kursantal för inledningsskedet av den grundläggande utbildningen för andra än läropliktiga. Enligt den ändring av lagen om grundläggande utbildning och av statsrådets timfördelningsförordning i anslutning till den som föreslås träda i kraft vid ingången av 2018 ska det sammanlagda minsta antalet kurser under den grundläggande utbildningens inlednings- och slutskede för en studerande som kan läsa och skriva vara 84 kurser. Bland de studerande finns emellertid både sådana som avancerar snabbt och sådana som lär sig långsammare och alla bör garanteras möjlighet att få avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen. Det högsta antalet kurser som föreslås få finansiering i propositionen, 100 kurser, betyder i praktiken att det återstår 16 kurser för individuella repeterande och framtida studier. I den grundläggande utbildningens inledningsskede ska det för andra än läropliktiga i och med nämnda ändring av lagen om grundläggande utbildning bli möjligt att inta ett läs- och skrivkunnighetsskede, om den studerande inte kan läsa och skriva med det latinska alfabetet eller om läs- och skrivkunnigheten är på mycket låg nivå. För studerande som också genomgår läs- och skrivkunnighetsskedet är det högsta antalet kurser som finansieras 130 kurser.

I lagen om grundläggande utbildning föreskrivs inte om någon subjektiv rätt till grundläggande eller annan utbildning eller undervisning efter det att läroplikten upphört. Det högsta antalet kurser kan på ovan beskrivet sätt anses vara tillräckligt för att tillgodose de kulturella rättigheterna. Det högsta antalet kurser som finansieras har emellertid fastställts så att alla som är i behov av grundläggande utbildning kan oberoende av utgångsnivå bedömas ha goda och lika förutsättningar att slutföra sina grundläggande studier och nå målen för dem. Att det föreskrivs om det högsta antalet kurser som finansieras kan också anses effektivisera möjligheterna att effektivt klara av studierna. Det är också i den studerandes intresse att studierna på det grundläggande stadiet framskrider effektivt.

Det allmännas skyldighet att ordna och finansiera grundläggande utbildning är ändå inte obegränsad ens när det gäller unga. Den grundläggande utbildningen utgör examensinriktade studier, och det är motiverat att förutsätta att målen för dem nås inom en viss tid, antingen medan man är läropliktig eller efter ett visst antal kurser, som föreslås i denna proposition.

Den grundläggande utbildningen för dem som passerat läropliktsåldern är planerad som en helhet, som är avsedd att slutföras på heltid och effektivt. Inom ramen för den finansiering som baserar sig på kursprestationer är det också möjligt att slutföra den på deltid, till exempel vid sidan av hemarbete eller förvärvsarbete. I detta avseende kan propositionen anses öka jämlikheten inom utbildningen.

Enligt regeringens uppfattning innehåller propositionen inga sådana begränsningar av de grundläggande rättigheterna som innebär att propositionen inte skulle kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 12—18 § och 48 § 3 mom.,
 av dem 12 § sådan den lyder i lagarna 1607/2015 och 1690/2015, 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1607/2015, 14, 15 och 18 § sådana de lyder i lag 1607/2015 och 17 § sådan den lyder i lag 1410/2014,
ändras 2 § 2 mom. 2—5, 7 och 10 punkten, 5 § 3 punkten, 8 § 1 mom., 8 a, 11 och 22 §, 23 b § 2 mom., 24 § 1 mom., 29 och 35 a §, 48 § 1, 4 och 5 mom. samt 50 §,
 av dem 2 § 2 mom. 4—5 punkten, 5 § 3 punkten, 8 § 1 mom., 24 § 1 mom. och 50 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1410/2014, 8 a och 11 §, 23 b § 2 mom. och 35 a § sådana de lyder i lag 1607/2015, 29 § och 50 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1511/2011, 48 § 1 mom. sådant det lyder i lag 486/2013 och 50 § sådan den lyder i lagarna 1410/2014 och 1511/2011, och
fogas till 2 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 1410/2014, nya 3 a, 3 b och 11 punkter, till 6 §, sådan den lyder i lag 1410/2014, ett nytt 3 mom., till 7 § ett nytt 3 mom., till 10 § ett nytt 4 mom., temporärt till lagen en ny 11 a §, till 20 § ett nytt 2 mom., till 24 § ett nytt 10 mom., till 25 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1511/2011, 892/2013, 1410/2014 och 248/2015, ett nytt 8 mom., till 28 §, sådan den lyder i lag 1410/2014, ett nytt 2 mom., till 35 § ett nytt 5 mom. temporärt till lagen en ny 45 a §, till lagen en ny 48 a § och temporärt till lagen nya 48 b och 48 c § samt till 50 §, sådan den lyder i lag 1511/2011 och 1410/2014, temporärt ett nytt 3 mom. som följer:

2 §

Tillämpning av lagen i vissa fall

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom., föreskrivs i denna lag om finansieringen av

2) sådan förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning,

3 a) förskoleundervisning enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning för elever som omfattas av förlängd läroplikt och som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds,

3 b) sådan grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning,

4) de tilläggskostnader som föranleds av förskoleundervisning och grundläggande utbildning för elever med mycket svår utvecklingsstörning och andra som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. och 26 a § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning,

5) tillägg för internatskola som ordnar sådan undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning, i fråga om de elever som erbjuds inkvartering och måltider, och skolhemsförhöjning för sådan privat anordnare av grundläggande utbildning som enligt tillståndet att

ordna grundläggande utbildning har som särskild utbildningsuppgift att ordna skolhemsundervisning,

7) inledande av verksamheten hos en privat anordnare av grundläggande utbildning som har fått ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning,

10) sådan grundläggande konstundervisning som avses i 11 § 3 mom. i lagen om grundläggande konstundervisning och som finansieras enligt antalet undervisningstimmar,

11) det första året av en tvåårig förskoleundervisning som omfattas av ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning, i fråga om de elever som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds.

5 §

Grunden för beräkning av finansieringen

Finansieringen för driftskostnaderna bestäms enligt kalkylerade grunder. Finansieringen bestäms

3) för sådan påbyggnadsundervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning, förskoleundervisning enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning för femåriga elever som omfattas av den förlängda läroplikten, undervisning som ordnas utomlands, undervisning som grundar sig på förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, skolhemsundervisning, grundläggande utbildning som ordnas vid en internatskola, förskoleundervisning under det första året av en tvåårig förskoleundervisning som omfattas av ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning, flexibel grundläggande utbildning och inledandet av verksamhet som privat utbildningsanordnare på basis av antalet elever och det per elev bestämda priset per enhet, för sådan grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning på basis av antalet kurser och det per kurs bestämda priset per enhet och för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen på basis av antalet närvaromånader och det per närvaromånad bestämda priset per enhet,

6 §

Kommunens statsandel och grunden för statsandelen för utbildning som avses i gymnasielagen och för grundläggande yrkesutbildning

När kommunen beviljas statsandelar åren 2017—2019 beaktas 98,96 procent av grunden för statsandelen enligt 2 mom. 1 punkten för sådan utbildning som avses i gymnasielagen och 99,10 procent av grunden för statsandelen för sådan grundläggande yrkesutbildning som avses i 2 mom. 2 punkten.

7 §

Finansiering av gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning som ordnas av samkommuner och privata utbildningsanordnare

Åren 2017—2019 beviljas samkommunerna för sådan utbildning som avses i gymnasielagen 98,96 procent och för grundläggande yrkesutbildning 99,10 procent av den finansiering som avses i 1 mom.

8§

Kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för utbildning som avses i gymnasielagen och för yrkesutbildning

Kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för gymnasieutbildning utgör 58,11 procent, av driftskostnaderna för grundläggande yrkesutbildning 52,52 procent och av driftskostnaderna för utbildning som förbereder invandrare och personer med ett främmande språk som modersmål för gymnasieutbildning 50 procent av det belopp som fås när det belopp som beräknats enligt 2 och 3 mom. divideras med antalet invånare i hela landet och det därigenom erhållna beloppet multipliceras med kommunens invånarantal.

8 a §

Beräkning av det belopp som läggs till kommunens självfinansieringsandel med anledning av att kommunens finansieringsandel för yrkeshögskolor stryks från och med år 2016

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 8 § 4 mom. om beräkningen av det årliga belopp som läggs till kommunens självfinansieringsandel, ska den uppskattade förändringen i kostnadsnivån för finansåret inte beaktas under åren 2016, 2018 och 2019.

10 §

Statsandelen för driftskostnaderna för yrkesinriktad tilläggsutbildning

När en kommun eller samkommun beviljas statsandelar för yrkesinriktad tilläggsutbildning beaktas åren 2017—2019 98,93 procent av det belopp som utgör grund för den statsandel som avses i 1 mom.

11 §

Finansiering av förskoleundervisning och grundläggande utbildning

För sådan verksamhet som avses i 2 § 2 mom. 1—4, 9 och 11 punkten och för sådant tillägg för internatskola som avses i 2 § 2 mom. 5 punkten beviljas en kommun, en samkommun eller en privat utbildningsanordnare som har fått ett tillstånd att ordna utbildning enligt 7 § i lagen om grundläggande utbildning finansiering till ett belopp som fås genom att antalet prestationer multipliceras med priset per enhet för prestationen i enlighet med 5 § 3 punkten. För sådan skolhemsförhöjning som avses i 2 § 2 mom. 5 punkten och för sådan verksamhet som avses i 2 § 2 mom. 7 punkten beviljas en privat utbildningsanordnare som har fått ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning dessutom finansiering till ett belopp som fås genom att antalet prestationer multipliceras med priset per enhet för prestationen i enlighet med 5 § 3 punkten.

En anordnare av grundläggande utbildning som har fått ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning beviljas för tiden från ingången av den månad under vilken verksamheten inleds till utgången av det finansår för vilket anordnaren inte får sådan hemkommunsersättning för förskoleundervisning och grundläggande utbildning

ning som avses i lagen om statsandel för kommunal basservice finansiering till ett belopp som motsvarar den nämnda ersättningen. När verksamheten inleds beräknas finansieringen enligt det kalkylerade antalet elever. Skillnaden mellan det faktiska och uppskattade elevantalet beaktas vid finansieringen av det år som följer på året efter det aktuella finansåret. Finansiering för inledande av verksamhet beviljas när en privat utbildningsanordnare beviljas ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning eller när tillståndet utvidgas till att omfatta förskoleundervisning eller grundläggande utbildning och när undervisningen utvidgas till att omfatta nya årskurser.

Vid beviljande av finansiering för det första året av en tvåårig förskoleundervisning som ingår i ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning används som pris per enhet i fråga om de elever som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds ett belopp som motsvarar den hemkommunsersättning för sexåringar som avses i 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice.

För de tilläggskostnader som föranleds av flexibel grundläggande utbildning kan kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare, utöver vad som i lagen om statsandel för kommunal basservice föreskrivs om statsandelen för grundläggande utbildning, beviljas ett belopp som fås när det antal elever som deltar i den flexibla grundläggande utbildningen multipliceras med det per elev bestämda priset per enhet för den nämnda utbildningen.

För sådan undervisning som ordnas utomlands kan finansieringen per elev höjas eller sänkas. Bestämmelser om höjningens maximi- och minimibelopp får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om landsspecifika höjningar eller sänkningar får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

Åren 2017—2019 beviljas kommunerna och samkommunerna 98,97 procent av den finansiering som avses i 1 mom.

När en kommun, en samkommun eller en privat utbildningsanordnare som har fått ett sådant tillstånd som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning att ordna utbildning beviljas i denna paragraf avsedd finansiering under åren 2020—2022, multipliceras finansieringen enligt 1 mom. med 1,0098.

11 a §

Övergångsersättning år 2017 vid förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen

Utöver vad som föreskrivs i 11 § ska en kommun, en samkommun eller en privat utbildningsanordnare som har fått ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning beviljas övergångsersättning år 2017 vid förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen. Övergångsersättningens belopp fås genom att de elevantal som avses i 2 mom. multipliceras med de priser per enhet och elev som anges i momentet. För privata utbildningsanordnare höjs priset per enhet dessutom i enlighet med 32 § 3 mom.

Vid beräkning av övergångsersättningen beaktas i elevantalet de elever i åldern 6—16 år som på beräkningsdagen hösten 2016 har anmälts som elever och som deltagit i den förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning och vars undervisning har inletts tidigast den 21 september 2015 och avslutats senast den 19 september 2016 och som fått undervisning i minst fyra månader i en följd. Priset per enhet och elev är 4 046,13 euro för de elever som deltagit i undervisningen i minst fyra men mindre än åtta månader och 8 092,27 euro för de elever som deltagit i undervisningen i minst åtta månader.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av 12 och 48 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1690/2015) tillämpas inte 12 § 2 mom. på den finansiering som beviljas 2017.

20 §

Statsandelen för driftskostnaderna för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar

När en kommun eller samkommun beviljas statsandelar åren 2017—2019 beaktas 97,98 procent av grunden för statsandelen enligt 1 mom.

22 §

Statsandelen för driftskostnaderna för museer, teatrar och orkestrar

För driftskostnaderna för ett museum, en teater eller en orkester beviljas dess huvudman i statsandel 37 procent av det belopp som utgör grund för statsandelen och som fås när det antal kalkylerade årsverken som fastställts för huvudmannen för museet, teatern eller orkestern multipliceras med det pris per enhet och årsverke som bestäms i enlighet med 35 § 1 mom.

När en kommun eller samkommun som är huvudman för ett museum, en teater eller en orkester beviljas statsandelar beaktas åren 2017—2019 i fråga om museerna 98,29 procent, i fråga om teatrarna 97,72 procent och i fråga om orkestrarna 97,34 procent av det belopp som utgör grund för den statsandel som avses i 1 mom.

23 b §

Avdrag från det genomsnittliga priset per enhet

Trots det som föreskrivs i 1 mom. ska det genomsnittliga priset per enhet för gymnasieutbildning dock vara minst 5 954,28 euro, det genomsnittliga priset per enhet för grundläggande konstundervisning minst 74,92 euro och det genomsnittliga priset per enhet för grundläggande yrkesutbildning minst 10 278,43 euro.

24 §

Priserna per enhet för gymnasier

Priserna per enhet för studerande vid gymnasier beräknas årligen på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har orsakats av den utbildning som avses i gymnasielagen under året före det år som föregår det år då priserna per enhet bestäms. Vid beräkning av priserna per enhet beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning utomlands eller studerande som får sådan undervisning. Vid beräkning av priserna per enhet viktas antalet studerande som inlett studierna efter att de fyllt 18 år med koefficienten 0,58. Vid beräkning av priserna per enhet viktas antalet studerande som deltar i utbildning som förbereder för gymnasieutbildning med koefficienten 1,21.

Åren 2020—2022 utökas de riksomfattande totalkostnaderna för den utbildning som avses i gymnasielagen med 5 742 000 euro.

25 §

Priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning

Åren 2020—2022 utökas de riksomfattande totalkostnaderna för den grundläggande yrkesutbildningen med 9 089 000 euro.

28 §

Priserna per enhet för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar

Åren 2020—2022 utökas de riksomfattande totalkostnaderna för den grundläggande konstutbildningen med 748 000 euro.

29 §

Priserna per enhet för förskoleundervisning och grundläggande utbildning

Priserna per enhet för de verksamheter som avses i 2 § 2 mom. 1—5 och 9 punkten fås genom att man från den grunddel av hemkommunsersättningen som finansministeriet bestämt i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice drar av 194,08 euro och multiplicerar skillnaden med följande koefficienter:

	per elev	per närvaro- månad	per kurs
Påbyggnadsundervisning	1,26		
Förlängd läroplikt, förskoleundervisning för femåringar	1,41		
Tilläggsfinansiering för den förlängda läroplikten, elever med mycket svår utvecklingsstörning	4,76		
Tilläggsfinansiering för den förlängda läroplikten, andra elever än elever med mycket svår utvecklingsstörning	2,97		
Tillägg för internatskola	0,46		
Skolhemsförhöjning	1,86		
Undervisning utomlands enligt lagen om grundläggande utbildning	1,23		
Förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen		0,186	
Annan grundläggande utbildning enligt 46 § i lagen om grundläggande utbildning än den som avses i 2 mom. i den paragrafen			0,046

Utöver priset per enhet för påbyggnadsundervisning får utbildningsanordnaren en tilläggsfinansiering som motsvarar tilläggsfinansieringen för förlängd läroplikt för de elever som om-

fattades av den förlängda läroplikten när de slutförde den grundläggande utbildningens lärokurs.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen de priser per enhet och elev eller prestation som avses i denna paragraf.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen i enlighet med 11 § priserna per enhet för sådan verksamhet som avses i 2 § 2 mom. 7 och 11 punkten.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten priset per enhet för sådan flexibel grundläggande utbildning som avses i 2 § 2 mom. 6 punkten.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten och i enlighet med 46 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning priset per enhet för sådana kurser som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs och som avläggs av elever som slutför enskilda läroämnena.

35 §

Priset per enhet för museer, teatrar och orkestrar

Åren 2020—2022 utökas museernas driftskostnader med 324 000 euro, teaternas driftskostnader med 233 000 euro och orkestrarnas driftskostnader med 426 000 euro.

35 a §

Avdrag från priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar

Från de priser per enhet för museer, teatrar och orkestrar som beräknas i enlighet med 35 § 1—3 mom. dras årligen följande belopp av:

- 1) från priset per enhet för museer 15 996 euro,
- 2) från priset per enhet för teatrar 10 323 euro,
- 3) från priset per enhet för orkestrar 10 253 euro.

45 a §

Statsunderstöd för kompetensprogrammet för unga vuxna och för yrkesutbildning för invandrare

Utöver det som föreskrivs i 5 § 1 och 2 punkten kan handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning, grundläggande yrkesutbildning som ordnas vid en läroanstalt och utbildning som förbereder för yrkesexamen eller specialyrkesexamen samt ordnande av fristående examina finansieras med statsunderstöd. Statsunderstöd kan inom ramen för de anslag som anvisats i statsbudgeten beviljas för kompetensprogrammet för unga vuxna och för sådan yrkesutbildning för invandrare som finansieras genom statsunderstöd.

Genom statsunderstöd som beviljas av anslaget för kompetensprogrammet för unga vuxna kan studierna finansieras för studerande som inte slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller som saknar examen efter denna och som var i åldern 20—29 det år utbildningen inleddes. Grundläggande yrkesutbildning som förbereder för fristående examen och som ordnas vid en läroanstalt, utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen och som ordnas vid en läroanstalt, examenstillfällen samt stöd-, handlednings- och rådgivningstjänster kan finansieras genom statsunderstöd.

Genom statsunderstöd som beviljas av anslaget för yrkesutbildning för invandrare kan studierna 2017 finansieras för de invandrare som avses i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration (1386/2010). Yrkesinriktade grundexamina som ordnas som grundläggande yrkesutbildning vid en läroanstalt, yrkesinriktade grundexamina som ordnas som fristående examina

och utbildning som förbereder för dessa examina och som ordnas vid en läroanstalt, utbildning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning, yrkesexamina och specialyrkesexamina och utbildning som förbereder för dessa examina och som ordnas både vid en läroanstalt och i form av läroavtalsutbildning samt stöd-, handlednings- och rådgivningstjänster kan finansieras genom statsunderstöd.

Statsunderstöd kan beviljas utbildningsanordnare som avses i 8 § i lagen om grundläggande yrkesutbildning och i 4 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Statsunderstöd kan beviljas för grundläggande yrkesutbildning och för ordnande av examenstillfällen samt för utbildning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning, om det i ansökan ingår en plan som visar att sökanden ordnar grundläggande yrkesutbildning med statsandelsfinansiering i sådan omfattning att det antal studerande som ligger till grund för finansieringen för finansåret enligt 48 § 1 mom. nås. Statsunderstöd kan beviljas för ordnande av yrkes- och specialyrkesexamina vid en läroanstalt och för ordnande av examenstillfällen, om det i ansökan ingår en plan som visar att sökanden ordnar utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen med statsandelsfinansiering minst i en omfattning som motsvarar det antal studerandeårsverken som undervisnings- och kulturministeriet i enlighet med 49 § 1 mom. har fastställt som grund för statsandelsfinansieringen för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen vid en läroanstalt. Statsunderstöd kan beviljas för yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning och för ordnande av examenstillfällen, om det i ansökan ingår en plan som visar att sökanden ordnar yrkesinriktad tilläggsutbildning i form av läroavtalsutbildning minst i en omfattning som motsvarar det antal studerande som undervisnings- och kulturministeriet i enlighet med 49 § 1 mom. har fastställt som grund för statsandelsfinansieringen för den yrkesinriktade tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning.

Statsunderstöd som avses i denna paragraf får inte användas för sådana kostnader för studerande som finansieras med stöd av 6, 7 eller 10 § eller som sådan arbetskraftsutbildning som avses i 5 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

48 §

Beräkning av antalet studerande och elever

För gymnasier och yrkesutbildning beräknas finansieringen för finansåret enligt det genomsnittliga antalet studerande det år som föregår finansåret. För grundläggande yrkesutbildning beräknas finansieringen för finansåret dock högst enligt det antal som motsvarar 87,56 procent av det totala antalet studerande enligt tillståndet att ordna utbildning. Dessutom kan sådana kalkylerade förändringar i antalet studerande beaktas som orsakas av lag eller förordning, en föreskrift eller ett beslut av en statlig myndighet som grundar sig på lag eller förordning, eller av statsbudgeten. Vid beräkningen av priserna per enhet tillämpas dock antalet elever och studerande hösten det år som föregår finansåret. När verksamheten inleds beräknas finansieringen enligt det kalkylerade antalet elever.

En studerande eller en elev kan under samma tid räknas som en sådan prestation som utgör grund för finansiering inom endast en utbildning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag.

De elever, studerande och andra prestationer som inte har anmälts till statsbidragsmyndigheten inom utsatt tid kan lämnas obeaktade vid beräkningen av grunden för finansieringen.

48 a §

Prestationer inom den grundläggande utbildningen som används som grund för finansieringen

För sådan grundläggande utbildning som finansieras enligt denna lag beräknas finansieringen för finansåret enligt elevantalet den 20 september det år som föregår finansåret, med undantag av finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen och den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning.

När verksamheten inleds beräknas finansieringen enligt det uppskattade antalet elever eller studerande eller annan prestation, med undantag av sådana kurser som i enlighet med 46 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning avläggs av studerande som slutför enskilda läroämnena. Skillnaden mellan det faktiska och uppskattade antalet elever och prestationer beaktas vid finansieringen av det år som följer på året efter det aktuella finansåret.

Vid beräkningen av finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen beaktas det uppskattade antalet närvaromånader under finansåret och skillnaden mellan det faktiska och det uppskattade antalet närvaromånader under året före det år som föregår finansåret. Med en närvaromånad avses inom den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen en tidsperiod på 30 kalenderdagar under vilken en elev har varit elev hos utbildningsanordnaren. Det uppskattade antalet närvaromånader under finansåret motsvarar utfallet året före det år som föregår finansåret. Undervisnings- och kulturministeriet kan på ansökan av utbildningsanordnaren ändra uppskattningen på grundval av betydande förändringar i antalet studerande. Som grund för finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen kan för en elevs del godkännas högst nio närvaromånader. För privata utbildningsanordnare för vilka ett högsta tillåtet antal studerande har fastställts i tillståndet att ordna utbildning kan det som grund för finansieringen under finansåret godkännas högst det antal månader som fås när det högsta tillåtna antalet studerande enligt tillståndet multipliceras med nio.

Vid beräkningen av finansieringen av den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning, med undantag av den utbildning som avses 2 mom. i den paragrafen, beaktas det uppskattade antalet slutförda kurser under finansåret och skillnaden mellan det faktiska och det uppskattade antalet slutförda kurser under året före det år som föregår finansåret. Det uppskattade antalet kurser under finansåret motsvarar utfallet året före det år som föregår finansåret. Undervisnings- och kulturministeriet kan på ansökan av utbildningsanordnaren ändra uppskattningen på grundval av betydande förändringar i antalet studerande.

Finansieringen för finansåret för sådana studier som avses i 46 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning räknas utifrån antalet kurser som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs och som slutförts under det läsår som föregår finansåret.

Som grund för finansieringen av den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning kan godkännas högst 100 kurser för sådana studerande som behöver undervisning i inlednings- och slutskedet av den grundläggande undervisningen och högst 130 kurser för sådana studerande som dessutom behöver undervisning i läskunnighetsskedet. För privata utbildningsanordnare för vilka ett högsta tillåtet antal studerande har fastställts i tillståndet att ordna utbildning kan det som grund för finansieringen under finansåret godkännas högst det antal kurser som fås när det högsta tillåtna antalet studerande enligt tillståndet multipliceras med 30.

Den ansökan som avses i 3 och 4 mom. ska göras före utgången av september månad det år som föregår finansåret.

48 b §

Prestationer som 2017 och 2018 används som grund för finansieringen inom den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen

Med avvikelse från det som i 48 a § 3 mom. föreskrivs om beräkningen av finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen ska vid beräkningen av finansieringen för finansåren 2017 och 2018 skillnaden mellan antalet faktiska och uppskattade närvaromånader under året före det år som föregår finansåret inte beaktas.

Undervisnings- och kulturministeriet kan åren 2017 och 2018 på ansökan av utbildningsordnaren ändra den uppskattning av antalet närvaromånader under finansåret som avses i 48 a §. Ansökan ska göras före utgången av augusti månad under finansåret.

48 c §

Prestationer som 2017 och 2018 används som grund för finansieringen av den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning

Med avvikelse från det som i 48 a § 4 mom. föreskrivs om beräkningen av finansieringen av den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning ska vid beräkningen av finansieringen för finansåren 2017 och 2018 skillnaden mellan antalet faktiska och uppskattade kurser under året före det år som föregår finansåret inte beaktas.

Undervisnings- och kulturministeriet kan åren 2017 och 2018 på ansökan av utbildningsordnaren ändra den uppskattning av antalet slutförda kursen under finansåret som avses i 48 a §. Ansökan ska göras före utgången av augusti månad under finansåret.

50 §

Beviljande och justering av finansiering

Undervisnings- och kulturministeriet beviljar utan ansökan kommunen eller en annan anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 och 2 § de statsandelar som avses i 6, 10 och 19—22 § samt sådan finansiering för driftskostnader som avses i 7 och 11 §.

Med undantag för sådan finansiering som avses i 10 § 1 och 3 mom. och 11 § justerar undervisnings- och kulturministeriet före utgången av finansåret den finansiering som beviljats i enlighet med 1 mom. så att den överensstämmer med det genomsnittliga antalet studerande under finansåret. Finansieringen för grundläggande yrkesutbildning justeras dock så att den högst motsvarar 87,56 procent av det totala antal studerande som fastställts i tillståndet att ordna yrkesutbildning.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. beviljar undervisnings- och kulturministeriet år 2017 den övergångsersättning vid sådan förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som avses i 11 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 11 a § och 50 § 3 mom. gäller till och med den 31 december 2017. Lagens 45 a, 48 b och 48 c § gäller till och med den 31 december 2018.

2.

Lag

om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) 11 b § 2 mom., sådant det lyder i lag 1608/2015, och
fogas till 9 §, sådan den lyder i lag 579/2015, ett nytt 3 mom. och till 11 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 11 mom. som följer:

9 §

Statsandelens belopp

När statsandel beviljas folkhögskolor, medborgarinstitut, sommaruniversitet eller idrottsutbildningscenter vars huvudman är en kommun eller en samkommun, beaktas åren 2017—2019 i fråga om folkhögskolorna 98,53 procent, i fråga om medborgarinstituten 98,19 procent, i fråga om sommaruniversiteten 98,65 procent och i fråga om idrottsutbildningscentren 99,10 procent av statsandelsgrunden enligt 8 §.

11 §

Pris per enhet

Åren 2020—2022 utökas driftskostnaderna för verksamheten vid läroanstalterna för fritt bildningsarbete för folkhögskolornas del med 55 000 euro, för de riksomfattande idrottsutbildningscentrens del med 8 000 euro, för medborgarinstitutens del med 1 252 000 euro och för sommaruniversitetens del med 9 000 euro.

11 b §

Avdrag från priset per enhet för läroanstalter

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. är priset per enhet för en folkhögskolas studerandevecka dock minst 297,48 euro, priset per enhet för ett riksomfattande idrottsutbildningscenters studerandedygn minst 88,20 euro, priset per enhet för ett medborgarinstituts undervisningstimme

RP 177/2016 rd

minst 82,91 euro, priset per enhet för ett sommaruniversitets undervisningstimme minst 156,94 euro och priset per enhet för en studiecentrals undervisningstimme minst 107,19 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 6 oktober 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Inrikesminister Paula Risikko

1.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 12—18 § och 48 § 3 mom.,
av dem 12 § sådan den lyder i lagarna 1607/2015 och 1690/2015, 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1607/2015, 14, 15 och 18 § sådana de lyder i lag 1607/2015 och 17 § sådan den lyder i lag 1410/2014,
ändras 2 § 2 mom. 2—5, 7 och 10 punkten, 5 § 3 punkten, 8 § 1 mom., 8 a, 11 och 22 §, 23 b § 2 mom., 24 § 1 mom., 29 och 35 a §, 48 § 1, 4 och 5 mom. samt 50 §,
av dem 2 § 2 mom. 4—5 punkten, 5 § 3 punkten, 8 § 1 mom., 24 § 1 mom. och 50 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1410/2014, 8 a och 11 §, 23 b § 2 mom. och 35 a § sådana de lyder i lag 1607/2015, 29 § och 50 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1511/2011, 48 § 1 mom. sådant det lyder i lag 486/2013 och 50 § sådan den lyder i lagarna 1410/2014 och 1511/2011, och
fogas till 2 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 1410/2014, nya 3 a, 3 b och 11 punkter, till 6 §, sådan den lyder i lag 1410/2014, ett nytt 3 mom., till 7 § ett nytt 3 mom., till 10 § ett nytt 4 mom., temporärt till lagen en ny 11 a §, till 20 § ett nytt 2 mom., till 24 § ett nytt 10 mom., till 25 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1511/2011, 892/2013, 1410/2014 och 248/2015, ett nytt 8 mom., till 28 §, sådan den lyder i lag 1410/2014, ett nytt 2 mom., till 35 § ett nytt 5 mom. temporärt till lagen en ny 45 a §, till lagen en ny 48 a § och temporärt till lagen nya 48 b och 48 c § samt till 50 §, sådan den lyder i lag 1511/2011 och 1410/2014, temporärt ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpning av lagen i vissa fall

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom., föreskrivs i denna lag om finansieringen av

2) sådan förberedande undervisning som enligt 5 § i lagen om grundläggande utbildning ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen,

3) sådan förskoleundervisning och grundläggande utbildning som enligt lagen om grundläggande utbildning ordnas för andra än läropliktiga,

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpning av lagen i vissa fall

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom., föreskrivs i denna lag om finansieringen av

2) sådan förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning,

3 a) förskoleundervisning enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning för elever som omfattas av förlängd läroplikt och som fyller fem år det år som förskoleunder-

Gällande lydelse

4) de tilläggskostnader som föranleds av grundläggande utbildning för elever som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning och för gravt handikappade och andra handikappade elever,

5) tillägg för internatskola som ordnar sådan undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning och skolhemsförhöjning för privata anordnare av grundläggande utbildning,

7) inledandet av verksamheten hos en privat anordnare av grundläggande utbildning,

10) sådan grundläggande konstundervisning som avses i 11 § 3 mom. i lagen om grundläggande konstundervisning och som finansieras enligt antalet undervisningstimmar.

5 §

Grunden för beräkning av finansieringen

Finansieringen för driftskostnaderna bestäms enligt kalkylerade grunder. Finansieringen bestäms

3) för i lagen om grundläggande utbildning avsedd påbygggnadsundervisning, förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen, förskoleundervisning och grundläggande ut-

Föreslagen lydelse

visningen inleds,

3 b) sådan grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning,

4) de tilläggskostnader som föranleds av *förskoleundervisning* och grundläggande utbildning för elever med mycket svår utvecklingsstörning och *andra som omfattas* av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. och 26 a § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning,

5) tillägg för internatskola som ordnar sådan undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning, i fråga om de elever som erbjuds inkvartering och måltider, och skolhemsförhöjning för sådan privat anordnare av grundläggande utbildning *som enligt tillståndet att ordna grundläggande utbildning har som särskild utbildningsuppgift att ordna skolhemsundervisning,*

7) inledande av verksamheten hos en privat anordnare av grundläggande utbildning som har fått ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning,

10) sådan grundläggande konstundervisning som avses i 11 § 3 mom. i lagen om grundläggande konstundervisning och som finansieras enligt antalet undervisningstimmar,

11) det första året av en tvåårig förskoleundervisning som omfattas av ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning, i fråga om de elever som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds.

5 §

Grunden för beräkning av finansieringen

Finansieringen för driftskostnaderna bestäms enligt kalkylerade grunder. Finansieringen bestäms

3) för sådan påbygggnadsundervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning, förskoleundervisning enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning för femåriga elever som omfattas av den förlängda läroplik-

Gällande lydelse

bildning som ordnas för andra än läropliktiga samt undervisning som ordnas utomlands, undervisning som grundar sig på förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, skolhemsundervisning, grundläggande utbildning som ordnas vid en internatskola och för flexibel grundläggande utbildning på basis av antalet elever och det per elev bestämda priset per enhet.

6 §

Kommunens statsandel och grunden för statsandelen för utbildning som avses i gymnasielagen och för grundläggande yrkesutbildning

7 §

Finansiering av gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning som ordnas av samkommuner och privata utbildningsanordnare

Föreslagen lydelse

ten, undervisning som ordnas utomlands, undervisning som grundar sig på förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, skolhemsundervisning, grundläggande utbildning som ordnas vid en internatskola, förskoleundervisning under det första året av en tvåårig förskoleundervisning som omfattas av ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning, flexibel grundläggande utbildning och inledandet av verksamhet som privat utbildningsanordnare på basis av antalet elever och det per elev bestämda priset per enhet, för sådan grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning på basis av antalet kurser och det per kurs bestämda priset per enhet och för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen på basis av antalet närvaromånader och det per närvaromånad bestämda priset per enhet,

6 §

Kommunens statsandel och grunden för statsandelen för utbildning som avses i gymnasielagen och för grundläggande yrkesutbildning

När kommunen beviljas statsandelar åren 2017—2019 beaktas 98,96 procent av grunden för statsandelen enligt 2 mom. 1 punkten för sådan utbildning som avses i gymnasielagen och 99,10 procent av grunden för statsandelen för sådan grundläggande yrkesutbildning som avses i 2 mom. 2 punkten.

7 §

Finansiering av gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning som ordnas av samkommuner och privata utbildningsanordnare

Åren 2017—2019 beviljas samkommunerna för sådan utbildning som avses i gymnasielagen 98,96 procent och för grundläggande yrkesutbildning 99,10 procent av den finansiering som avses i 1 mom.

Gällande lydelse

8 §

Kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för utbildning som avses i gymnasielagen och för yrkesutbildning

Kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning utgör 58,11 procent och av driftskostnaderna för utbildning som förbereder invandrare och personer med ett främmande språk som modersmål för gymnasieutbildning 50 procent av det belopp som fås när det belopp som beräknats enligt 2 och 3 mom. divideras med antalet invånare i hela landet och det därigenom erhållna beloppet multipliceras med kommunens invånarantal.

8 a §

Beräkning av det belopp som läggs till kommunens självfinansieringsandel med anledning av att kommunens finansieringsandel för yrkeshögskolor stryks från och med år 2016

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 8 § 4 mom. om beräkningen av det årliga belopp som läggs till kommunens självfinansieringsandel, ska den uppskattade förändringen i kostnadsnivån för finansåret inte beaktas under åren 2016–2019.

10 §

Statsandelen för driftskostnaderna för yrkesinriktad tilläggsutbildning

Föreslagen lydelse

8 §

Kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för utbildning som avses i gymnasielagen och för yrkesutbildning

Kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för gymnasieutbildning utgör 58,11 procent, av driftskostnaderna för grundläggande yrkesutbildning 52,52 procent och av driftskostnaderna för utbildning som förbereder invandrare och personer med ett främmande språk som modersmål för gymnasieutbildning 50 procent av det belopp som fås när det belopp som beräknats enligt 2 och 3 mom. divideras med antalet invånare i hela landet och det därigenom erhållna beloppet multipliceras med kommunens invånarantal.

8 a §

Beräkning av det belopp som läggs till kommunens självfinansieringsandel med anledning av att kommunens finansieringsandel för yrkeshögskolor stryks från och med år 2016

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 8 § 4 mom. om beräkningen av det årliga belopp som läggs till kommunens självfinansieringsandel, ska den uppskattade förändringen i kostnadsnivån för finansåret inte beaktas under åren 2016, 2018 och 2019.

10 §

Statsandelen för driftskostnaderna för yrkesinriktad tilläggsutbildning

När en kommun eller samkommun beviljas statsandelar för yrkesinriktad tilläggsutbildning beaktas åren 2017–2019 98,93 procent av det belopp som utgör grund för den statsandel som avses i 1 mom.

Gällande lydelse

11 §

Finansiering av påbyggnadsundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning

För sådan påbyggnadsundervisning som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning beviljas kommunen, samkommunen eller en privat undervisningsanordnare som har fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning finansiering till ett belopp som fås när man från hemkommunsersättningen grunddel, som fastställts i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, drar av 194,08 euro, och den erhållna skillnaden multipliceras med talet 1,26 och med elevantalet inom påbyggnadsundervisningen för den grundläggande utbildningen.

Föreslagen lydelse

11 §

Finansiering av förskoleundervisning och grundläggande utbildning

För sådan verksamhet som avses i 2 § 2 mom. 1—4, 9 och 11 punkten och för sådant tillägg för internatskola som avses i 2 § 2 mom. 5 punkten beviljas en kommun, en samkommun eller en privat utbildningsanordnare som har fått ett tillstånd att ordna utbildning enligt 7 § i lagen om grundläggande utbildning finansiering till ett belopp som fås genom att antalet prestationer multipliceras med priset per enhet för prestationen i enlighet med 5 § 3 punkten. För sådan skolhemsförhöjning som avses i 2 § 2 mom. 5 punkten och för sådan verksamhet som avses i 2 § 2 mom. 7 punkten beviljas en privat utbildningsanordnare som har fått ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning dessutom finansiering till ett belopp som fås genom att antalet prestationer multipliceras med priset per enhet för prestationen i enlighet med 5 § 3 punkten.

En anordnare av grundläggande utbildning som har fått ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning beviljas för tiden från ingången av den månad under vilken verksamheten inleds till utgången av det finansår för vilket anordnaren inte får sådan hemkommunsersättning för förskoleundervisning och grundläggande utbildning som avses i lagen om statsandel för kommunal basservice finansiering till ett belopp som motsvarar den nämnda ersättningen. När verksamheten inleds beräknas finansieringen enligt det kalkylerade antalet elever. Skillnaden mellan det faktiska och uppskattade elevantalet beaktas vid finansieringen av det år som följer på året efter det aktuella finansåret. Finansiering för inledande av verksamhet beviljas när en privat utbildningsanordnare beviljas ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning eller när tillståndet utvidgas till att omfatta förskoleundervisning eller grundläggande utbildning och när undervisningen utvidgas till att omfatta nya årskurser.

Vid beviljande av finansiering för det första året av en tvåårig förskoleundervis-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ning som ingår i ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning används som pris per enhet i fråga om de elever som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds ett belopp som motsvarar den hemkommunsersättning för sexåringar som avses i 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice.

För de tilläggskostnader som föranleds av flexibel grundläggande utbildning kan kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare, utöver vad som i lagen om statsandel för kommunal basservice föreskrivs om statsandelen för grundläggande utbildning, beviljas ett belopp som fås när det antal elever som deltar i den flexibla grundläggande utbildningen multipliceras med det per elev bestämda priset per enhet för den nämnda utbildningen.

För sådan undervisning som ordnas utomlands kan finansieringen per elev höjas eller sänkas. Bestämmelser om höjningens maximi- och minimibelopp får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om landsspecifika höjningar eller sänkningar får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

Åren 2017—2019 beviljas kommunerna och samkommunerna 98,97 procent av den finansiering som avses i 1 mom.

När en kommun, en samkommun eller en privat utbildningsanordnare som har fått ett sådant tillstånd som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning att ordna utbildning beviljas i denna paragraf avsedd finansiering under åren 2020—2022, multipliceras finansieringen enligt 1 mom. med 1,0098.

11 a §

(ny)

Övergångsersättning år 2017 vid förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen

Utöver vad som föreskrivs i 11 § ska en kommun, en samkommun eller en privat utbildningsanordnare som har fått ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning beviljas övergångsersättning år 2017 vid förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen. Övergångsersättningens belopp fås genom att de elevantal som avses i 2

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

mom. multipliceras med de priser per enhet och elev som anges i momentet. För privata utbildningsanordnare höjs priset per enhet dessutom i enlighet med 32 § 3 mom.

Vid beräkning av övergångsersättningen beaktas i elevantalet de elever i åldern 6—16 år som på beräkningsdagen hösten 2016 har anmälts som elever och som deltagit i den förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning och vars undervisning har inletts tidigast den 21 september 2015 och avslutats senast den 19 september 2016 och som fått undervisning i minst fyra månader i en följd. Priset per enhet och elev är 4 046,13 euro för de elever som deltagit i undervisningen i minst fyra men mindre än åtta månader och 8 092,27 euro för de elever som deltagit i undervisningen i minst åtta månader.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av 12 och 48 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1690/2015) tillämpas inte 12 § 2 mom. på den finansiering som beviljas 2017.

12 §

Finansiering av förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen (upphävs)

För sådan förberedande undervisning som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning och som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen beviljas kommunen, samkommunen eller en privat undervisningsanordnare som har fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning finansiering till ett belopp som fås när man från hemkommuners ersättningens grunddel, som fastställts i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, drar av 194,08 euro, och den erhållna skillnaden multipliceras med talet 2,49 och med det eventual som avses i denna paragraf.

Gällande lydelse

Beloppet av den i 1 mom. avsedda finansiering som beviljas för de i 48 § 7 mom. avsedda elever som har fått undervisning i minst fyra men mindre än åtta månader i en följd multipliceras med talet 0,5.

Föreslagen lydelse

13 §

Finansiering av förskoleundervisning och grundläggande utbildning för andra än läropliktiga (upphävs)

För sådan grundläggande utbildning som ordnas för andra än läropliktiga samt för sådan förskoleundervisning som föregår fullgörande av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, beviljas kommunen, samkommunen eller en privat undervisningsanordnare som har fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning finansiering till ett belopp som fås när man från hemkommunsersättningens grunddel, som fastställts i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, drar av 194,08 euro, och den erhållna skillnaden multipliceras med talet 1,41 och med det relevantantal som avses i denna paragraf. (30.12.2015/1607)

För sådan utbildning som avses i 46 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning minskas grunddelen av den hemkommunsersättning som avses i 1 mom. med 49 procent. Minskningen gäller dock inte i fråga om studerande vid internatskolor eller elever inom förskoleundervisning.

För sådana slutförda läroämnen som avses i 46 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning och som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs beviljas en sådan anordnare av grundläggande utbildning som avses i 1 mom. ett belopp som fås när det pris per enhet som fastställts inom ramen för statsbudgeten multipliceras med det kalkylerade relevantantalet. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om hur slutförda läroämnen eller kurser omvandlas till ett kalkylerat relevantantal.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Tilläggsfinansiering för i lagen om grundläggande utbildning avsedd förlängd läroplikt (upphävs)

Utöver vad som i lagen om statsandel för kommunal basservice och i 13 § 1 mom. i denna lag föreskrivs om den statsandel som beviljas för driftskostnaderna för sådan utbildning som hänför sig till den 11-åriga läroplikt som avses i 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, beviljas kommunen, samkommunen eller en privat undervisningsanordnare som fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning, som tilläggsfinansiering för den nämnda utbildningen ett belopp som fås när man från hemkommunsersättningens grunddel enligt 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice drar av 194,08 euro, och den erhållna skillnaden multipliceras med talet 2,97 och med det relevanttal som avses i denna paragraf och utökas med det belopp som fås när man från hemkommunsersättningens grunddel enligt 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice drar av 194,08 euro, och den erhållna skillnaden multipliceras med talet 1,79 och med antalet mycket gravt utvecklingsstörda elever.

15 §

Tillägg för internatskola och skolhemsförhöjning (upphävs)

För elever som erbjuds inkvartering och måltider vid en internatskola som ordnar sådan utbildning som avses i lagen om grundläggande utbildning beviljas kommunen, samkommunen eller en privat undervisningsanordnare ett belopp som fås när man från hemkommunsersättningens grunddel, som fastställts i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, drar av 194,08 euro, och den erhållna skillnaden multipliceras med talet 0,46 och med antalet elever som inkvarteras vid internatskolan.

För elever som får undervisning vid ett skolhem beviljas en sådan privat anordnare av grundläggande utbildning som enligt till-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ståndet att ordna grundläggande utbildning såsom särskild utbildningsuppgift har ålagts att ordna skolhemsundervisning, tilläggsfinansiering till ett belopp som fås när man från hemkommunersättningens grunddel, som fastställts i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, drar av 194,08 euro, och den erhållna skillnaden multipliceras med talet 1,86 och med antalet elever som får skolhemsundervisning.

16 §

Tillägg för flexibel grundläggande utbildning (upphävs)

För de tilläggskostnader som föranleds av flexibel grundläggande utbildning kan kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare, utöver vad som i lagen om statsandel för kommunal basservice bestäms om statsandelen för grundläggande utbildning, beviljas ett belopp som fås när det antal elever som deltar i den flexibla grundläggande utbildningen multipliceras med det per elev bestämda priset per enhet för den nämnda utbildningen.

17 §

Inledande av verksamhet som privat anordnare av grundläggande utbildning (upphävs)

För tiden från ingången av den månad under vilken verksamheten inleds till utgången av det räkenskapsår för vilket en privat anordnare av grundläggande utbildning som har fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning inte får sådan hemkommunersättning som avses i 37 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, beviljas utbildningsanordnaren för inledande av verksamheten ett belopp som motsvarar den nämnda ersättningen.

18 §

Finansiering av sådan utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning som ordnas utomlands (upphävs)

För sådan utbildning som ordnas utomlands beviljas utbildningsanordnaren finan-

Gällande lydelse

siering till ett belopp som fås när man från hemkommunsersättningens grunddel, som fastställts i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, drar av 194,08 euro, och den erhållna skillnaden multipliceras med talet 1,23 och med det relevantantal som avses i denna paragraf. Finansieringen per elev kan höjas eller sänkas genom förordning av statsrådet eller förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

20 §

Statsandelen för driftskostnaderna för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar

Föreslagen lydelse

20 §

Statsandelen för driftskostnaderna för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar

När en kommun eller samkommun beviljas statsandelar åren 2017–2019 beaktas 97,98 procent av grunden för statsandelen enligt 1 mom.

22 §

Statsandelen för driftskostnaderna för museer, teatrar och orkestrar

För driftskostnaderna för ett museum, en teater eller en orkester beviljas dess huvudman i statsandel 37 procent av det belopp som fås när det antal kalkylerade årsverken som fastställts för huvudmannen för museet, teatern eller orkestern multipliceras med det per årsverke bestämda priset per enhet för verksamheten i fråga.

22 §

Statsandelen för driftskostnaderna för museer, teatrar och orkestrar

För driftskostnaderna för ett museum, en teater eller en orkester beviljas dess huvudman i statsandel 37 procent av det belopp som utgör grund för statsandelen och som fås när det antal kalkylerade årsverken som fastställts för huvudmannen för museet, teatern eller orkestern multipliceras med det pris per enhet och årsverke som bestäms i enlighet med 35 § 1 mom.

När en kommun eller samkommun som är huvudman för ett museum, en teater eller en orkester beviljas statsandelar beaktas åren 2017–2019 i fråga om museerna 98,29 procent, i fråga om teatrarna 97,72 procent och i fråga om orkestrarna 97,34 procent av det belopp som utgör grund för den statsandel som avses i 1 mom.

23 b §

Avdrag från det genomsnittliga priset per enhet

23 b §

Avdrag från det genomsnittliga priset per enhet

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Trots det som föreskrivs i 1 mom. ska det genomsnittliga priset per enhet för gymnasiutbildning dock vara minst 5 954,28 euro, det genomsnittliga priset per enhet för grundläggande konstundervisning minst 74,92 euro och det genomsnittliga priset per enhet för grundläggande yrkesutbildning minst 10 278,43 euro.

24 §

24 §

Priserna per enhet för gymnasier

Priserna per enhet för gymnasier

Priserna per enhet för studerande vid gymnasier beräknas årligen på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har orsakats av gymnasieutbildning under året före det år som föregår det år då priserna per enhet bestäms. När priserna per enhet beräknas beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning utomlands eller studerande som får sådan undervisning. När priserna per enhet beräknas *beaktas 58 procent av antalet studerande som inlett studierna efter att de fyllt 18 år.*

Priserna per enhet för studerande vid gymnasier beräknas årligen på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har orsakats av den utbildning som avses i gymnasielagen under året före det år som föregår det år då priserna per enhet bestäms. Vid beräkning av priserna per enhet beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning utomlands eller studerande som får sådan undervisning. Vid beräkning av priserna per enhet viktas antalet studerande som inlett studierna efter att de fyllt 18 år *med koefficienten 0,58. Vid beräkning av priserna per enhet viktas antalet studerande som deltar i utbildning som förbereder för gymnasiutbildning med koefficienten 1,21.*

Åren 2020—2022 utökas de riksomfattande totalkostnaderna för den utbildning som avses i gymnasielagen med 5 742 000 euro.

25 §

25 §

Priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning

Priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning

Åren 2020—2022 utökas de riksomfattande totalkostnaderna för den grundläggande yrkesutbildningen med 9 089 000 euro.

28 §

28 §

Priserna per enhet för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar

Priserna per enhet för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar

Åren 2020—2022 utökas de riksomfattande totalkostnaderna för den grundläggande

RP 177/2016 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

konstutbildningen med 792 000 euro.

29 §

29 §

Priserna per enhet för grundläggande utbildning

Priserna per enhet för **förskoleundervisning och grundläggande utbildning**

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen de per elev bestämda priser per enhet som avses i 11—14 och 18 §.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten priset för sådan flexibel grundläggande utbildning som avses i 16 §.

Priserna per enhet för de verksamheter som avses i 2 § 2 mom. 1—5 och 9 punkten fås genom att man från den grunddel av hemkommunsersättningen som finansministeriet bestämt i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice drar av 194,08 euro och multiplicerar skillnaden med följande koefficienter:

	per elev	per närvaro- månad	per kurs
Påbyggnadsundervisning	1,26		
Förlängd läroplikt, förskoleundervisning för femåringar	1,41		
Tilläggsfinansiering för den förlängda läroplikten, elever med mycket svår utvecklingsstörning	4,76		
Tilläggsfinansiering för den förlängda läroplikten, andra elever än elever med mycket svår utvecklingsstörning	2,97		
Tillägg för internatskola	0,46		
Skolhemsförhöjning	1,86		
Undervisning utomlands enligt lagen om grundläggande utbildning	1,23		
Förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen		0,186	
Annan grundläggande utbildning enligt 46 § i lagen om grundläggande utbildning än den som avses i 2 mom. i den paragrafen			0,046

Utöver priset per enhet för påbyggnadsundervisning får utbildningsanordnaren en tilläggsfinansiering som motsvarar tilläggsfinansieringen för förlängd läroplikt för de elever som omfattades av den förlängda läroplikten när de slutförde den grundläggande utbildningens lärokurs.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen de priser per enhet och elev eller prestation som avses i denna paragraf.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen i enlighet med 11 § priserna

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

per enhet för sådan verksamhet som avses i 2 § 2 mom. 7 och 11 punkten.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten priset per enhet för sådan flexibel grundläggande utbildning som avses i 2 § 2 mom. 6 punkten.

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten och i enlighet med 46 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning priset per enhet för sådana kurser som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs och som avläggs av elever som slutför enskilda läroämnena.

35 §

Priset per enhet för museer, teatrar och orkestrar

35 §

Priset per enhet för museer, teatrar och orkestrar

Åren 2020—2022 utökas museernas driftskostnader med 324 000 euro, teatrarnas driftskostnader med 233 000 euro och orkestrarnas driftskostnader med 426 000 euro.

35 a §

Avdrag från priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar

Från de pris per enhet som beräknats i enlighet med 35 § 1—3 mom. avdras årligen följande belopp:

- 1) från priset per enhet för museer 15 177 euro,
- 2) från priset per enhet för teatrar 8 545 euro,
- 3) från priset per enhet för orkestrar 8 479 euro.

35 a §

Avdrag från priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar

Från de priser per enhet för museer, teatrar och orkestrar som beräknas i enlighet med 35 § 1—3 mom. dras årligen följande belopp av:

- 1) från priset per enhet för museer 15 996 euro,
- 2) från priset per enhet för teatrar 10 323 euro,
- 3) från priset per enhet för orkestrar 10 253 euro.

45 a §

Statsunderstöd för kompetensprogrammet för unga vuxna

Utöver det som föreskrivs i 5 § 1 och 2 punkten kan grundläggande yrkesutbildning som förbereder för fristående examen och som anordnas vid en läroanstalt, utbildning

45 a §

*Statsunderstöd för kompetensprogrammet för unga vuxna och för yrkesutbildning för in-
vandrare*

Utöver det som föreskrivs i 5 § 1 och 2 punkten kan handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning, grundläggande yrkesutbildning som ordnas vid en

Gällande lydelse

som förbereder för yrkesexamen eller för specialyrkesexamen och som anordnas vid en läroanstalt samt anordnandet av fristående examina finansieras med statsunderstöd. Statsunderstöd kan beviljas inom ramen för det anslag som i statsbudgeten anvisas kompetensprogrammet för unga vuxna.

Genom statsunderstöd kan utbildning finansieras för studerande som inte fullgjort den grundläggande utbildningens lärokurs eller helt saknar examen efter grundskolan samt är i åldern 20—29 år det år utbildningen inleds. Statsunderstöd kan beviljas utbildningsanordnare som avses i 8 § i lagen om yrkesutbildning eller i 4 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

Statsunderstöd kan beviljas för utbildning som förbereder för yrkesinriktad grundexamen och för anordnande av examenstillfällen, om det i ansökan om statsunderstöd ingår en plan som visar att sökanden anordnar grundläggande yrkesutbildning med statsandelsfinansiering i sådan omfattning att det studerandeantal som fastställts för sökanden i tillståndet att ordna grundläggande yrkesutbildning uppnås. För anordnande av yrkes- och specialyrkesexamina och examenstillfällen kan statsunderstöd beviljas, om det i ansökan ingår en plan som visar att sökanden anordnar utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen med statsandelsfinansiering minst i en omfattning som motsvarar det antal studerandeårsverken som undervisnings- och kulturministeriet i enlighet med 49 § 1 mom. har godkänt som grund för statsandelsfinansieringen för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen. Statsunderstöd som avses i denna paragraf får inte användas för sådana kostnader för studerande som finansieras med statsandel enligt 6 eller 10 § eller som sådan arbetskraftsutbildning som avses i 5 kap. 1 § 2 mom. i lagen om ofientlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

Närmare bestämmelser om beviljande, betalning och användning av statsunderstödet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

läroanstalt och utbildning som förbereder för yrkesexamen eller specialyrkesexamen samt ordnande av fristående examina finansieras med statsunderstöd. Statsunderstöd kan inom ramen för de anslag som anvisats i statsbudgeten beviljas för kompetensprogrammet för unga vuxna och för sådan yrkesutbildning för invandrare som finansieras genom statsunderstöd.

Genom statsunderstöd som beviljas av anslaget för kompetensprogrammet för unga vuxna kan studierna finansieras för studerande som inte slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller som saknar examen efter denna och som var i åldern 20—29 det år utbildningen inleddes. Grundläggande yrkesutbildning som förbereder för fristående examen och som ordnas vid en läroanstalt, utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen och som ordnas vid en läroanstalt, examenstillfällen samt stöd-, handlednings- och rådgivningstjänster kan finansieras genom statsunderstöd.

Genom statsunderstöd som beviljas av anslaget för yrkesutbildning för invandrare kan studierna 2017 finansieras för de invandrare som avses i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration (1386/2010). Yrkesinriktade grundexamina som ordnas som grundläggande yrkesutbildning vid en läroanstalt, yrkesinriktade grundexamina som ordnas som fristående examina och utbildning som förbereder för dessa examina och som ordnas vid en läroanstalt, utbildning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning, yrkesexamina och specialyrkesexamina och utbildning som förbereder för dessa examina och som ordnas både vid en läroanstalt och i form av läroavtalsutbildning samt stöd-, handlednings- och rådgivningstjänster kan finansieras genom statsunderstöd.

Statsunderstöd kan beviljas utbildningsanordnare som avses i 8 § i lagen om grundläggande yrkesutbildning och i 4 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Statsunderstöd kan beviljas för grundläggande yrkesutbildning och för ordnande av examenstillfällen samt för utbildning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning, om det i ansökan ingår en plan som visar att sökanden ordnar grundläggande yrkesutbildning med statsandelsfinansiering i sådan omfatt-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ning att det antal studerande som ligger till grund för finansieringen för finansåret enligt 48 § 1 mom. nås. Statsunderstöd kan beviljas för ordnande av yrkes- och specialyrkesexamina vid en läroanstalt och för ordnande av examenstillfällen, om det i ansökan ingår en plan som visar att sökanden ordnar utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen med statsandelsfinansiering minst i en omfattning som motsvarar det antal studerandeårsverken som undervisnings- och kulturministeriet i enlighet med 49 § 1 mom. har fastställt som grund för statsandelsfinansieringen för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen vid en läroanstalt. Statsunderstöd kan beviljas för yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning och för ordnande av examenstillfällen, om det i ansökan ingår en plan som visar att sökanden ordnar yrkesinriktad tilläggsutbildning i form av läroavtalsutbildning minst i en omfattning som motsvarar det antal studerande som undervisnings- och kulturministeriet i enlighet med 49 § 1 mom. har fastställt som grund för statsandelsfinansieringen för den yrkesinriktade tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning.

Statsunderstöd som avses i denna paragraf får inte användas för sådana kostnader för studerande som finansieras med stöd av 6, 7 eller 10 § eller som sådan arbetskraftsutbildning som avses i 5 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

48 §

48 §

Beräkning av antalet studerande och elever

Beräkning av antalet studerande och elever

För gymnasier och yrkesutbildning beräknas finansieringen för finansåret enligt det genomsnittliga antalet studerande året före finansåret. För grundläggande yrkesutbildning beräknas finansieringen för finansåret dock högst i enlighet med *det totala antal studerande som anges* i tillståndet att ordna utbildning. Dessutom kan sådana kalkylerade förändringar i antalet studerande beaktas som orsakas av lag eller förordning, en föreskrift eller ett beslut av en statlig myndighet som grundar sig på lag eller förordning, eller av statsbudgeten. Vid beräkningen av priserna

För gymnasier och yrkesutbildning beräknas finansieringen för finansåret enligt det genomsnittliga antalet studerande det år som föregår finansåret. För grundläggande yrkesutbildning beräknas finansieringen för finansåret dock *högst enligt det antal som motsvarar 87,56 procent av det totala antalet studerande enligt tillståndet att ordna utbildning*. Dessutom kan sådana kalkylerade förändringar i antalet studerande beaktas som orsakas av lag eller förordning, en föreskrift eller ett beslut av en statlig myndighet som grundar sig på lag eller förordning, eller av

Gällande lydelse

per enhet tillämpas dock antalet elever och studerande hösten året före finansåret. När verksamheten inleds beräknas finansieringen enligt det kalkylerade antalet elever och studerande med *undantag för elever för sådana läroämnena inom den grundläggande utbildningen som avses i 13 § 3 mom.*

För sådan grundläggande utbildning som finansieras enligt denna lag beräknas finansieringen för finansåret enligt elevantalet den 20 september året innan.

En elev eller en studerande kan under samma tid räknas som en sådan elev eller studerande som utgör grund för finansiering inom endast en utbildning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag.

De elever och studerande som inte har anmälts till statsbidragsmyndigheten inom utsatt tid kan lämnas obeaktade vid beräkningen av det antal elever och studerande som utgör grund för finansieringen.

(ny)

Föreslagen lydelse

statsbudgeten. Vid beräkningen av priserna per enhet tillämpas dock antalet elever och studerande hösten det år som föregår finansåret. När verksamheten inleds beräknas finansieringen enligt det kalkylerade antalet elever.

(upphävs)

En studerande eller en elev kan under samma tid räknas som en sådan *prestation* som utgör grund för finansiering inom endast en utbildning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag.

De elever, studerande och *andra prestationer* som inte har anmälts till statsbidragsmyndigheten inom utsatt tid kan lämnas obeaktade vid beräkningen av *grunden* för finansieringen.

48 a §

Prestationer inom den grundläggande utbildningen som används som grund för finansieringen

För sådan grundläggande utbildning som finansieras enligt denna lag beräknas finansieringen för finansåret enligt elevantalet den 20 september det år som föregår finansåret, med undantag av finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen och den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning.

När verksamheten inleds beräknas finansieringen enligt det uppskattade antalet elever eller studerande eller annan prestation, med undantag av sådana kurser som i enlighet med 46§ 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning avläggs av studerande som slutför enskilda läroämnena. Skillnaden mellan det faktiska och uppskattade antalet elever och prestationer beaktas vid finansieringen av det år som följer på året efter det aktuella finansåret.

Vid beräkningen av finansieringen av den förberedande undervisningen före den

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

grundläggande utbildningen beaktas det uppskattade antalet närvaromånader under finansåret och skillnaden mellan det faktiska och det uppskattade antalet närvaromånader under året före det år som föregår finansåret. Med en närvaromånad avses inom den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen en tidsperiod på 30 kalenderdagar under vilken en elev har varit elev hos utbildningsanordnaren. Det uppskattade antalet närvaromånader under finansåret motsvarar utfallet året före det år som föregår finansåret. Undervisnings- och kulturministeriet kan på ansökan av utbildningsanordnaren ändra uppskattningen på grundval av betydande förändringar i antalet studerande. Som grund för finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen kan för en elevs del godkännas högst nio närvaromånader. För privata utbildningsanordnare för vilka ett högsta tillåtet antal studerande har fastställts i tillståndet att ordna utbildning kan det som grund för finansieringen under finansåret godkännas högst det antal månader som fås när det högsta tillåtna antalet studerande enligt tillståndet multipliceras med nio.

Vid beräkningen av finansieringen av den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning, med undantag av den utbildning som avses 2 mom. i den paragrafen, beaktas det uppskattade antalet slutförda kurser under finansåret och skillnaden mellan det faktiska och det uppskattade antalet slutförda kurser under året före det år som föregår finansåret. Det uppskattade antalet kurser under finansåret motsvarar utfallet året före det år som föregår finansåret. Undervisnings- och kulturministeriet kan på ansökan av utbildningsanordnaren ändra uppskattningen på grundval av betydande förändringar i antalet studerande.

Finansieringen för finansåret för sådana studier som avses i 46 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning räknas utifrån antalet kurser som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs och som slutförts under det läsår som föregår finansåret.

Som grund för finansieringen av den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning kan god-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kännas högst 100 kurser för sådana studerande som behöver undervisning i inlednings- och slutskedet av den grundläggande undervisningen och högst 130 kurser för sådana studerande som dessutom behöver undervisning i läskunnighetsskedet. För privata utbildningsanordnare för vilka ett högsta tillåtet antal studerande har fastställts i tillståndet att ordna utbildning kan det som grund för finansieringen under finansåret godkännas högst det antal kurser som fås när det högsta tillåtna antalet studerande enligt tillståndet multipliceras med 30.

Den ansökan som avses i 3 och 4 mom. ska göras före utgången av september månad det år som föregår finansåret.

48 b §

(ny)

Prestationer som 2017 och 2018 används som grund för finansieringen inom den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen

Med avvikelse från det som i 48 a § 3 mom. föreskrivs om beräkningen av finansieringen av den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen ska vid beräkningen av finansieringen för finansåren 2017 och 2018 skillnaden mellan antalet faktiska och uppskattade närvaromånader under året före det år som föregår finansåret inte beaktas.

Undervisnings- och kulturministeriet kan åren 2017 och 2018 på ansökan av utbildningsanordnaren ändra den uppskattning av antalet närvaromånader under finansåret som avses i 48 a §. Ansökan ska göras före utgången av augusti månad under finansåret.

48 c §

(ny)

Prestationer som 2017 och 2018 används som grund för finansieringen av den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning

Med avvikelse från det som i 48 a § 4 mom. föreskrivs om beräkningen av finansieringen av den grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning ska vid beräkningen av finansieringen för fi-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

nansåren 2017 och 2018 skillnaden mellan antalet faktiska och uppskattade kurser under året före det år som föregår finansåret inte beaktas.

Undervisnings- och kulturministeriet kan åren 2017 och 2018 på ansökan av utbildningsanordnaren ändra den uppskattning av antalet slutförda kursen under finansåret som avses i 48 a §. Ansökan ska göras före utgången av augusti månad under finansåret.

50 §

50 §

Beviljande och justering av finansiering

Beviljande och justering av finansiering

Undervisnings- och kulturministeriet beviljar utan ansökan kommunen eller en annan anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 och 2 § de statsandelar som avses i 6, 10 och 19—22 § samt sådan finansiering för driftskostnader som avses i 7 och 11—18 §.

Undervisnings- och kulturministeriet justerar före utgången av finansåret den finansiering som beviljats enligt 1 mom. så att den överensstämmer med det genomsnittliga antalet elever och studerande under finansåret. Finansieringen för grundläggande yrkesutbildning justeras dock så att den högst motsvarar det totala antal studerande som fastställts i tillståndet att ordna yrkesutbildning. Finansieringen för grundläggande utbildning, med undantag för sådana kurser inom den grundläggande utbildningen som avses i 13 § 3 mom. och elevantalet i sådan flexibel grundläggande utbildning som avses i 16 §, justeras i enlighet med det genomsnittliga elevantalet den 20 september det år som föregår finansåret och det genomsnittliga elevantalet den 20 september under finansåret.

Undervisnings- och kulturministeriet beviljar utan ansökan kommunen eller en annan anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 och 2 § de statsandelar som avses i 6, 10 och 19—22 § samt sådan finansiering för driftskostnader som avses i 7 och 11 §.

Med undantag för sådan finansiering som avses i 10 § 1 och 3 mom. och 11 § justerar undervisnings- och kulturministeriet före utgången av finansåret den finansiering som beviljats i enlighet med 1 mom. så att den överensstämmer med det genomsnittliga antalet studerande under finansåret. Finansieringen för grundläggande yrkesutbildning justeras dock så att den högst motsvarar 87,56 procent av det totala antal studerande som fastställts i tillståndet att ordna yrkesutbildning.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. beviljar undervisnings- och kulturministeriet år 2017 den övergångsersättning vid sådan förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen som avses i 11 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 11 a § och 50 § 3 mom. gäller till och med den 31 december 2017. Lagens 45 a, 48 b och 48 c § gäller till och med den 31 december 2018.

2.

Lag

om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) 11 b § 2 mom., sådant det lyder i lag 1608/2015, och
fogas till 9 §, sådan den lyder i lag 579/2015, ett nytt 3 mom. och till 11 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 11 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

9 §

Statsandelens belopp

Statsandelens belopp

När statsandel beviljas folkhögskolor, medborgarinstitut, sommaruniversitet eller idrottsutbildningscenter vars huvudman är en kommun eller en samkommun, beaktas åren 2017—2019 i fråga om folkhögskolorna 98,53 procent, i fråga om medborgarinstitutet 98,19 procent, i fråga om sommaruniversitetet 98,65 procent och i fråga om idrottsutbildningscentren 99,10 procent av statsandelsgrunden enligt 8 §.

11 §

11 §

Pris per enhet

Pris per enhet

Åren 2020—2022 utökas driftskostnaderna för verksamheten vid läroanstalterna för fritt bildningsarbete för folkhögskolornas del med 55 000 euro, för de riksomfattande idrottsutbildningscentrens del med 8 000 euro, för medborgarinstitutens del med 1 252 000 euro och för sommaruniversitetens del med 9 000 euro.

RP 177/2016 rd

Gällande lydelse

11 b §

Avdrag från priset per enhet för läroanstalter

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. ska priset per enhet för finansåret för en studerandevecka, ett studerandedygn och en undervisningstimme vara minst på nivån för priset per enhet för finansåret 2015.

Föreslagen lydelse

11 b §

Avdrag från priset per enhet för läroanstalter

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. är priset per enhet för en folkhögskolas studerandevecka dock minst 297,48 euro, priset per enhet för ett riksomfattande idrottsutbildningscenters studerandedygn minst 88,20 euro, priset per enhet för ett medborgarinstituts undervisningstimme minst 82,91 euro, priset per enhet för ett sommaruniversitets undervisningstimme minst 156,94 euro och priset per enhet för en studiecentrals undervisningstimme minst 107,19 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .